

Tūrisms

Cena Ls 0,99

Sigulda piesaista
ceļotājus

Vai Latvijas
konsulāti kavē
tūrisma plūsmu?

NUMURA TĒMA

Velotūrisms Latvijā

ALTA nesadarbosies
ar "BT1".
Kas rīkos izstādi?

Jauns vilnis
Jūrmalas tūrismā

Horvātija –
Latvijas tūristu
ieciens
galamērķis

Laipni lūgti Biznesa vadības koledžā!

Vēlies īsā laikā celt savu vērtību
darba devēju acīs?

Gribi apvienot studijas ar darbu?

Sapņo par iespēju pats plānot savu
laiku?

**Izvēlies tālmācību
Biznesa vadības koledžā
- tā ir Tavas izaugsmes
brīvība!**

- 2,5 gadu laikā 1. līmeņa augstākā izglītība
- 7 pieprasītas mācību programmas
t.sk. Tūrisma un viesnīcu serviss
- Mācies jebkurā vietā un laikā - izglītībai
nav robežu!

TAVAS IZAUGSMES BRĪVĪBA

www.talmaciba.lv

Žurnāls tūrisma profesionāļiem

Tūrisms

Masu informācijas līdzekļa

reģistrācijas numurs:

0007031166

Dibinātājs:

Tūrisma attīstības valsts aģentūra

Reģistrācijas Nr. 90000431840

Direktors: Armands Slokenbergs**Adrese:** Brīvības ielā 55, LV-1519, Rīga, Latvija**E-pasts:** tda@latviatourism.lv**tālr.:** +371 67229945**fakss:** +371 67358128**mājaslapa:** www.tava.gov.lv, www.latviatourism.lv**Izdevējs:**

SIA "CorpMedia"

Reģistrācijas Nr. 43603029624

Direktors: Kristians Rozenvalds**Adrese:** Emburgas ielā 9, Jelgavā, LV-3002**E-pasts:** corpmedia@corpmedia.lv**tālr.:** +371 63023900<http://www.corpmedia.lv>**Druka:**

Poligrāfijas grupa "Mūkusala"

Metiens:

3000 eks.

Redakcija:**Adrese:** Bauskas ielā 58a, Rīgā, LV-1004**E-pasts:** redakcija@TurPro.lv**tālr.:** +371 66100300**Fakss:** +371 67103006**Mob.:** +371 26624466**Redaktors:** Ludmila Glazunova (Ludmila@TurPro.lv)**Žurnālisti:** Kristians Rozenvalds, Baiba Lulle,

Ilze Pūpoliņa, Dace Robežniece, Ruta Gagaine,

Vija Ģērmane, Elīna Sīrante

Literārā redaktore un korektore: Inta Rozenvalde**Makets:** Daina Mežotne**Vāka foto:** Jānis Glāzers (www.fotoglazers.lv)**Abonēšana un izplatīšana:**

pasts@TurPro.lv

Reklāmas ievietošana:

reklama@TurPro.lv

Žurnāla PDF var lejuplādēt:www.TurPro.lv

Karstums sasilda tūrisma nozari

Esam aizvadījuši karstu vasaru vārda tiešā un pārnestā nozīmē. Tūrisma nozarei šis laiks bija darba pilns – un tam ir arī panākumi. Proti, pieaugums vērojams daudzos segmentos. Kaut arī lēns, bet tomēr pieaugums!

Tieši tādēļ, pēc aktīvās sezonas sākot pamazām gatavoties nākamajai – ziemas sezonai, dosim nelielu brīdi atelpai, lai apcerētu paveikto, uzzinātu, kā gājis citiem, izlasītu žurnāla "Tūrisms" kārtējo numuru. Sākotnēji bijām plānojuši iznākt nedaudz agrāk, taču nolēmām sagaidīt tūrisma sezonas beigas, jo tad daudzas lietas un kopsakarības kļūst labāk redzamas. Tāpat nolēmām arī atspoguļot plašāko tūrisma nozares darba semināru „Baltic Connecting 2010”, kurā piedalījās vairāk nekā 180 tūrisma nozares profesionāļu no 26 Eiropas un Āzijas valstīm.

Situācijas atspoguļojumu tūrisma nozarē skatīties atradīsim nākamajā žurnāla numurā, kura iznākšana plānota jau oktobrī. Šajā vairāk par tendencēm, par to, ko tad ir izdevies panākt.

Aizvadītās vasaras vislabākā ziņa nozarei, manuprāt, ir tā, ka Latvijā beidzot sāk attīstīties velotūrisms. Tāpēc ir likumsakarīgi, ka velolietas kļūvušas par šī numura centrālo tēmu, lai arī par to reizēm bijām runājuši jau iepriekš. Daži vīpsnāja, uzzinot, ka septembrī vēlamies rakstīt par velo. Taču mēs jau neesam izdevums velotūristiem, bet gan žurnāls nozares profesionāļiem, tāpat tieši šis ir tas brīdis, kad jārezumē šajā jomā paveiktais un jānoskaidro vēl darāmais. Protams, salīdzināt Rīgu ar Berlīni vai Amsterdamu vēl ir pārāgi un diez vai tas vispār būtu lietderīgi. Taču ir iezīmēts starta punkts, kam apkārt veidot aizvien jaunus un jaunus tūrisma produktus.

Augstu vērtējamās ir mārketinga aktivitātes, kas Latvijā – un jo īpaši Rīgu – padarījušas par aktuālu galamērķi ārvalstu ceļotājiem. Taču tas uzrāda arī vēl neatrisinātās problēmas. Par to, kas jā dara, lai tūrists jau ar pirmajiem soļiem Latvijā šeit justos labi un ērti, vairāk spriedīsim nākamajos žurnāla numuros.

Kā redaktore es šo izdevumu veidoju pirmo reizi, lai gan iepriekš ne reizi vien esmu tajā publicējusies. Arī mans mērķis ir izprast situāciju, atklāt problēmas, meklēt to risinājumus. Meklēt visiem kopā! Un tā žurnāla "Tūrisms" mērķis paliek nemainīgs – kļūt par platformu profesionāļu diskusijām.

2010. gada 15. septembrī

Ludmila Glazunova,
žurnāla "Tūrisms" redaktore

KORPORATĪVO MEDIJU CENTRS

CorpMedia

- Avīzes un žurnāli darbiniekiem
- Avīzes un žurnāli klientiem
- Nozaru avīzes un žurnāli
- Novadu un pilsētu laikraksti

Varam uzņemt pilnu ciklu vai arī tikai kādu no procesiem:

- stratēģijas izstrādāšana
- rakstu sagatavošana
- satura plānošana
- zīmējumi, grafikas, foto
- projekta vadība
- rakstu literārā rediģēšana
- dizaina izstrādāšana
- izdevuma maketēšana
- konsultācijas
- rakstu un/vai maketa korektūra

Piesaistot apakšuzņēmējus, varam nodrošināt arī:

- drukāšanu
- izplatīšanu

Īsumā

Web lapa www.liepajaturisms.lv

Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs (LR-TIB) ir izveidojis jaunu pilsētas un apkārtnes novadu tūrisma mājaslapu www.liepajaturisms.lv. Visi interesenti laipni aicināti iepazīt šo interneta vietni un izteikt komentārus LRTIB darbiniekiem, lai uzlabotu jaunās mājaslapas veidolu, saturu un darbību.

Liepājā palielinājies tūristu skaits

LRTIB ir apkopojis statistiku par apmeklētājiem, kas informāciju par Liepājas un apkārtnes tūrisma piedāvājumiem meklējuši pie biroja darbiniekiem. Iepriecina, ka tūristu skaits šā gada pirmajos astoņos mēnešos (janvāris – augusts) ir pieaudzis salīdzinājumā ar attiecīgo periodu 2009. gadā.

Bauskas TIC uz laiku maina telpas

Sakarā ar Bauskas rātsnama atjaunošanu Bauskas TIC septembra beigās pārcelsies uz pagaidu mājvietu Kalna ielā 6a (Bauskas novadpētniecības muzeja iekšpagalmā). Pēc atjaunošanas darbu pabeigšanas, kas paredzēta pēc diviem gadiem, rātsnamā atradīsies Bauskas TIC, tāpat interesentiem būs pieejams jauns tūrisma produkts "Sver un mēri Bauskā".

Bauskas rātsnams tiks atjaunots Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta "Bauskas vēsturiskā centra atjaunošana jaunu tūrisma produktu attīstībai" ietvaros. Projektu realizēs Bauskas novada pašvaldība.

TIC nesezonā saīsina darba laiku

Beidzoties aktīvai vasaras sezonai, vairāki TIC pāriet uz nesezonas darba laiku.

Ar 13. septembri Liepājas reģiona TIB sāks strādāt ziemas darba laika režīmā – darbdienu būs atvērts apmeklētājiem no 9:00 līdz 17:00, bet sestdienās – no 10:00 līdz 15:00.

Valkas novada TIB jau 1. septembrī ir pārgājis uz nesezonas darba laiku, turpmāk birojs būs atvērts katru darba dienu no 8:00 līdz 17:00, ar pusdienas pārtraukumu no 12:00 līdz 13:00.

Nīcas TIP jaunas telpas

Nīcas tūrisma informācijas punkts (TIP) septembra beigās rīkos jurģus – pārcelsies uz jaunām telpām. Skaistā ēka, kurā savulaik atradās pienotava, ir renovēta un piemērota TIP vajadzībām. Ēkas 2. stāvā atradīsies senlietu ekspozīcija. Jaunā Nīcas TIP adrese: "Pienotava", Nīca, Nīcas novads, LV-3473, tālrunis: + 371 63489501, + 371 26394457, fakss: 63469049, e-pasts: turisms@nica.lv.

Valsts valodas centrs nostro stē TIC

Jūlija sākumā Ekonomikas ministrijas Tūrisma nodaļa aicināja uz sarunu LATTŪRINFO un Valsts valodas centra (VVC) pārstāvjus. Sarunas tēma – valsts valodas lietošana tūrisma informācijas centros.

Kā liecina TIC pārstāvji, vairāki TIC ir saņēmuši aizrādījumus par pārkāpumiem valsts valodas lietošanā vai pat maksājuši likumdošanā paredzēto sodu. Pārkāpumi saistīti galvenokārt ar svešvalodā izdoto iespieddarbu pārsvaru pār līdzvērtīgiem darbiem latviešu valodā. Tūrisma informācijas centros tā ir bieži sastopama situācija, ka bukleti latviešu valodā ir beigušies vai arī to vispār nav bijis, jo tie gatavoti ārzemju tūristiem un ir krievu, angļu, vācu un citās valodās.

VVC pārstāvji, atsaucoties uz likumdošanu, norādīja, ka latviski runājošam cilvēkam ir tādas pašas tiesības saņemt informāciju savā valodā kā ārzemniekam. Sarunā tika skarti arī jautājumi par interpretācijas iespējām – par to, cik daudz un vai vispār var atšķirties valsts un svešvalodā sniegtā informācija. Lai turpmāk tūrisma informācijas sniedzēji nepārkāptu noteikumus un varētu bez problēmām tālāk strādāt ar vietējiem un ārvalstu tūristiem, LATTŪRINFO kopā ar Ekonomikas ministrijas Tūrisma nodaļas speciālistiem sagatavoja priekšlikumus izmaiņām likumdošanā, kuri iesniegti saskaņošanai VVC un citās institūcijās. ■

Filmāi par Ziemassvētku eglīti starptautiskas balvas

II Starptautiskajā tūrisma un vides filmu festivālā "SILAFEST", kas no 29. augusta līdz 4. septembrim notika Serbijas pilsētā Veliko Gradište, Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centra (RTKIC) filma "Eglīte – Ziemassvētku brīnums Rīgā" ("*Christmas Miracle in Riga*") ieguva galveno balvu "*The Blue Danube*" par oriģinālu risinājumu tūrisma filmas veidošanā.

Festivāla ietvaros tika vērtētas 65 filmas no dažādām valstīm. Festivāla norises pasākumi bija plaši atspoguļoti visos Serbijas plašsaziņas līdzekļos. Katru vakaru pilsētas centrālajā parkā tika demonstrētas tūrisma filmas. Serbi-

jas RTV televīzija regulāri translēja festivāla dienasgrāmatu.

RTKIC projekts *Tūrisma filmu festivāls "TOURFILM - RIGA"* ir Starptautisko tūrisma filmu festivālu komitejas (CIFFT) biedrs jau kopš 2008. gada.

RTKIC filma "Eglīte – Ziemassvētku brīnums Rīgā" šogad ir jau saņēmusi godalgas vairākos starptautiskos tūrisma filmu festivālos: Berlīnē – "*Das goldene Stadttor 2010*" (sudraba balva nominācijā "Pilsētas tūrisms"), Brazīlijā – "*Tourfilm Brazil 2010*" (zelta balva nominācijā "Labākie vizuālie efekti"). ■

Līvānu stikla fabrikas muzejs joprojām aicina apmeklētājus!

"Līvānos viens no populārākajiem tūrisma objektiem ir unikālais stikla muzejs. Lai gan šur tur parādījusies nepatiesa informācija, ka līdz ar Līvānu stikla rūpnīcas slēgšanu apmeklētājiem vairs nav pieejams arī muzejs, par laimi, tā nav taisnība, gluži otrādi, augustā tika sasniegts rekordaugsts apmeklētāju skaits – gandrīz tūkstoš," stāsta Līvānu tūrisma informācijas centra vadītāja Astērija Vucēna. "Mēs joprojām aicinām interesentus, kuri to vēl nav

apskatījuši. Īpaši mīli tiek gaidītas skolēnu grupas. Piedāvājam iepazīties ar ļoti plašu stikla izstrādājumu klāstu – no pavisam vienkāršām burciņām līdz mirdzošam kristālam, kas spīd un laistās, un gaida skatītājus. Pieteikšanās ekskursijām pa tālruni 65381855 vai mobilajiem tālruniem: 26803333 vai 29157669," informē A. Vucēna. Pagaidām muzejs atrodas vecajās telpās – Zaļā ielā 23, bet tam top jauna mājvieta. ■

Zemgalešiem logo un mājaslapa

Vasaras vidū Zemgales tūrisma asociācija apstiprinājusi savu logo, bet septembra beigās sabiedrība tiks iepazīstināta ar mājaslapu www.travelzemgale.lv, kurā latviešu un angļu valodā būs pieejama informācija par asociāciju, tās biedriem, ceļošanas un atpūtas iespējām Zemgalē. ■

LATTORINFO

“Tallink” aizved TIC kruīzā uz Stokholmu

Augusta pēdējās nedēļas nogalē kompānijas “Tallink” pārstāvji aicināja Latvijas tūrisma informācijas centru darbiniekus doties kruīza braucienā uz Stokholmu. Brauciena mērķis bija informēt TIC par kruīzu iespējām un piedāvājumiem.

Savos novados tūrisma informācijas centri darbojas gan kā informācijas sniedzēji ārvalstu

tūristiem, gan arī palīdz vietējiem iedzīvotājiem izvēlēties ceļojumus uz ārvalstīm un palīdz ar padomiem Latvijas apceļošanā. Kā zināms, vislabāk var piedāvāt to, kas izbaudīts pašu pieredzē.

Kruīza dalībnieki bija apmierināti ar labi noorganizēto pasākumu, ieguva pieredzi un informāciju, kas tiks tālāk nodota interesentiem novados. ■

Ventspilij Ginesa rekords

Aizvadītajā vasarā Ventspils TIC līdzās vasaras sezonas ikdienas darbiem bija aizņemts arī ar brīvprātīgo organizēšanu pasaules Ginesa rekorda uzstādīšanai. Galvenais darba uzdevums bija 1123 brīvprātīgo organizēšana, procesa plānošana un apmācība gandrīz divu mēnešu garumā. Ziedu paklājs tika veidots trīs dienas, tā radišanā piedalījās ap 6000 cilvēku. 24. jūlijā kopīgiem spēkiem iecere tika īstenota un ar 1665,93 m garo ziedu paklāju Ventspils iekļuva Ginesa rekordu sarakstā. Ventspils TIC ir iespējams iegādāties īpašus krekliņus un krūzītes no Ginesa rekorda uzstādīšanas pasākuma.

Ventspils tūrisma plāni

Domājot par tūristu piesaistīšanu pilsētā rudens un ziemas sezonā, augusta beigās Ventspils TIC ir izdevis un izplatījis Latvijas un Lietuvas laikrakstos Ventspils rudens tūrisma avīzes latviešu, krievu un lietuviešu valodā. Ventspils TIC kopā ar kolēģiem no Talsu TIC un Kuresāres TIC (Igaunija) strādā pie Eiropas Savienības finansētā projekta “Viens atvaļinājums – divas valstis” īstenošanas: top izdevums par trim tūrisma maršrutiem Ziemeļkursā un Sāremā salā, kā arī jauns izdevums A4 formātā – Ventspils un Ziemeļkurzemes tūrisma karte. Ventspils TIC gatavojas nākamās vasaras sezonas galvenajam jaunumam – tiks atklāta prāmjū līnija no Ventspils uz Sāremā un Gotlandi.

RESTORĀNS

Kapteinis & Grants

Jūras ielā 88, Engurē

• **Kamīnzāle – bibliotēka**
ar relaksējošu mūziku kafijas,
tējas baudīšanai

• **Restorāns un terase**
nacionālā virtuve, zivju ēdieni,
dienas piedāvājumi no šefpavāra

No oktobra gaidīsim
piektdienās, sestdienās, svētdienās
Banketu rīkošana un rezervācija
tāl. 26565680 Sābine
www.villaelizabete.lv

Partijas atbalstīs tūrismu

Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija (LVRA) un Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija (ALTA) ir uzrunājuši visas politiskās partijas un to apvienības, kas startēs 10. Saeimas vēlēšanās, lai vienotos par abpusēju sadarbību un atbalstu tūrisma un viesmīlības nozarei būtiskos jautājumos 10. Saeimas laikā un turpmāk.

Tūrisma nozare ir viena no nozīmīgākajām tautsaimniecības nozarēm Latvijā, kas ieņem 1. vietu pakalpojumu eksportā un 4. vietu Latvijas eksportā kopumā. Tāpēc jo īpaši svarīgas tālākai attīstībai ir skaidri definētas politikas prioritātes un atbalsts ilgtermiņā, uzsvēr LVRA un ALTA.

LVRA un ALTA aicina politiskās partijas:

- Nodrošināt tūrisma nozares ilgspējīgu attīstību, ierindojo to starp prioritārajām tautsaimniecības nozarēm.

- Realizēt labvēlīgu valsts politiku konsulu un vīzu jautājumu risināšanā.

- Īstenot prognozējamu un nozarei labvēlīgu nodokļu politiku, radot pamatu sekmīgai konkurēnci Baltijas reģiona ietvaros.

- Uzlabot patērētāju tiesību aizsardzības jau-

tājumu risināšanu tūrisma pakalpojumu jomā, nepieciešamības gadījumā paredzot korekcijas valsts likumdošanā.

- Atbalstīt – tostarp publikācijās un medijos – samazinātās PVN likmes (8–10 %) saglabāšanu viesu mītnēm Latvijā, lai nodrošinātu konkurētspēju reģionā; pārredzamā nākotnē piemērot samazināto PVN likmi sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem.

- Sniegt atbalstu starptautiskajai tūrisma izstādei “Balttour” kā nozīmīgākajam ikgadējam tūrisma pasākumam Latvijā, ko jau 17 gadus Rīgā rīko ALTA.

- Vienoties par regulāru informācijas apmaiņu, viedokļu saskaņošanu tūrisma nozares attīstību skarošu jautājumu jomā.

Līdz šim sadarbības protokoli ir parakstīti ar “Atbildība”, “Kristīgi demokrātiskā savienība”, “Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā”, “Par labu Latviju”, “Par prezidentālu republiku”, “Ražots Latvijā”, “Saskaņas centrs”, “Visu Latvijai!”/”Tēvzeme un brīvība/LNNK”. Paredzētas tikšanās arī ar “Tautas kontrole”, “Vienotība”, “Zaļo un zemnieku savienība”. ■

Rīgas perspektīva – Baltijas gastronomijas galvaspilsēta

Rīgai ir iespējas kļūt par Baltijas gastronomijas tūrisma galvaspilsētu. Pie šāda secinājuma nonākuši Gastronomijas pilsētu apvienības DELICE organizētā semināra dalībnieki no Latvijas. Seminārs “Iepazīšanās ar DELICE pilsētām, popularizējot gastronomiju” bija veltīts pilsētu mārketingam gastronomijas jomā, un tas norisinājās šovasar Lielbritānijas pilsētā Birmingemā.

Semināra dalībnieki no astoņām DELICE pilsētām – Rīgas, Birmingemas, Helsinkiem, Lionas, Leipcigas, Lozannas, Gēteborgas, Stavangeras – apsprieda jautājumu, kā, popularizējot gastronomijas tūrisma, iespējams būtiski palielināt pilsētu apmeklētāju tūristu skaitu un gūt ievērojamus papildu ieņēmumus valsts un pašvaldības budžetā, un, saprotams, dalījās pieredzē.

Semināra organizētājipilsēta Birmingema ir izvirzījusi mērķi – pozicionēt sevi kā kulinā-

rijas izcilības centru, un šajā ziņā tā ir patiešām lielisks piemērs. Pēdējo trīs gadu laikā par 11 % ir pieaudzis tūristu skaits, ieņēmumi no tūristiem sniegtajiem pakalpojumiem pieauguši pat par 24 %, par 5 % palielināts darbinieku skaits, bet reklāmā ieguldītā un no tās saņemtā finansējuma attiecība ir 1 : 13.

Semināra dalībnieki apmeklēja arī festivālu “Birmingemas garša”, kas, popularizējot gastronomijas tūrisma un vietējo produktu izmantošanu ēdienu gatavošanā, ir kļuvis par vienu no iecienītākajiem tūrisma produktiem gan vietējiem iedzīvotājiem, gan ārvalstu tūristiem. Ievērojot to, ka pagaidām līdzīgi pasākumi nevienā no Baltijas valstīm nenotiek, jau šobrīd nozares pārstāvji nopietni apsver iespēju 2011. gada pavasarī organizēt gastronomijas festivālu Rīgā. Tādējādi Rīgai ir visas iespējas kļūt par Baltijas gastronomijas tūrisma galvaspilsētu. ■

Nozari mudina piedalīties konkursā “Latvijas labākais tirgotājs”

23. augustā starp Latvijas Tirgotāju asociāciju un LVRA parakstīta vienošanās par sadarbību konkursa “Latvijas labākais tirgotājs” organizēšanā.

Starp ēdināšanas uzņēmumiem konkurss notiks šādās grupās: restorāni; viesnīcu restorāni; bāri; specializētie objekti; krogi; ceļmalas krogi; ēdnīcas, bistro; kafejnīcas, kafetērijas; ēdināšanas objektu tīkli. Savukārt pakalpoju-

mu objekti tiks vērtēti pēc šādas klasifikācijas: skaistumkopšanas saloni; viesnīcas; viesu nami; lauku tūrisma objekti; frizētavas; sporta un atpūtas centri; azartspēļu zāles; ķīmiskas tīrītavas un veļas mazgātavas; pārējie pakalpojuma objekti; pakalpojumu objektu ķēdes.

Papildu informācija pa tālruni 67297364, nolikumu un dalības anketu var atrast LTA mājaslapā www.lta.lv. ■

Viesnīcu un restorānu nozari aicina apgūt mārketingu

2010. gada 20. oktobrī viesnīcā “Radisson Blu Hotel Latvija” notiks Latvijā 7. starptautiskā viesnīcu un restorānu industrijas konference “Profesionāls mārketingu – veiksmes atslēga sekmīgai viesmīlības industrijas attīstībai”, ko organizē Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija sadarbībā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūru.

Konferences mērķis – veicināt Latvijas viesnīcu un restorānu biznesa attīstību, iepazīstinot viesnīcu un restorānu īpašniekus un vadītājus ar aktuālākajām tendencēm viņu pārstāvētajā industrijā un informējot par pasākumiem, kā veiksmīgi izmanto dažādus mārketinga instrumentus jaunu klientu piesaistīšanā.

Konferencē uzaicinātie lektori – pieredzes bagāti viesnīcu un restorānu nozares pārstāvji, Latvijas un Eiropas līmeņa nozares intereses pārstāvošu institūciju līderi – noturēs priekšlasījumus par tendencēm tūrisma un viesmīlības industrijas mārketingā šābrīža pasaulē un Eiropā, stāstīs, kā sasniegt mērķus, veicinot Latvijas, Rīgas un katra atsevišķa uzņēmuma atpazīstamību. ■

**LATVIJAS
PROFESIONĀLO
GIDU ASOCIĀCIJA
PIEDĀVĀ APGŪT**

**TŪRISTU GIDA
UN TŪRISTU
GRUPU VADĪTĀJA
PROFESIJU**

LATVIEŠU UN KRIEVU
VALODĀ

BRĪVĪBAS IELĀ **183-34**,
TĀLR. **67376941**,
www.lpgatravel.lv,
lpga@latnet.lv

Vietējiem gidiem Rīgā aizvien mazāk darba

Aija Tamsone,
Vijtauts Brūvelis

Aizvadītajā vasaras sezonā Latvijas Tūrisma gidu asociācija ir ievērojusi interesantu iezīmi tūristu plūsmā – daudz vairāk kļuvis individuālo tūristu, kuri ar kartēm un bukletiem rokā staigā un patstāvīgi iepazīst viņus interesējošos objektus. To veicina apstākļi, ka Latvijā tūrisma literatūru var iegādāties bez problēmām. Līdz ar to gidu pakalpojumi kļūst mazāk pieprasīti. Jāatzīmē arī tāds fakts, ka Rīgā ekskursijas aizvien biežāk vada iebraukušo tūristu grupu pavadošie gidi. LTGA gidi ir ievērojuši, ka “svešie” gidi mēģina vadīt grupas pat muzejos un Melngalvju namā.

Tā tam nevajadzētu būt – visas tūrisma valstis cenšas panākt, lai pirmām kārtām ar darbu tiktu nodrošināti vietējie kadri – pārbaudītie (sertificētie) gidi. Ārzemju grupas pavadošie gidi tikai tad iegūst tiesības vadīt ekskursijas noteiktā valstī, kad ir nokārtojuši zināšanu pārbaudi un ieguvuši sertifikātu. Tāda kārtība ir, piemēram, Grieķijā, Itālijā, Austrijā, Ungārijā, Lielbritānijā, arī Lietuvā u.c. Ne vienā vien valstī šīs kārtības ievērošanu kontrolē municipālā policija vai pat speciāla tūrisma policija (te kā piemēru var minēt Grieķiju), tādējādi maksimāli ierobežojot “nelegālo” gidu darbību, bet pārkāpumu gadījumā reāli nosakot naudas sodus.

Gidu pārbaudes problēmas ir lieliski atrisi-

nātas Lietuvā, tur darba atļaujas saņēma tikai tie LTGA gidi, kuru sagatavotība atbilda prasībām. Taču pagaidām nav mehānisma, kas kontrolētu “nelegālo” gidu darbību Rīgā.

Zināmu kārtību gidu darbā ir sākusi organizēt Rīgas dome. Ir uzsākta Rīgas gidu reģistra izveide, un tajā brīvprātīgi var pieteikties jebkurš sagatavots gids. Šī sistēma gan būtu daudz veismīgāka, ja to veidotu ciešā sadarbībā ar abām gidu asociācijām, proti, ar LTGA un Latvijas Profesionālo gidu asociāciju.

Jūnijā Rīgas dome un Rīgas tūrisma koordinācijas un informācijas centrs uzsāka jaunu projektu. Tūristu gidi paši varēja pieteikties šim projektam, un pēc profesionālo spēju un valodu pārbaudes viņu vārdi tika ierakstīti Rīgas pašvaldības tūrisma portāla sadaļā “Rīgas gidi”. Šie gidi saņēma atšķirības zīmes ar uzrakstu “Rīgas gids” un Rīgas domes simboliku.

Projekta vadītāja Anitra Ģerica ieguldīja lielu darbu šī projekta īstenošanā. Vienīgi zēl, ka projekts sākās tad, kad tūrisma sezona jau ritēja pilnā sparā un daudzi gidi bija aizņemti darbā un nevarēja tajā iesaistīties. Taču akcija turpinās, un, cerams, ka nākotnē arvien vairāk profesionāļu iegūs “Rīgas gida” nosaukumu. Pagaidām to var izdarīt bez maksas, taču paredzēts, ka nākotnē tas varētu būt maksas pakalpojums. Tas vērtējams pozitīvi: ja jau Rīgas dome savā portālā liek tūristu gidu vārdus, pilsētas vadībai ir jābūt pārliecinātai par šo cilvēku darba kvalitāti. ■

Gidi gatavojas PTGAF kongresam Tallinā

Latvijas kaimiņvalsts Igaunija ir izcīnījusi tiesības organizēt Pasaules Tūristu gidu asociācijas (PTGAF) 14. kongresu. Šī ir lieliska iespēja sevi pozicionēt arī Latvijai, jo kongresa ietvaros paredzēta ekskursija uz Rīgu.

Ik pēc diviem gadiem PTGAF, kuras dalībniece ir arī Latvijas Tūristu gidu asociācija (LTGA), sasauk kongresu, kas notiek kādā no organizācijas dalībvalstīm. 2011. gadā Igaunija sīvā konkurencē izcīnīja tiesības organizēt PTGAF 14. kongresu, kas ir divkārt svarīgi, jo saiets būs piesaistīts federācijas 25 gadu jubilejai. Kongress notiks no 2011. gada 30. janvāra līdz 4. februārim kaimiņvalsts galvaspilsētā Tallinā. Pēc kongresa, 4.–6. februārī, ir paredzēta tā dalībnieku ekskursija uz Latviju, proti, uz Rīgu. Tādējādi kaimiņos notiekošais pasākums paver lielisku iespēju pasaules gidu sabiedrībai prezentēt un popularizēt arī mūsu valsti un tās galvaspilsētu. Aterēsīsimies, ka PTGAF ir iestājusies vairāk nekā 50 valstu asociācijas.

LTGA jau ir sākusi gatavoties gaidāmajam kongresam. Jau gadu notiek sarakste starp

LTGA un Vašingtonas gidu asociāciju. “Amerikāņi interesējas par Latviju un vairs to nesauc par Balkānu valsti, kā tas bija sākumā. Tieši otrādi – viņi pat ir iemācījušies pateikt dažas frāzes latviski,” stāsta LTGA prezidents Vijtauts Brūvelis.

Tāpat kā jebkura joma, arī tūrisma nozare nemitīgi mainās – mūsdienu tūristi ir daudz labāk sagatavoti tam, ko viņi grib redzēt, līdz ar to lielāka ir tūristu gida atbildība, viņa sagatavotībai jābūt augstākai, kvalificētākai, savu iespaidu atstāj arī tas, ka pieaug individuālo tūristu īpatsvars. Šādos apstākļos gidu komunikācijai, viedokļu apmaiņai ir nenovērtējama nozīme. Kongresa dalībniekiem, iepazīstoties tuvāk, paveras iespēja uzzināt ko vairāk par valstīm, kuras gidi pārstāv, par gidu darba organizāciju, problēmām un to risinājumiem. “Gatavojoties kongresam un pēckongresa vizītiem, mēs ļoti ceram uz tūrisma industrijas pārstāvju un pašvaldības atbalstu, jo tas būs ieguldījums ne jau asociācijas, bet visas Latvijas tūrisma attīstībā,” norāda V. Brūvelis. ■

Piļu un muižu asociācijai 10 gadi

6. jūnijā Cirstu muižā notika Latvijas Piļu un muižu asociācijas 10 gadu jubilejai veltīta biedru sapulce un akcijas „Apceļosim Latvijas pilis!” atklāšana ar muižu tirdziņiem un koncertu. Svinības notika turpat, kur pirms 10 gadiem tika dibināta asociācija.

Īsumā

Turpinās piļu un muižu apceļošana

Jau septīto reizi notiek akcija “Apceļosim Latvijas pilis!”. Pasākuma ietvaros līdz 3. oktobrim visi interesenti tiek aicināti aplūkot Latvijas kultūras mantojumu, apciemojot 52 Latvijas pilis un muižas. Šā gada akcijas jaunievedums ir muižu nedēļas, kuru laikā viesiem tiek piedāvāta iespēja apmeklēt seminārus, koncertus, atrakcijas, radošās darbnīcas, kā arī citus pasākumus.

Kā jau katru gadu, arī šogad akcijas ietvaros muižu viesi tiek aicināti aizpildīt dalībnieka ceļazīmi un vēlāk to nogādāt Latvijas Piļu un muižu asociācijā (LPMA). Katras anketas nosūtītājam ir iespēja piedalīties loterijā un saņemt ielūgumu uz akcijas noslēguma pasākuma balli, kas šogad notiks Mālpils pilī.

Top jaunais asociācijas ģerbonis

LPMA ir izvirzījusi vairākus mērķus un izstrādājusi plānus, lai spētu attīstīt tās darbību un celtu asociācijas prestižu. Pateicoties asociācijas biedru vēsturisko nostāstu, notikumu glabājošiem dāvinājumiem, kuri tika izsolīti Cirstu muižā 2010. gada 6. jūnijā, un izsolē iegūtajiem līdzekļiem, iespējams veiksmīgi turpināt iesāktu LPMA ģerboņa izstrādi, kas top sadarbībā ar māksliniekiem Ilzi Libieti un Juri Ivanovu.

Gatavojas “Balttour”

Viens no galvenajiem LPMA mērķiem ir līdzdarbības Latvijas tūrisma attīstīšanā un pilnveidošanā, tādēļ 2011. gadā plānots piedalīties 18. starptautiskajā Baltijas tūrisma izstādē “Balttour”, kā arī sadarbībā ar Latvijas Tūrisma attīstības valsts aģentūru prezentēt LPMA biedrus starptautisko tūrisma izstāžu gadatirgos.

Sagatavoja Laura Kubaša,
LPMA izpilddirektore vietas izpildītāja
www.pilis.lv, pasts@pilis.lv

Tūrisma nozares vadošie spēlētāji uz “Balttour 2011” pulcēsies “Skonto” hallē

BALT 2011 TOUR

Ludmila Glazunova

Nākamā gada 11.–13. februārī jau 18. gadu pēc kārtas notiks Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācijas (ALTA) Starptautiskā tūrisma izstāde “Balttour”. Galvenais jaunums – ir mainīta izstādes norises vieta. ALTA ir pārtraukusi sadarbību ar starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrību “BT1”, tādēļ “Balttour 2011” vairs nenotiks Ķīpsalas izstāžu centrā, bet risināsies “Skonto” hallē.

“ALTA kā “Balttour” zīmola turētāja un izstādes organizētāja 2011. gadā nolēmusi izstādi padarīt par vietu, kurā ne tikai var iegūt informāciju par ceļošanu un valstīm, bet arī ir paredzēts tūrisma ceļojumu ceļazīmju gadatirgus, lai ekonomiskās krīzes laikā ceļotājiem būtu iespējas iegādāties ceļazīmes par īpašām vienreizējām cenām.

Organizatoriskie jaunumi

“Nākamgad “Balttour” sasniegs savu pilngadību, un atšķirība no iepriekšējiem gadiem ALTAi ir cita koncepcija izstādes organizēšanā,” atklāj ALTA prezidente Kitija Gitendorfa. Galvenais jaunums – izstāde notiks “Skonto” hallē, tuvāk pilsētas centram. Halles platība ir 7000 kvadrātmētru, tas nozīmē, ka vietas pietiks ti visiem, kuri vēlēšies ierīkot savus standus. Jaunā pieeja izstādes organizēšanai ļauj īstenot tās dalībniekiem un apmeklētājiem draudzīgu cenu politiku.

Saprotams, ka vietas maiņa nav vienīgais jaunums, ir arī citas novitātes. Jau 1. novembrī notiks seminārs “Kā sagatavoties darbam izstādē. Kā sevi prezentēt, lai gūtu maksimālo labumu”. Tas tiek organizēts ar mērķi sniegt atbalstu uzņēmējiem, lai viņi varētu efektīvi sagatavoties un piedalīties starptautiskajās izstādēs, tostarp arī “Balttour”. ALTA izpilddirektore Astrīda Trupovnice norāda, ka šoreiz tiks pieaicināti ārzemju vieslektori un semināra galvenā daļa būs starptautiski atzītas Somijas speciālistes lekcija – treniņš. Semināra otrajā daļā, ņemot vērā Latvijas tūrisma nozares pārstāvju pozitīvi vērtēto Igaunijas kolēģu darbu, prezentējot savus produktus un pakalpojumus izstādēs, mūsu kaimiņvalsts uzņēmēji tiks aicināti dalīties praktiskā pieredzē.

Izstādes dalībnieki

Izstāde būs strukturēta vairākās daļās. Vispirms jau Latvija, četri Latvijas reģioni. Ņemot vērā pieaugošo interesi par Latvijas apceļošanu, reģionu piedāvājumu klāsts ir kļuvis krietni bagātāks, un izstādes apmeklētājiem būs iespējas smelties jaunas idejas un gūt jaunu informāciju. Izstādes organizatori ir ļoti

ALTA ir pārtraukusi sadarbību ar starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrību “BT1”, tādēļ “Balttour 2011” vairs nenotiks Ķīpsalas izstāžu centrā, bet risināsies “Skonto” hallē

pretimnākoši reģioniem, ir izstrādāti īpaši noteikumi to dalībai izstādē.

Ne mazāk svarīga ir ārzemju dalībnieku – gan tūrisma aģentūru un tūroperatoru, gan arī dažādu valstu pārstāvniecību – klātbūtne. Tas ļauj uzzināt informāciju par valsti nepastarpināti, neizjūtot pircēja / pārdevēja spriedzi.

Un, protams, izstādē piedalīsies pašmāju tūrisma operatori un aģentūras, piedāvājot savus produktus un pakalpojumus. Šī noteikti būs aktīvākā izstādes daļa, kurā notiks tā dēvētais ceļazīmju tirgus. Dalībnieki iepriecinās izstādes apmeklētājus ar īpašiem piedāvājumiem, kas ikdienā aģentūrās nav pieejami. “Šajā jomā mums jau ir zināmas iestrādes no iepriekšējiem gadiem. Vēl nevar teikt, ka “ceļazīmju tirgus” Latvijā būtu ļoti attīstīts, taču tam ir nākotne,” K. Gitendorfas vārdos jaušama pārliecība.

Jau šobrīd dalību izstādē vienā vai otrā formā ir apstiprinājuši vairāki vērā ņemami spēlētāji tūrisma tirgū – vadošie tūrooperatori “Tez Tour” un “Novatours”, kā arī nacionālā aviosabiedrība “airBaltic”. Saisītībā ar aviokompāniju plānots izvērst īpašu konceptu – piesaistīt izstādei tās valstis, uz kurām “airBaltic” nodrošina tiešos reisu, tādējādi demonstrējot izstādes dalībniekiem iespējas, kā no Rīgas ātri un salīdzinoši lēti nokļūt visdažādākajos galamērķos.

ALTA plāno novitātes

ALTA plāno padarīt izstādi atvērtu plašam aktīvo ceļotāju lokam. Izmantojot pieejamās datu bāzes, tiks izsūtīti ielūgumi klientiem un sadarbības partneriem, arī katram izstādes dalībniekam tiks dota iespēja to izdarīt. Paralēli tiks nodrošināta iespēja iegūt bezmaksas ieejas biļeti, reģistrējoties internetā. Interesentiem, kas neizmantos šos piedāvājumus, būs

iespēja hallē uz vietas iegādāties ieejas biļetes par samērīgu cenu, sola K. Gitendorfa.

Apmeklētājiem tiek plānotas dažādas akcijas, izlozes, piedāvājumi par speciālām izstādes cenām, šos pasākumus gatavo tūrooperatori un citi izstādes dalībnieki.

“Nākamā “Balttour” novitāte būs mūsdienu situācijai atbilstoša reklāma, aktīvi izmantojot tieši tos sociālos medijus, kuri tūrisma biznesā jau ir populāri. Darbs tiks veikts kopā ar profesionālu reklāmas aģentūru,” teic ALTA valdes loceklis A. Kušķis.

“Ne mazāk svarīgs ALTA uzdevums ir informēt ceļotājus par drošas ceļošanas nosacījumiem. Šiem jautājumiem būs veltītas informatīvās kampaņas medijos, pie tiem strādās arī izstādē “Balttour” kopā ar atbildīgajām valsts institūcijām,” stāsta ALTA prezidente Kitija Gitendorfa. ■

Cits viedoklis

Kaspars Cimermanis

“BT1” Projektu grupas direktors

Mēs noteikti rīkosim Starptautiskā tūrisma izstādi. Šogad nebija iespēju vienoties ar ALTA asociācijas lielo finansiālo prasību dēļ, tāpēc mēs rīkosim savu izstādi. Ja ALTA mainīs savu nostāju, esam gatavi sadarboties – mums nav citu apsvērumu, tikai finansiāli. Esam atvērti ALTA biedriem un aicinām viņus piedalīties mūsu izstādē. Varbūt arī labi, ka Latvijā būs divas tūrisma izstādes – konkurence paaugstina kvalitāti, un jebkurš varēs izvērtēt abus piedāvājumus. Šo projektu mēs īpaši akcentēsim un darīsim visu, lai mūsu tūrisma izstāde paliktu vienīgā. Domāju, ka viss sakārtosies – ja ne šogad, tad nākamgad.

Ziemassvētku eglītes 500 gadu svinības

LIVE
RĪGA

Pirmā Ziemassvētku egle esot tikusi rotāta Rīgā 1510. gadā, tādēļ šie Ziemassvētki, kad egles rotāšanas tradīcijai aprit 500 gadu, ir īpaši. Lai tūrisma profesionāļus iedvesmotu un raisītu radošo ideju lidojumu Ziemassvētku laika aktivitāšu plānošanā, dalāmie Rīgas egles leģendā.

Latvieši vienmēr ir bijuši stāstnieki un tradīciju turētāji, kopēji. Garie un tumšie rudens un ziemas vakari gadsimtu gaitā ir veidojuši to īpašo vidi stāstu tapšanai, kurā mīti saplūst ar atmiņām un no stāstiem dzimst jaunas tradīcijas. Viens no šādiem stāstiem ir par Ziemassvētku egles rotāšanas vēsturi, kas pirms 500 gadiem aizsākusies Rīgā.

1510. gadā Rīgā labi pazīstama bija Melngalvju brālība, kurā bija apvienojušies gados jauni tirgoņi un kuģu kapteiņi. Melngalvji piekopa visai intensīvu sabiedrisku un saviesīgu dzīvesveidu, atbalstīja dažādu pasākumu norisi, ziedoja baznīcām un pilsētai.

Tuvojoties 1510. gada ziemas saulgriežiem, Melngalvju brālības vīri esot nolēmuši doties

Kamēr melngalvji apspriedušies, milzīgo eglī Daugavas krastā atklājuši apkārtnes bērni. Tie brīnījušies par to, kā koks šeit nonācis, un bijuši vienprātīgi, ka šī ir īpaša egle. Bērni bijuši tik pacilāti, ka sākuši rotāt egles zarus ar visu, ko vien spējuši sadabūt. Tur bijuši rieksti un āboli, un, lai rotājumus iekārtu zaros, bērni izvilkuši krāsainus vilnas diegus no saviem adītajiem cimdiem. Tāpat tur bijuši no kaltētām puķēm un žāvētām ogām veidoti vainagi un virtenes. Bērni tā aizrāvušies, ka nemaz neesot pamanījuši – milzīgās egles rotāšanai nepieciešamie materiāli brīnumainā kārtā papildinājušies paši no sevis! Līdz ar tumsu bērni atvadījušies no egles un skrējuši uz mājām, lai sasildītos un pastāstītu par brīnumaino piedzīvojumu savai ģimenei.

Bijis jau gandrīz pilnīgi tumšs, kad melngalvji pārtraukuši savu sēdi, tā arī nepieņēmuši nekādu lēmumu. Viens no tirgotājiem pēc nogurdinošajiem strīdiem nogājis Daugavas krastā un jau iztālēm pamanījis brīnišķīgo pārmaiņu, kas notikusi ar eglī. Bērnu rotājumus klājusi sarma, un egle mirdzējusi mēnesnīcā. Tirgotājam radusies ideja par to, kas būtu jādara ar eglī, un tajā pašā vakarā viņš vēlreiz pulcējies brālības vīrus, lai parādītu brīnišķīgo pārmaiņu. “Nāciet un apskatieties – egle brīnumainā kārtā ir pārveidojusies!” Melngalvji apbrīnojuši krāšņo skatu, un tirgotājs iesaucies: “Mēs to pacelsim un dekorēsim Ziemassvētkiem – šo Ziemassvētku eglī! Un mēs to noliksīm tieši pašā pilsētas centrā par prieku visiem.”

Ar ļaužu palīdzību egle tikusi nogādāta pilsētas centrālajā tirgus laukumā (tagad Rātslaukums), kur to nostādīja taisni, gluži tāpat, kā tā bija augusi mežā. Bērnu rotājumi tika papildināti ar krāsainām lentēm, rotaļlietām, ornamentiem, un egle bija žilbinoši krāšņa. Tā pati bija svētki.

Kad Melngalvju brālības vīri sāka pievienot eglei savus rotājumus, no namiem iznāca ļaudis un bija pārsteigti par neierasto skatu. Viņi dzirdēja stāstu par eglī, kas brīnumainā kārtā pārvērtusies, un šis stāsts, protams, ātri aplidoja visu pilsētu. Daudzi iesaistījās egles rotāšanā, un, kad darbs bija paveikts, tā aculiecinieki apbrīnoja brīnišķīgo skatu. “Šī ir Ziemassvētku egle – dāvana, ar kuru mums visiem vajadzētu iepriecināt citam citu katros Ziemassvētkos,” paskaidroja viens no brālības vīriem.

Un tā tas arī ir palicis līdz pat šai dienai. Protams, arī Rīgā, kur pie Melngalvju nama uzstādīta piemiņas plāksne, atzīmējot pirmās egles atrašanās vietu pirms 500 gadiem. Tā beidzas stāsts par Ziemassvētku egles rotāšanas tradīcijas dzimšanu. Tradīciju, kas izplatījās visapkārt zemeslodei. Šā stāsta brīnums turpinās līdz pat šai dienai katrā namā un ģimenē, kur vien tiek svinēti Ziemassvētki un rotāta eglīte. ■

“Live Riga” portāla saturu veidos “Dienas mediji”

Rīgas tūrisma attīstības biroja (RTAB) izsludinātajā atklātajā konkursā par galvaspilsētas zīmola un tūrisma veicināšanas portāla www.liveriga.com satura uzturēšanu uzvarējis uzņēmums “Dienas mediji”. Minētais uzņēmums nodrošinās portāla satura veidošanu un tulkošanu angļu, krievu un vācu valodā no šā gada 15. septembra līdz pat 2011. gada 30. decembrim. Līdz šim portāla saturu veidoja izdevniecība “Rīgas Viņņi”, savukārt tulkošanu trīs valodās nodrošināja ziņu aģentūra “LETA”. ■

“Live Riga” piedāvā suvenīrus

Esam saņēmuši daudz labu atsauksmju par dzīvespriecīgajiem, spilgtajiem un funkcionālajiem “Live Riga” suvenīriem, tāpēc ar prieku informējam, ka tos jau var iegādāties vairākās tirdzniecības vietās.

Šobrīd “Live Riga” suvenīri ir pieejami “airBaltic” lidmašīnās un “airBalticOutlet”, kā arī vairākās vietās Rīgā – Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrā Rātslaukumā 6, tautas mūzikas veikalā “Upe” R. Vāgnera ielā 5, grāmatu nama “Valters un Rapa” filiālē starptautiskajā lidostā “Rīga”, viesnīcā “Islande airBaltic Hotels” un “airBaltic” biļešu kasēs.

“Live Riga” suvenīru klāstā ir praktiskas lietas, kas noder gan ikdienā, gan darbā – higiēniskā lūpu krāsa un balzams, divielis, lietussargs, brokastu krūze, ceļojumu krūze, magnētiskā grāmatzīme, briļļu tīrāmā drāniņa, rakstainas un košas zeķu čības, cimdi, auduma somas, krekliņi gan bērniem, gan pieaugušajiem un citas stilīgas lietišķas; ēdamlietas gardēžiem – konfektes “Gotiņa”, šokolādes, šprotes, žāvēti augļi un dārzeņi, zaļu tējas, piparmētru konfektes, kā arī biznesa suvenīri – datorpeles paliktņi, pildspalvas, kļaves, USB zibatmiņas un citi noderīgi izstrādājumi. ■

uz mežu, lai sadabūtu lielāko eglī, kādu vien viņi spētu atrast. Sveicot rīdziniekus Ziemassvētkos, viņi gribējuši eglī Daugavas krastā nodedzināt, savdabīgi papildinot tā laika ziemas saulgriežiem tradicionālo bluķa dedzināšanu.

Brālības nolīgtais mežcirtējs svinībām bija nocirtis milzīgu eglī. Nonākusi Rīgā, tā izskatījies tik liela, ka melngalvji nolēmuši to tomēr nededzināt, lai neapdraudētu apkārt esošās ēkas un ļaudis. Brālības vīri sanākuši apspriesties, ko darīt ar milzīgo eglī, sākušies strīdi, sapulce to vakar ieilgusi.

Ārvalstu tūristu deklarācijas nav atceltas

Šovasar pie vairākiem tauku tūristu mītnu saimniekiem viesojušies Robežsardzes pārstāvji, prasot uzrādīt ārvalstu tūristu reģistrācijas anketas, tāpēc "Lauku ceļotājs" atgādina: saistībā ar Latvijas pievienošanās Šengenas zonai (2007. gada 21. decembrī) visām tūristu mītnēm no saviem klientiem – ārvalstu tūristiem jāpieņem deklarācijas.

Ministru kabineta noteikumu grozījumi ir atcēlušī 24 stundu deklarāciju iesniegšanas termiņu, bet ne pašas deklarēšanās nepieciešamību. Turpmāk tūristu mītnu un viesnīcu īpašniekiem informācija par ārvalstu tūristiem policijai būs jāsniedz tikai pēc pieprasījuma. Paliek spēkā prasība, ka ārvalstnieki ir jāreģistrē un aizpildītās deklarācijas jāuzglabā vienu gadu, lai varētu iesniegt Valsts policijai vai Robežsardzei pēc pieprasījuma. Ārzemnieka deklarācijas veidlapas paraugu var atrast arī mājaslapā www.prof.celotajs.lv sadaļā "Likumi".

Jauns izdevums

Izdots ceļvedis "Slīteres nacionālais parks"

"Lauku ceļotājs" klajā laidis ceļvedi "Slīteres nacionālais parks" latviešu valodā, jau septembrī gaidāms arī izdevums angļu valodā.

Šis ir pirmais šāda satura un apjoma tūrisma ceļvedis par Latvijas nacionālo parku – "Natura 2000" teritoriju.

Slīteres nacionālā parka ceļveža e-versija aplūkojama www.celotajs.lv sadaļā "Ceļojumu maršruti/publikācijas". Ceļvedis bez maksas pieejams "Lauku ceļotāja" jaunajās biroja telpās Rīgā, Kalnciema ielā 40, 3. stāvā.

Ceļveža 80 lappusēs atrodama ļoti bagātīga informācija.

- *Nozīmīgākie dabas un cilvēces vēstures notikumi un fakti*, kas saistīti ar Kurzemes pussalu, Lībiešu krastu un Slīteres nacionālo parku.
- *Vērts redzēt un zināt* – apraksti vairāk nekā 100 dažādi dabas un kultūrvēstures pieminekļi un objekti.
- *Tūrisma maršruti* – dažādi maršruti kājāmgājējiem, velobraucējiem, ūdenstūristiem, dzīvnieku un putnu vērotājiem, ceļotājiem ar auto.
- *Ikgadējie pasākumi* – Slīteres nacionālā parka teritorijā notiekošo regulāro pasākumu kalendārs ar norīšu laikiem.
- *Zaļie un praktiskie padomi*.
- *Pakalpojumi, servisi* – naktsmitnes, ēdināšana, tūrisma inventāra noma, bankas u.c. praktiska informācija.
- *Slīteres nacionālā parka karte*.

Eiropā paplašinās lauku tūrisms

Eiropā lauku tūrisms kļūst aizvien populārāks. Krīzes iespaidā pieaug ceļotāju skaits valsts iekšienē

Šovasar Rīgā notika Starptautiska lauku tūrisma konference, tajā piedalījās ap 200 dalībnieku, to skaitā 36 dalībnieki no ārvalstu organizācijām, kuri pārstāvēja Vāciju, Spāniju, Angliju, Franciju, Beļģiju, Nīderlandi, Itāliju, Ungāriju, Bulgāriju, Grieķiju, Slovēniju, Igauniju, Lietuvu, Baltkrieviju un citas valstis.

Tendences rāda, ka lauku tūrisms kļūst aizvien populārāks un tirgū parādījies daudz jaunu iezīmju – vispirms jau krīzes iespaidā pieaug ceļotāju skaits valsts iekšienē. Populāras kļūst netradicionālas idejas, aug ceļotāju pieprasījums pēc piedzīvojumiem, piemēram, ceļotāji labprāt pārnākšņo no siena ķīpām celtos namiņos, jurtās, vigvamos.

Atklājot konferenci, Latvijas Tūrisma attīstības valsts aģentūras direktors Armands Slokenbergs iepazīstināja klātesošos ar Latvijas tūrisma mārketinga stratēģiju 2010.–2015. gadam. Tās galvenie mērķi ir veidot produktu atbilstoši jaunajam sauklim "Best enjoyed slowly" jeb latviskajā versijā – "Nesteidzīga atpūta Latvijā", uzlabojot pakalpojumu kvalitāti, valstij sadarbojoties ar privāto sektoru mārketingā, pagarinot tūrisma sezonu un attīstot jaunus produktus. Kā uzsvēra A. Slokenbergs, Latvijai ir daudz labu "sastāvdaļu", un tās ir pareizi jāsaliek kopā, lai izveidotu "garšīgu ēdienu" – kvalitatīvu lauku tūrisma produktu. ■

Top jauni maršruti sēņu cienītājiem

Latvija ir viena no retajām Eiropas valstīm, kur rudenos vilcieni un ceļmalas ir pilni ar sēņotājiem – cilvēki nenoguruši nes laukā no mežiem varenus grozus. Sēņu cepšanas, marinēšanas, sāļšanas un gatavošanas recepšu tradīcijas ir dzīvas arī mūsdienās. Latvijā līdz šim ir konstatēts ap 4100 sēņu sugu, 1100 no tām ir cepurīšu sēnes. Kaut arī no minētajām cepurīšu sēnēm aptuveni ceturtdaļa ir ēdamas, sēņotāji parasti lasa kādas 20–30 sugas.

Ņemot vērā faktu, ka sēņošana kļuvusi par vienu no latviešu nacionālajām tradīcijām, "Lauku ceļotājs" uzsācis darbu pie jaunu maršrutu izstrādes, kas dos iespēju visiem interesentiem – gan vietējiem, gan ārvalstniekiem – iepazīties ar Latvijas sēņu valsts vienreizējo

daudzveidību: no ēdamām līdz indīgām, no ļoti parastām līdz reti sastopamām, no dabai nozīmīgām līdz mežsaimniecībai kaitīgām. Jaunie maršruti būs pieejami internetā septembra beigās un jaunajā Latvijas botānikas ceļveidī, kas iznāks šī gada beigās.

Interesanti, ka latviešu tieksme sēņot pamanīta arī ārvalstīs. "Deutsche Presse Agentur" publicējusi stāstu par latviešu sēņošanas māniju un šai nodarbei cer piesaistīt arī ārvalstu tūristus. Publikācijā norādīts, ka sēņošanas tūres jau iecienījuši japāņu tūristi. Interesanti, ka sēņošana tiek skaidrota kā viena no latviešu kultūras tradīcijām, kura atspoguļota populārajā padomju gados uzņemtajā filmā "Tās dulās Paulīnes dēļ". ■

Novadu reforma iedvesmo Dundagas tūrisma attīstītājus

Baiba Lulle

Latvijas administratīvi teritoriālā reforma Dundagas tūrisma attīstītājiem devusi motivāciju aktīvākai darbībai, lai arī finanšu resursi, kā jau daudzviet, ir ierobežoti.

Dundagas novads tiek pie jauniem tūrisma objektiem

“Mēs par reformu esam sajūsmā, jo līdz ar to esam tikuši pie jūras, pat divām – Baltijas jūras un Rīgas jūras līča,” “Tūrisma” atzīst Dundagas novada TIC vadītāja Alanda Pūliņa. Reformas rezultātā Dundaga apvienota ar Kolkai. Tūrisma speciāliste spriež, ka tūrisma aspektā šis salikums ir ļoti pateicīgs un loģisks, jo tieši Dundagas pils jau izsenis bija centrs, no kura baroni attīstīja piejūras teritorijas, cēla ostas, ierīkoja bākas. Dundagas muiža savulaik bijusi lielākā muiža Baltijā.

Tagad galvenais Dundagas novada tūrisma informācijas centrs atrodas Dundagas pilī, bet Kolkā – apmeklētāju un informācijas centrs. Pēc reformas informācijas centru darbība nav īpaši mainījies, bet apvienoti spēki un resursi tūrisma mārketingā. “Tā kā esam valsts teritorijas stūrī, nevis tranzīta ceļa malā, mums ir ļoti jāpiestrādā, lai cilvēks pie mums atbrauktu. Bet tagad esam guvuši jaunu elpu, jo ir motivācija, ir produkti, ko piedāvāt tūristiem, ir, ar ko strādāt, tāpēc arī centīsimies aktīvāk piesaistīt finanšu resursus. Līdz šim bijām liels pagasts, bet mums nebija spilgtu zīmolu. Lai arī senā Dundagas teritorija vietējo cilvēku uzterē bija tā, kas ir tagad, pēc reformas, tomēr pirms tās nebija iespējas abu pašvaldību resursus apvienot,” teic A. Pūliņa.

Piemēram, pirms apvienošanās Dundagas pašvaldības teritorijā bija Slīteres bāka, savukārt Slīteres nacionālais parks bija Kolkas pagasta teritorijā. Līdzās šim bagātīgajam dabas resursam Dundaga tikusi arī pie tādiem tūristiem interesantiem objektiem kā Kolkasrags, Kolkas bāka, Mazirbe, Košraga ciems, Sīkrags, Ēvažu stāvkrasts, Lībiešu ciemi. Jau šogad šie resursi tiek aktīvi izmantoti.

Jāizvērs stāsts par krokodilu mednieku

12. jūnijā Slīteres nacionālajā parkā kopā ar “Lauku ceļotāju” tika organizēta un plaši apmeklēta “Ceļotāju diena”, ko turpmāk iecerēts izvērst par tradīciju. Atzīmējot Kolkas 970 gadu jubileju (1040. gadā Kolka minēta Dienvidzvidrijas rūnakmenī), 17. jūlijā šeit

ar vērienu tika svinēti Zvejnieksvētki, kas ne-traucēja 1. augustā Mazirbē svinēt tradicionālos Lībiešu svētkus, kad sabrauca radniecīgo tautu pārstāvji – somi, igauņi, ungāri, paši lībieši un viņu atbalstītāji. A. Pūliņa atklāj, ka ar laiku šos svētkus iecerēts izvērst visos piekrastes lībiešu ciemos. Šie pasākumi tiek organizēti sadarbībā ar Lībiešu savienību, savukārt dabas tūrisma attīstībā, maršrutu un karšu izstrādē lielu atbalstu sniedz “Lauku ceļotājs”.

Šis gads ar vērienīgiem folkloras un tematiskajiem pasākumiem noritējis arī dižo dundadznieku Krišjāņa Barona un Krišjāņa Valdemāra zīmē. Dundagā tradicionāli (un tā tas bija arī šogad 22.–23. jūlijā) noslēdzas velomaratonu Tartu – Dundaga, kura maršruts ved pa Krišjāņa Barona savulaik kājām noieta ceļu.

Dundagas novads resursu ietvaros šogad uzsācis aktīvāku mārketingu ārvalstīs. Viens no tās specifiskajiem mērķtiekiem ir somuguru zemes, ar kurām uzsākta sadarbība, bet tiek strādāts arī ar citām valstīm, tur izplatot informatīvos tūrisma materiālus, organizējot ārvalstu žurnālistu vizītes, strādājot ar dabas interesentu klubiem, jo īpaši putnu vērotājiem. Izvērstā varētu tikt arī Dundagas pilī esošā Baltijā lielākā medaļu izstāde, kā arī stāsts par Dundagā dzimušo un uz Austrāliju emigrējušo dēkaini un krokodilu mednieku Arvidu Blumentālu, kurš bijis galvenā varoņa prototips pazīstamajai Holivudas filmai par “Krokodilu Dandiju”, un izstāde par viņu ar butaforiskiem krokodiliem ierīkota Dundagas pilī.

A. Pūliņa neslēpj, ka darāmā vēl daudz, lai uzlabotu infrastruktūru: vajag labiekārtot peldvietas, autostāvvietas, jāattīsta tūrisma pakalpojumi. Pērn liels solis uz priekšu sperts sakarā ar asfalta uzliešanu posmā Mazirbe – Vaidē, un A. Pūliņa cer, ka noasfaltēs arī apmēram septiņus kilometru garo zemes ceļa gabaliņu no

Vaides līdz Kolkai. Velotūristu ērtībām galvenajos punktos ap Dundagu nomarkēts “Barona aplis”, tāpat trase Kolka – Sīkrags Slīteres nacionālajā parkā, kas apmēram 30 km garumā ved gar lībiešu ciemiem. Slīteres parkā ir arī divi “Lauku ceļotāja” izstrādāti velomaršruti, kas pagaidām nav marķēti. Velobraucēji ierodas lielākoties no Ventspils puses, lielākoties latvieši, bet gadās arī vācieši, lietuvieši. Novadā darbojas arī velonomas.

“Barona taka” jau sesto gadu

Šogad jau sesto reizi notika projekta “Pēdas” ietvaros rīkotais velomaratonu “Barona taka” pa maršrutu, kas veidots pēc senas kartes un ved pa ceļu, kuru pirms aptuveni 150 gadiem kājām veica Dainu tēvs – Krišjānis Barons no savas studiju vietas Tērbatas (Tartu) uz mājām Dundagā, pa ceļam vācot dainas.

17 dienu garais velomaratonu noslēdzās 23. jūlijā Dundagā. Tā ietvaros īsāku vai garāku distanci veica 45 dalībnieki. Kā ik gadu, arī šoreiz pēdējā dienā ar īpašu dāvanu tika apbalvots izturīgākais un aktīvākais dalībnieks, kurš veicis visu posmu no Tartu līdz Dundagai, pa ceļam liču loču izlodājot teju vai visu Vidzemi. 1030 km garo ceļa posmu šogad veica septiņi dalībnieki: Ilze Iesalniece, Ansis Zadiņš, Edgars Ričis, Egils Niedrupe, Betija Cīrulle, Andris Romans un Aiga Paegle. Novērtējot viņu izturību šajā garajā ceļā un Latvijai tik neierastajā svelmē, balvu – simtlatnieku ar Barona zīmi – dāvāja visiem septiņiem dalībniekiem kopā. Katrs no viņiem saņēma arī piemiņas velti – sudraba “Ūdens monētu”.

Interesenti varēja pievienoties velomaratonam ikvienā tā maršruta punktā. Dalība bija bez maksas, dalībniekiem tika nodrošinātas nakšņošanas vietas un viena ēdienreize. Pa ceļam velotūristi ne vien cītīgi mina pedāļus, bet arī apskatīja Latvijas tūrisma vietas un objektus, iepazīna vairākus tūrisma pakalpojumu sniedzējus, ēdinātājus, izmitinātājus, pašvaldības, kempingus, tradīcijas, kultūru. Dažos ceļa posmos braucējus pavadīja arī gids.

Velomaratonu sākās 7. jūlijā Tartu, tas veda caur Otepē, Valgu, Valku, Gaujas krastu, Smilteni, Raunu, Bērzkrogu, Taureni, Inešiem, Ērgļiem, Odzienu, Koknesi, Staburagu, Aizkraukli, Skrīveriem, gar Plaužu ezeru, caur Nītauri, Līgatni, Siguldu, Krimuldu, Siguldu, Rīgu, tālāk caur Slampī, Jaunpili, Struteli, Irlavu, Zemīti, Kandavu, Sabili, Talsiem, noslēdzoties Dundagā.

Velomaratonu “Barona taka” plānots rīkot arī nākamgad. ■

Dundagas novada TIC vadītāja Alanda Pūliņa: Tā kā esam valsts teritorijas stūrī, nevis tranzīta ceļa malā, mums ir ļoti jāpiestrādā, lai cilvēks pie mums atbrauktu

Sigulda piesaista ceļotājus visos gadalaikos

Ludmila Glazunova

Sigulda jau izsenis ir viens no populārākajiem Latvijas iedzīvotāju galamērķiem visos gadalaikos: ziemā pilsēta un tās apkārtnē vilina sporta cienītājus, pavasarī romantiķi iecienījuši lakstīgalu treļļus ieviežu lejās, vasarā turp dodas ārvalstu tūristi, bet rudenī visus aicina lapu zelts un krāšņās ainavas. Taču vēl joprojām Sigulda ir tikai vienas dienas galamērķis – to veicina galvaspilsētas tuvums un vieglā pieejamība gan ar auto, gan ar sabiedrisko transportu.

Siguldu apmeklē pat namībieši

“Sigulda noteikti ir īpaša ar to, ka tā ir pievilcīga tūristiem it visos gadalaikos. Pēc Siguldas tūrisma informācijas centra (TIC) apkopotajiem datiem, visvairāk tūristu gan ir tradicionālajos atvaļinājuma mēnešos – jūlijā un augustā. Tad Siguldu apmeklē galvenokārt ārvalstu tūristi no visas pasaules. Savukārt rudenis ir laiks, kad uz Siguldu tradicionāli dodas Latvijas iedzīvotāji,” norāda Siguldas novada Tūrisma pārvaldes vadītāja Laura Konstante. Šādai interesei ir senas saknes – jau pagājušā gadsimta 30. gados tika organizēti īpaši tūristu vilcieni no Rīgas, un tad Siguldu vienlaikus apmeklēja ap 6000 viesu, kuri devās pastaigās pa romantiskajām Gaujas senlejas takām, apmeklējot pilis, alas un citus apskates objektus.

Katru vasaru Siguldu apmeklē aizvien vairāk ceļotāju no ārvalstīm, turklāt ceļotāju ģeogrāfijai ir tendence paplašināties. “2009. gadā visvairāk tūristu bija no Vācijas, Lietuvas, Igaunijas, Spānijas, Krievijas, Holandes,

Anglijas un Somijas. Šogad salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu visvairāk pieaudzis tūristu skaits no Šveices, Polijas, Austrijas, Čehijas, Turcijas un Rumānijas, Siguldu apmeklēja arī tūristi no visai tālām zemēm: no Kataras, Kuveitas, Tanzānijas, Ekvadoras, Islandes un Namībijas – kopumā no vairāk nekā 60 dažādām pasaules valstīm,” informē L. Konstante.

Vienas dienas galamērķis

Lielākajai daļai ceļotāju Sigulda šobrīd ir vienas dienas galamērķis. Rīgas tuvums un salīdzinoši vieglā sasniedzamība veicina šādu tūristu īpatsvaru. Bet šim aspektam noteikti ir arī savas specifiskās šķautnes, ko šobrīd aktīvi cenšas attīstīt gan pašvaldības tūrisma pārstāvji, gan arī uzņēmēji. Proti, Siguldas izaicinājums ir veidot tādus produktus, kas tūristiem piedāvātu lieliskas vienas dienas ekskursijas, lai apskatītu kādu Latvijas pilsētu ārpus Rīgas. Vienlaikus šim piedāvājumam vajadzētu būt gana bagātīgam, lai ar labu saturu piepildītu pavadīto laiku. Un Sigulda ar savu interesanto tūrisma objektu un aktivitāšu piedāvājumu lieliski atbilst šim kritērijam.

Bet, ja Sigulda tiek attīstīta kā vienas dienas galamērķis, cieš vietējie viesnīcnieki. “Par viesnīcām – protams, ka mēs vēlētos vairāk nakšņotāju, kuri paliktu šeit uz ilgāku laiku. Šobrīd pārsvarā uzturēšanās ilgums ir 1–2 naktis. Lielās tūrisma firmas, kuras organizē ārvalstu tūristu ceļojumus pa Latviju un Baltijas valstīm, izmanto Siguldas viesnīcas, lai izguldītu savus klientus vienu nakti. Ilgāku laiku viesnīcās uzturas individuālie tūristi, kuri paši plāno savu laiku. Pieredze rāda, ka palikt vēl kādu papildu nakti tūristu rosina Siguldā redzētās iespējas

un tas, ka visu piedāvājumu izbaudīšanai nepietiek ar vienu dienu,” tā L. Konstante.

Siguldieši tiek pie nodokļu atvieglojumiem

Pērn gadā visas tūrisma nozares žēlojās par apmeklētības samazināšanos, un tika ieviesti dažādi taupīšanas režīmi, turpretī Siguldā šajā laikā radās jauns apskates objekts – mākslas un kultūras telpa “Siguldas tornis”, kas izveidots bijušajā ūdenstornī. Izvērtējot situāciju kopumā, Siguldas novada Tūrisma pārvaldes vadītāja saka: “Protams, bija lieli zaudējumi un arī kritiski brīži. Tika atlaisti daudzi darbinieki un samazināti budžeti. Tomēr dažādas aktivitātes bija populāras arī tā sauktajā “krīzes laikā”. Pateicoties ziemai, kas šogad bija īpaši gara un dāsna ar sniegu, arī Siguldas slēpošanas trases varēja strādāt pilnvērtīgi. Ziemas sezonā liela nozīme ir Siguldas bobsleja un kamaniju trases aktivitātēm, tūrisma un viesmīlības nozari iepriecina, ja Siguldā uzturas dažādu valstu komandas, lai gatavotos sacensībām un trenētos.

Siguldas TIC apkopotie dati liecina, ka šajā vasarā situācija ir stabilizējusies. Tūristu skaita pieaugums vērojams valstī kopumā, un arī Siguldā tūristu apmeklētībai ir pozitīva tendence”.

Atbilstoši ekonomiskajai situācijai tūrisma pakalpojuma sniedzēji ir izvērtējuši cenu politiku, rodot arī klientiem izdevīgus risinājumus. Turklāt Siguldas novada dome ir parūpējusies arī par vietējiem uzņēmējiem. 2010. gada sākumā pašvaldība apstiprināja nodokļu atvieglojumus tiem uzņēmējiem, kuri nodarbināna Siguldas iedzīvotājus, kā arī ir nokārtojuši savas saistības ar pašvaldību. ■

Laipni aicināti!

VIESU NAMS PIEDĀVĀ

- Konferenču zāli – līdz 50 personām
- Naktsmītnes – 18–50 personām
- Banketus – līdz 80 personām
- Transporta pakalpojumus ar astoņvietīgu autobusu
- Ekskursijas pa Siguldu

Krodziņš Bucefāls

Adrese: “Ceļmalas”,
Siguldas pagasts, LV-2150 Latvija
Tālruni: 67976677, 29747000
Mājaslapa: www.bucefals.lv

Tūrisms Gaujas nacionālajā parkā

Līga Eglīte

Gaujas nacionālais parks (GNP) kļūvis par ievērojamu galamērķi rudens un dabas cienītājiem, it īpaši skolēnu grupām un ģimenēm. Lai ieinteresētu aizvien vairāk ceļotāju, tiek rīkotas dažādas aktivitātes – atklātas jaunas izstādes, organizēti konkursi, kā arī piesaistīta Eiropas nauda dabas bagātību saglabāšanai un tūristu ērtībām.

Šā gada 14. septembrī GNP svin 37. gadskārtu. Parku veido dabas un vēsturisko vērtību esence – tajā ietvertas gan maz pārveidotas dabas teritorijas, gan vēsturiski izveidojušās lauku ainavas un nozīmīgi senatnes pieminekļi. Šeit vērojamas neskaitāmas dabas un vēstures procesu liecības – gravas, avoti, klintis, dižkoki, dzimtu leģendām apvītas lauku sētas, pļavas, tūrumi. Abpus Gaujai – senā tirdzniecības ceļa malās – daudz pilskalnu, piļu, muižu, baznīcu, senu kapsētu, zīmju akmeņu un robežakmeņu. GNP teritorijā apmeklētāju ērtībai izvietoti četri apmeklētāju centri, kuru darbinieki ir gatavi skaidrot gan par dabas vērtībām, gan par novada vēsturi, ieteikt piemērotākos maršrutus un atbildēt uz jautājumiem.

Spieķi atkal populāri

Staigājot pa stāvajām takām Siguldas un Turaidas gravās, bez palīga neiztikt. Gluži praktiskajam Siguldas simbolam – rakstainajam spieķim ir sena vēsture. Iesākumā tā droši vien bija parasta lazdas nūja, bet vēlāk vietējie amatnieki, pamano pieprasījumu, sāka piedāvāt ceļaspieķus ar liektiem rokturiem.

Spieķi atkal kļuvuši populāri, tikai tagad jau citā veidolā. Takas Gūtmaņalas apkārtnē ir īsti piemērotas nūjošanas cienītājiem. GNP apmeklētāju centrā pie Gūtmaņalas var iegādāties un iznomāt nūjošanas ekipējumu. Ar laiku

plānotas arī organizētas pastaigas – ekskursijas nūjošanas instruktoru un vides gidu pavadībā. Nūjotāji un pastaigu cienītāji var iegādāties apmeklētāju centra darbinieku sagatavotos maršrutus pa Siguldas apkārtni, “Sigulda – Līgatne”, kā arī gar Amatas upi no Zvārtes ieža līdz Veclauču (Skaļupes) tiltam. Apmeklētāju centrs, kā arī tuvākās apkārtnes takas un objekti pieejami arī apmeklētājiem ratiņkrēsls un ģimenēm ar mazuļiem ratiņos.

Dabas takas un interaktīva izstāde

Tiem, kuri vēlas tuvāk aplūkot Latvijas meža dzīvniekus to dabiskajā vidē, jādodas uz Līgatnes dabas takām. Tas gan nav safari parks, jo šeit sētas drīzāk sargā dzīvniekus no cilvēku pārlieku lielās draudzības. Plašos iežogojumos novērojami aļņi, lapsas, lāči, stirmas, jenotsuņi, lūši, vilki, suņuvilki, mežacūkas, vāveres, eži, kā arī putni – stārķis, ūpi, pūces. Gandrīz visi iemītnieki ir atrasti un cilvēku izglābti, pieradināti un atvesti no dažādām Latvijas vietām. Dažiem no viņiem Līgatnes dabas takas ir dzimšanas vieta. Par pēcnācējiem parūpējušies aļņi. Šopavasari ilgi gaidīti dvīņiši pieteicās lūšu pārim, vērgājumiem jau tagad izdevies ar tiem iepazīties.

Sestdienās un svētdienās no plkst. 12:00 līdz 17:00 meža skolā “Pauguri” kopā ar vārdīti Jēti “roku kājā” var doties iepazīt GNP mitrāju iemītniekus – līdaku, zivju dzenīti, foreli, meža cūku, dzērves un spāres, kas stāsta par savām mitrajām mājām. Interaktīvā izstāde tapusi pārrobežu sadarbības projekta “Atpakaļ dabā!” ietvaros un ir apskatāma bez maksas.

Pārceltuvi popularizē ar konkursiem

Dodoties uz Līgatnes dabas takām, noteikti jāatvēr laiks, lai pārceltos no viena Gaujas krasta uz otru ar netālu esošo Līgatnes prāmi. Ikvienam Līgatnes pārceltuves lietotājam līdz

Uzziņa

Gūtmaņalas Apmeklētāju centrs

Informācija, suvenīri, maksas autostāvvietā, WC

Darba laiks ziemas sezonā:

darbdienās 10:00 – 17:00

brīvdienās un svētku dienās 10:00 – 18:00

Adrese: Sigulda, Turaidas iela 2A; tālr. +371 26657661; e-pasts: gac@gnp.lv

Līgatnes dabas taku Apmeklētāju centrs

Informācija, suvenīri, bezmaksas autostāvvietā, WC.

Darba laiks ziemas sezonā:

darbdienās 10:00 – 17:00

brīvdienās un svētku dienās 10:00 – 18:00

Adrese: Līgatnes dabas takas, Līgatnes novads, LV-4108

Tālr.: +371 64153313; +371 28328800

E-pasts: ldtac@gnp.lv

3. Līgatnes pārceltuve

Darba laiks ziemas sezonā: no 9:00 līdz 17:00.

pat 31. oktobrim, pārceļoties no viena Gaujas krasta uz otru, ir iespēja piedalīties loterijā “Visas upes plūst uz jūru!”. Atbalstot sava mazākā un senākā priekšteča iekšzemes ūdeņos popularizēšanu, “Tallink” – vadošā kuģniecības kompānija Baltijas jūrā – katru mēnesi loterijas uzvarētājam pasniegs vienu dāvanu karti kruīza ceļojumam pa Baltijas jūru.

Savukārt tie, kas savā kāzu dienā bijuši Līgatnes pārceltuvē, līdz 1. novembrim var piedalīties foto un tradīciju konkursā “Mūsu īpašais kāzu mirklis Līgatnes pārceltuvē!”, fotogrāfiju un kāzu rituāla aprakstu sūtīt uz adresi konkurs@gnpfonds.lv. Bet visiem jauniešiem Gaujas nacionālajā parkā sekojiet līdzī mājaslapās www.gnp.lv un www.celodaba.lv/ ■

CorpMedia meklē

žurnāla **Tūrisms**
KOMERCIDIREKTORU.

Pienākumi: reklāmas pārdošana,
tirdzniecība, abonēšana, pašreklāma

Tel. 26624466, +371 661 00300.
e-pasts: cv@corpmedia.lv;
<http://www.corpmedia.lv>

TŪRISMA MEDIJU GRUPA

BalticTravelnews.com

aicina darbā

PĀRDOŠANAS MENEDŽERI

Gaidām Jūsu CV uz e-pasta adresi
info@baltictravelnews.com

LĪVKALNS
viesu nams

Pēterālas iela, Sigulda, LV-2150, Latvija
tālr. (+371) 67970916, mob. (+371) 29623350, e-pasts: livkalns@livkalns.lv
www.livkalns.lv

Dalība izstādēs

Kūrortpilsētu prezentēs četras Krievijas reģiona pilsētās

No 27. līdz 29. septembrim Jūrmalas pilsētas dome prezentēs Jūrmalas tūrisma jaunumus un Jaungada piedāvājumu Krievijas reģionu pilsētās – Ufā, Čeljabinskā, Tjumeņā un Jekaterinburgā. Šajās pilsētās tiks rīkoti darbsemināri tūrisma aģentiem. Minētās pilsētas nav izraudzītas nejauši, īpaši būtiski, ka tajās darbojas kurjerpasts "Ponny Express", ar kura palīdzību var nokārtot vīzas, nebraucot uz diplomātiskajām pārstāvniecībām Maskavā, Sanktpēterburgā, Kaļiņingradā un Pleskavā, lai iesniegtu dokumentus.

Jūrmalas dienas Sanktpēterburgā

No 11. līdz 15. oktobrim Jūrmalas pilsētas dome sadarbībā ar uzņēmējiem Latvijas Republikas Ģenerālkonsulatā Sanktpēterburgā rīkos Jūrmalas dienas, kuru laikā plānota plaša programma. Saistībā ar tūrisma mārketinga pasākumiem pilsēta ar stendu piedalīsies tūrisma gadatirgū "CIS – Inwetex 2010" un rīkos tūrisma darbsemināru par rudens un ziemas piedāvājumu Jūrmalā, kā arī investīciju iespējām kūrortpilsētā tūrisma nozarē.

Ar skatu uz Baltkrieviju

2010. gada 19. oktobrī Jūrmalas pilsētas dome piedalīsies līdsabiedrības "airBaltic" pārstāvniecības Minskā rīkotajā darbseminārā par MICE tūrisma piedāvājumu Jūrmalā. MICE ir tirgus segments, kas Jūrmalai īpaši pievilcīgs ir nesezonā, un Baltkrievijas tirgus tiek vērtēts kā īpaši nozīmīgs, ņemot vērā faktu, ka baltkrievi vidēji visilgāk uzturas Jūrmalas kūrortpilsētā.

Tūrisma sezona Jūrmalā uz pozitīva viļņa

Tūristu skaits pieaug

2010. gada sešos mēnešos tūristu skaits Jūrmalā pieaudzis par 14 %. Pirmajā pusgadā pilsētā ieradās 17 000 vietējo iedzīvotāju, kas ir par 17 % vairāk nekā 2009. gada pirmajā pusgadā. Latvijas tūristi pilsētā uzturējušies vidēji 4,5 diennaktis. Par 50 % palielinājies arī apmeklētāju skaits no Krievijas, turklāt pieaugums vērojams visos mēnešos. Tūristi Jūrmalā uzturējušies vidēji četras diennaktis, savukārt Latvijā tūristi uzturas vidēji pusotru diennakti. Tas liecina, ka Jūrmalas piedāvājums ir atraktīvs un spēj noturēt tūristus kūrortpilsētā ilgāk. Tūristi no Baltkrievijas šeit pavadījuši vidēji 17 diennaktis, no Vācijas – 6, no Izraēlas – 4, no Ukrainas un Francijas – 3 diennaktis. Laikposmā no janvāra līdz jūnijam no tūristiem, kuri apmeklējuši Jūrmalu un tur nakšņojuši, 39 % ir no Latvijas, 19 % – no Krievijas, 9 % – no Igaunijas, 8 % – no Lietuvas, 5 % – no Baltkrievijas, pa 4 % – no Somijas un Norvēģijas, 3 % – no Zviedrijas, 2,4 % – no Vācijas un 1 % – no Polijas. Vislielākais noslogojums pirmajā pusgadā bijis kūrorta rehabilitācijas centros (45 %) un kūrortviesnīcās (32%), kas liecina par to, ka cilvēki plaši izmanto Jūrmalas kūrortārstniecības un atveseļošanas programmas, kurām tieši šajā laikā ir zemākas cenas. Iepriecina fakts, ka palielinās vietējo tūristu skaits un pieaug viņu uzturēšanās ilgums Jūrmalā.

Uz Jūrmalu arvien vairāk viesu brauc ar vilcienu un upes kuģi

2010. gada pirmajā pusgadā, izmantojot vilciena un maršrutu taksometra pakalpojumus, no Rīgas uz Jūrmalu atbrauca vairāk nekā 1,7

miljoni pasažieru. Īpaši pieaudzis to viesu skaits, kuri braukuši ar vilcienu. A/s "Pasažieru vilciens" dati rāda, ka pasažieru skaits pieaudzis par 3 %, kas apliecina šī transporta pakalpojuma ērtumu, kvalitāti un salīdzinoši zemās cenas.

Izmantojot vilcienu, tūristiem ir iespējams baudīt skaistus skatus, vērojot Vecrīgas panorāmu, Lielupes upes piekrasti un Jūrmalas jachtklubus, kā arī Jūrmalas dzelzceļa staciju koka arhitektūru, dažu staciju ēkas ir pat kultūrvēsturiski pieminekļi.

Upes kuģītis "New Way", ar kuru Jūrmalas pašvaldība ir noslēgusi sadarbības līgumu, aizvadījis trešo vasaras sezonu. Tā ir bijusi ļoti veiksmīga, jo pasažieru skaits salīdzinājumā ar 2009. gadu ir dubultojies. Fakti liecina, ka regulāra upes satiksmes nodrošināšana starp Vecrīgu un Jūrmalas centru, neatkarīgiem piekrastes ainavas, biļešu cenu samazināšana un veiksmīgs pašvaldības un uzņēmēja kopīgs pakalpojuma mārketinga ir devis vēlā ņemamus rezultātus.

Upes satiksme tiek nodrošināta katru gadu no 1. maija līdz 1. oktobrim.

Pilsētas viesi iecienījuši Jūrmalas tūrisma informācijas centru

Katru gadu pieaug to tūristu skaits, kas apmeklē Jūrmalas tūrisma informācijas centru (TIC), lai saņemtu bezmaksas informāciju vai pakalpojumus (viesnīcu un/vai SPA pakalpojumu rezervācijas Jūrmalā). Arī turpmāk TIC strādās visu gadu bez brīvdienām, jo pilsēta ir atvērta un piesaista arvien vairāk tūristu ne tikai vasaras, bet arī rudens, ziemas un pavasara mēnešos, kad kūrortārstniecības un SPA pakalpojumi ir par īpaši izdevīgām cenām. Jūrmalā Krievija, Vācija, Lietuva un Igaunija tiek uzskatītas par tradicionālām un stratēģiski nozīmīgām valstīm tūrisma un rekreācijas pakalpojumu attīstībai, taču šogad vēlā ņemams TIC apmeklētāju skaits bijis arī no Austrālijas, arvien vairāk centrā iegriežas viesi no tādām attālām valstīm kā Peru, Kolumbija un Malaizija.

Mājaslapas www.jurmala.lv apmeklējums ievērojami pieaudzis

2010. gada deviņos mēnešos Jūrmalas pašvaldības mājaslapu ir apmeklējuši 417 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju, vairāk kā 20 000 no Lietuvas, 15 000 no Igaunijas, 13 000 no Krievijas, 10 000 no Somijas, vairāk nekā 6 tūkstoši no Vācijas un pa 4 tūkstošiem no Lielbritānijas, Zviedrijas un Norvēģijas. Tas apliecina, ka visas minētās Jūrmalai ir stratēģiski nozīmīgas tūrisma valstis, jo liela interese tiek izrādīta par tūrisma sadaļu, īpašiem piedāvājumiem un notikumiem, kas norisinās kūrortpilsētā. ■

Lapu sagatavoja Gunta Ušpele,
Tūrisma un ārējo sakaru nodaļas vadītāja

Vasaras sezonas noslēgumā pilsētu pieskandināja koncerts ar vairāku slavenu mūziķu uzstāšanos. Plānots, ka arī nākamgad sezonas atklāšanā un noslēgumā pilsētas iedzīvotājus un viesus priecēs ar koncertiem, krāšņu svētku gājieni, tūrisma uzņēmēju īpašo piedāvājumu gadatirgu, bērnu radošām darbnīcām, spēkavīru sacensībām, nūjošanu un visu citu, ko piedāvā Jūrmala.

Jūrmalas pieteikums EDEN

Piedāvājuma pamatā 32 km garš lieldags ar labiekārtotām pludmalēm, kaitsērvinga un vindsērvinga apmācības iespējas, velomaršruti arī gar jūras krastu, ārstnieciskās terapijas. Lielupes piekrastē – smaļošana, kanoe airēšana, burāšana, ūdensslēpošana, kaitošana un ūdens motosports. Jahtklubos iespējams noīrēt jahtu, ūdens motociklus, motorlaivas, iespējas makšķerēt, ziemā – nodarboties ar zemledus makšķerešanu, "roņu" peldēm (2012. gada februārī Jūrmalā plānots pasaules čempionāts ziemas peldēšanā). Lielupes palienes plāvās var vērot retas augu un putnu sugas. Nākotnē plānots uzlabot infrastruktūru Jūrmalas pludmalē, labiekārtot Lielupes piekrasti, veidojot koka promenādes un pilnveidojot ūdenstūrisma inventāra nomas punktus.

Viena no galvenajām Jūrmalas attīstības prioritātēm ir tūrisms un ūdens resursi

“EDEN Latvija” uzvar Jūrmala

Baiba Lulle

Par Eiropas izcilāko tūrisma galamērķi (“European Destinations of Excellence” – EDEN) Latvijā šogad atzīta Jūrmala. Šā gada tēma bija “Tūrisms un ūdens resursi”. Projektu “Jūrmalas kūrortpilsēta – pussala uz ūdens” iesniedza Jūrmalas pilsētas dome.

Par Jūrmalu kā konkursa uzvarētāju tiek veidota filma, ko pilsēta līdz ar EDEN zīmolu varēs izmantot mārketinga nolūkos Latvijā un ārvalstīs. Filmu demonstrēs arī Eiropas Komisijas (EK) organizētajā Eiropas tūrisma dienā Briselē 27.–28. septembrī. Visus izdevumus sedz EK. Šajā pasākumā notiks arī citu valstu EDEN uzvarētāju izstāde, un daļībai šajā pasākumā Jūrmala jau cītīgi gatavojas. Jūrmalas tūrisma informācijas centra vadītāja Gunta Ušpele bilda, ka Jūrmala piedalīsies visos EK rīkotajos pasākumos EDEN uzvarētājiem, tādējādi veicinot kūrortpilsētas atpazīstamību, tūristu piesaisti, informācijas apmaiņu ar citām tūrisma vietām un labākās pieredzes pārņemšanu.

Sāk izpausties kapacitātes trūkums

Šogad konkursam kopumā tika iesniegti vien seši projekti, puse – no Kurzemes: Ventspils, Dundagas un Engures. Vēl projektus iesniegušas Valmieras, Limbažu un Jūrmalas pašvaldības, no Latgales un Zemgales nebija neviena projekta.

Pieteikumos lielā mērā atspoguļojas arī Eiropas tūrisma jaunās tendences – arvien populārāks kļūst ekotūrisms, dabas tūrisms, kas vērsti uz individuālo ceļotāju, tas arī spilgti izpaudās Engures, Limbažu un Dundagas novadu projektos. Valmieras piedāvājums bija vairāk orientēts uz Gaujas gleznaino ainavu un organizētu aktīvās atpūtas baudīšanu, savukārt Ventspils un Jūrmala izcēlās ar attīstītu tūrisma infrastruktūru un vērienīgām investīcijām tūrisma objektos. Abās piejūras pilsētās ir labiekārtotas pludmales ar dažādām – gan tradicionālām, gan pēdējā laikā izplatītākām –

aktivitāšu iespējām pie un uz ūdens, ūdens atrakciju parki, kas amortizē tūrisma vietu sezonālās svārstības.

Iepriekšējos gados atsaucība EDEN konkursā bija lielāka, pērn tika iesniegti 10 projekti, 2008. gadā – 13, bet 2007. gadā – 10 pieteikumi.

Kurzemieņu aktivitāte tikai daļēji skaidrojama ar šā gada konkursa tēmu, jo ar ūdens resursu izmantošanu tūrisma nebija domāta tikai jūras piedāvāto iespēju pārvēršana tūrisma produktā. “Ūdens resursi, kurus var izmantot tūrisma produktu radīšanai, ir ļoti daudzveidīgi – sākot ar atpūtu labiekārtotās pludmalēs pie jūras, ezeriem un upēm, braucieniem ar laivām, makšķerešanu, atpūtu akvaparkos un beidzot ar sarežģītākiem veselības tūrisma pakalpojumiem, piemēram, balneoterapiju, talsoterapiju vai katrā Latvijas lauku sētā esošo lauku pirti. Iespējams, ka nelielā aktivitātē un iesniegto projektu ne īpaši augstā kvalitātē saistīta ar tūrisma attīstības nepietiekamo kapacitāti, kas lielā mērā balstīta uz cilvēkresursiem. Sava nozīmē, jādomā, bija arī tam, ka pieteikumu iesniegšanai tika atvēlēts tikai mēnesis, turklāt laikā, kad tūrisma attīstītāji noslogoti ar aktīvās tūrisma sezonas darbiem,” analizē “EDEN Latvija” projekta vadītājs Armands Muižnieks.

Īpaši mudināt pašvaldības vai to aģentūras, kas bija tiesīgas iesniegt projektus, A. Muižnieks nevēlējās, uzskatot, ka tūrisms var attīstīties tikai vietās, kur ir iniciatīva, kur to vēlas cilvēki paši, nevis tur, kur tas tiek darīts vien ārēju mudinājumu iespaidā.

Par projektu kvalitāti sajūsmā nav arī Ekonomikas ministrijas (EM) Tūrisma nodaļas vadītāja, projektu vērtēšanas komisijas priekšsēdētāja Marina Paņkova. Viņa atzīst, ka, “neskatoties uz daudzveidīgajiem ūdens resursiem mūsu valstī, visiem iesniegtajiem projektiem pietrūka spēcīgu, atraktīvu, unikālu tūrisma produktu. Šajā ziņā iepriekšējos gados projekti bija sagatavoti nopietnāk.” Jūrmala par uzvarētāju izraudzīta, ņemot vērā plānotās aktivitātes, tostarp EDEN

popularizēšanā, kā arī ūdens resursu izmantošanu, veidojot tūrisma produktus. M. Paņkova neslēpj, ka vērtēšanā bija vērojama komisijas pārstāvju vēlme atbalstīt sava reģiona projektus.

Perspektīvs projekts un nozare

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem “EDEN Latvija” organizētāji atbalsta ne tikai vienu uzvarētāju, bet vēl četrus labākos projektus, par kuriem “Vides filmu studija” veido filmiņas, kuras varēs izmantot iekšējā tirgū izglītojošiem un informatīviem nolūkiem. Tie būs Ventspils (projekts “Ventspils – ūdens izklaižu un atpūtas centrs visai ģimenei”), Dundaga (“Atklāj zemi starp divām jūrām – Dundagas novadu”), Valmieras (“Teic man, Gauja, Valmieras stāstu!”) un Engures (“Trīs ezeri un 60 km jūras krasta. Atpūta pie ūdeņiem Engures novadā”).

EK tūrisma attīstību izvirzījusi kā vienu no prioritārajām nozarēm ekonomikas stabilizēšanai Eiropā, uzskatot, ka līdzsvarota tūrisma vietas attīstība ir ne tikai ekonomikas augsmes, bet arī sociālās labklājības un ekoloģiskās stabilitātes garants.

EDEN projektu Latvijā ceturto gadu pēc kārtas organizē EK, un konkursu tā ietvaros īsteno EM un TAVA. EDEN ir viens no instrumentiem perspektīvu tūrisma vietu un ilgtspējīga tūrisma attīstīšanai un sadarbības veicināšanai starp tūrisma galamērķiem. Projektam izveidota īpaša mājaslapa, kas integrēta EK mājaslapā: www.edenineurope.eu, <http://ec.europa.eu/eden>. EK plāno pasākumus gan šīs mājaslapas, gan citu EK projektu tūrisma jomā popularizēšanai un attīstīšanai, paredzot tiem vairāku miljonu eiro lielu Eiropas finansējumu. M. Paņkova uzskata, ka Latvijai daļība EDEN cita starpā ir laba iespēja iegūt papildu līdzekļus tūrisma vietu mārketingam un Latvijai daļība šajā projektā būtu jāturpina.

2011. gadam jau izvirzīta tēma “Tūrisms un vietu (teritoriju) atjaunošana”, kur, piemēram, labi kvalificēties varētu tāda tipa objekti kā Liepājas karosta, Irbenes radiolokators un citi. ■

Tūrisma aģentu un tūrisma operatoru datu bāze – uzticamības faktors

Gita Pāvule,

Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta Tūrisma nodaļas vecākā referente

Līdz 2010. gada 14. septembrim tirgū strādājošiem tūrisma aģentiem un tūrisma operatoriem vajadzēja reģistrēties Ekonomikas ministrijas (EM) pārziņā esošajā Tūrisma aģentu un tūrisma operatoru datu bāzē (TATO). Tūrisma likuma 11. panta (53) daļa noteic, ka tūrisma aģenta un tūrisma operatora pakalpojumus var sniegt komersants, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēts TATO. Tas nozīmē, ka komersanti, kuri nav reģistrējušies, pēc norādītā datuma konkrētos pakalpojumus sniegt nedrīkst.

Datu bāze ir publiski pieejama: <http://tato.em.gov.lv>. Tajā ir ievietota informācija par komersanta reģistrēto darbības veidu – tūrisma aģents, tūrisma operators vai arī abi veidi, kontaktinformācija un informācija

par pakalpojumu pārdošanas vietām. Atbilstoši Tūrisma likumam tūrisma aģents cita komersanta vārdā uz pilnvarojuma vai cita civiltiesiska līguma pamata pārdod tūrisma pakalpojumus, savukārt tūrisma operators ir komersants, kas pats organizē tūrisma pakalpojumus. Tūrisma operatoriem, kuri sniedz kompleksus tūrisma pakalpojumus galapatērētājam, datu bāzē papildus ir norādīta informācija par nodrošināto klientu iemaksātās naudas drošības garantiju (garantijas izsniedzēju, summu un termiņu).

EM, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija aicinās patērētājus pirms tūrisma pakalpojuma iegādāšanās pārliecināties, vai komersants ir reģistrējies TATO datu bāzē un kādu darbības veidu tas ir reģistrējis. Norādām, ka komersanta pienākums, pārdodot kompleksu tūrisma pakalpojumu, ir klientu informēt par iemaksātās naudas drošības garantiju, kā arī par nepieciešamo rīcību iemaksātās naudas atmaksāšanai un klienta

Papildu informācija

Lai reģistrētos, komersantiem ir jāiesniedz EM informācija par savu uzņēmumu, tā darbību (iesnieguma anketa), kā arī par klientu iemaksātās naudas drošības garantiju, norādot izsniedzēju, apmēru un termiņus. Noteikumi paredz, ka turpmāk garantija varēs tikt izsniegta tikai tādām tūrisma operatoram, kurš ir reģistrējies datu bāzē.

Reģistrēšanās datu bāzē ir bezmaksas.

Plašāka informācija par reģistrēšanos TATO datu bāzē pieejama:

<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30361>.

nogādāšanai valstī, no kuras bija sācies ceļojums (ja līgumā nav noteikta cita valsts), gadījumā ja līdz maksātspējas procesa pabeigšanai tūrisma operators nespēj pilnībā vai daļēji izpildīt līgumsaistības pret klientu

Valsts ir kļuvusi par tūrisma nozares sadarbības partneri ekonomiskās krīzes seku pārvarēšanai

Artis Kampars,

LR ekonomikas ministrs

Tūrisms ir viena no tām nozarēm, kas ekonomiskajā krīzē ir cietusi visvairāk. 2009. gadā salīdzinājumā ar pirmskrīzes periodu tūrisma bizness piedzīvoja dramatisku kritumu – apgrozījums un ieņēmumi saruka par vairāk nekā trešdaļu.

Tomēr 2009. un 2010. gads ir zīmīgs arī ar to, ka valsts īstenojusi vērienīgas reformas, lai palīdzētu tūrisma nozarei kļūt efektīvākai un piemēroties jaunajai situācijai biznesa pasaulē. Šajā laikā valsts Ekonomikas ministrijas (EM) un Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) personā ir kļuvusi tūrisma nozarei par konstruktīvu sadarbības partneri ekonomiskās krīzes seku sekmīgai pārvarēšanai.

Vēlos atgādināt, ka 2009. gadā viens no maniem pirmajiem darbiem ministra amatā bija radikāla TAVA reorganizācija, uz pusi samazinot aģentūras administratīvos tēriņus un ietaupīto naudu novirzot tūrisma nozares atbalstam.

Tāpat pērnā gada laikā tika izveidota TAVA konsultatīvā padome manā vadībā, kurā darbojas pārstāvji no valsts un pašvaldību institūcijām – EM, Ārlietu ministrijas, Rīgas domes,

Foto: Anrijs Požarskis

pārstāvji no reģionālajām un profesionālajām tūrisma asociācijām, kā arī reklāmas nozares profesionāļi.

Būtbūvē konsultatīvā padome ir kļuvusi par

TAVA galveno darba devēju, stratēģisko darbības virzienu un mērķu noteicēju. Tās vadībā ir izstrādāta gan Tūrisma mārketinga stratēģija 2010.–2015. gadam, gan jaunais Latvijas tūrisma tēla zīmols un tēla platforma ar saukli “Best enjoyed slowly” (latviešu variantā “Nestaidzīga atpūta Latvijā”). Valdība jau tuvākajā laikā piešķirs Tūrisma mārketinga stratēģijas iedzīvināšanai ļoti ievērojamus līdzekļus – 1,5 miljonus latu.

Tāpat kopš 2009. gada esam konsekventi likvidējuši dažādus birokrātiskus šķēršļus tūrisma jomā. Tūristu mītnēs būtiski vienkāršota ārzemnieku deklarāciju aprites kārtība, proti, no normatīvajiem aktiem svītrots iepriekš noteiktais 24 stundu termiņš aizpildīto deklarāciju iesniegšanai Valsts policijas teritoriālajā struktūrvienībā vai elektroniskai iesniegšanai Valsts policijas mājaslapā internetā. Esam atcēlušī prasību par gidu obligātu sertifikāciju. Saeimā ir pieņemti grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā, kas ļauj pašvaldībām noteikt vasaras kafējnīcu darbības termiņu. Tāpat ir atļauts tirgot tūristiem mājas apstākļos ražotus alkoholiskos dzērienus, piemēram, mājas vīnu.

Esam atrisinājuši arī Rīgas mūžīgo problēmu ar klubiem un kafējnīcām, kur ārzemju

Atgādinām nostādnes, kas ietvertas Tūrisma likumā!

Tūrisma aģents – komersants, kas tūrisma operatora vārdā uz pilnvarojuma vai cita civiltiesiska līguma pamata piedāvā vai pārdod tūrisma operatora sagatavotos tūrisma pakalpojumus.

Tūrisma operators – komersants, kas organizē tūrisma pakalpojumu sniegšanu Latvijā vai ārvalstīs un šos pakalpojumus piedāvā vai pārdod klientiem tieši vai ar tūrisma aģenta starpniecību.

Komplekss tūrisma pakalpojums – tūrisma pakalpojumu apvienojums, kas sagatavots iepriekš vai pēc klienta pieprasījuma, attiecas uz periodu, kas ir garāks par 24 stundām, un ietver diennakts izmitināšanu vai vismaz divus no šādiem tūrisma pakalpojumiem:

- transporta,
- izmitināšana,
- cits tūrisma pakalpojums, kas nav transporta vai izmitināšanas palīgpakalpojums un aizņem proporcionāli lielāko daļu no tūrisma pakalpojumu apvienojuma.

vai arī ja tūrisma operatora maksātspējas dēļ nav iespējama līgumā norādītās pakalpojumu programmas izpilde. Minētai informācijai ir jābūt atrunātai arī līgumā starp tūrisma operatoru un klientu. ■

tūristi regulāri tika krāpti ar astronomiskām alkoholisko dzērienu cenām. Tagad komersantiem, kuri izdarījuši šādus pārkāpumus, ir liegts saņemt vai pāreģistrēt alkohola mazumtirdzniecības licenci vietā, kurā atkārtoti konstatēti šādi pārkāpumi.

Kā pēdējo, bet, iespējams, īstermiņā visvarīgāko pretimnākšanu tūrisma nozarei no valsts puses, vēlos atzīmēt pievienotās vērtības nodokļa (PVN) samazinātās likmes piemērošanu viesu izmitināšanas pakalpojumiem viesu izmitināšanas mītnēs. Šā gada 24. martā EM manā personā un tūrisma nozares nevalstisko organizāciju pārstāvji parakstīja vienošanos, kas paredz nevalstisko organizāciju apņemšanos īstenot konkrētus pasākumus un tādējādi veicināt tūrisma nozares attīstību, balstoties uz tās aprēķiniem par samazinātās PVN likmes ietekmi uz nozari kopumā un ekonomiku. Rezultātā Saeimā tika pieņemts lēmums par samazinātās PVN likmes piemērošanu tūrisma nozarei no šā gada 1. maija.

Atbilstoši tūrisma nozares pārstāvju sniegtajam pārskatam samazinātās PVN likmes piemērošana ir devusi pozitīvus rezultātus – pēc sākotnējiem aprēķiniem, tūrisma sezonas laikā ir radīts aptuveni 5000 jaunu darba vietu.

Esmu pārliecināts, ka jau tuvākajos gados varēsim konstatēt daudz iespaidīgāku atdevi no šajā laikā īstenotajiem pasākumiem, un tūrisma bizness Latvijā piedzīvos uzplaukumu. ■

Eiropa – pasaules iecienītākais tūrisma galamērķis

Antonio Tajani,
Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieks, atbildīgais par rūpniecību un uzņēmējdarbību

Daudzi no mums kādreiz ir bijuši tūristi – gan ārzemēs, gan paši savā valstī. Mēs kļūstam par tūristiem, lai atpūstos, gūtu prieku, atklātu jaunus kultūras, mestos piedzīvojumus vai vienkārši nedaudz atpūstos. Savukārt daudziem tūrisms ir nodarbinātības un ienākumu avots. Tūrisma nozarē strādā 5,2 % ES nodarbināto iedzīvotāju, un tās daļa Eiropas kopproduktā ir 5 %. Tādējādi tā ir svarīga mūsu ekonomikas nozare, kas stopas gan ar jaunām problēmām, kuras jārisina, gan arī ar iespējām, kuras jāizmanto.

Jāvērš skats uz jauniem tirgiem

Eiropā ik gadu ierodas ap 380 miljoniem tūristu no visas pasaules, un Eiropas tirgus daļa šajā jomā pasaulē ir vairāk nekā 40 %. Tā ir pasaules iecienītākais tūrisma galamērķis. Lai gan tūristu skaits pasaulē 2010. gada divos pirmajos mēnešos pieauga par 7 %, Eiropā šis pieaugums bija tikai 3 %. Pasauļe mainās, un mainās arī tūrisms. Ja spersim pareizos soļus, Eiropa var piesaistīt tūristus no jauniem reģioniem. Piemēram, par spīti ekonomikas krīzei, Ķīniešu tūristu skaits, kas devušies uz ārzemēm, pagājušajā gadā pieauga par 5,2 %, sasniedzot 42,2 miljonus, iepretī mazāk nekā 7 miljoniem 2001. gadā, turklāt ievērojami pieauguši arī viņu tēriņi ārzemēs.

Lai iegūtu no daudzsološās tūrisma attīstības pasaules līmenī un lai palīdzētu ES tūrisma nozarei pielāgoties jaunajām tendencēm, Eiropas Komisija (EK) nesen ir izstrādājusi politikas dokumentu, kurā aicināts nostiprināt tādu atpazīstamu Eiropas tēlu, kas saistās ar daudziem ilgtspējīgiem un augstas kvalitātes galamērķiem. Šis iniciatīvas atbalstam “Eiropas zīmola” izveide un reklamēšana sadarbībā ar ES dalībvalstīm palīdzēs Eiropai izcelties citu starptautisku galamērķu vidū.

Nozarei jāspēj reaģēt uz jaunām tendencēm

Tūrisma nozari joprojām ietekmē finanšu krīzes un nesenā vulkāna izvirduma sekas. Šādos apstākļos jāatdzīvina arī tradicionālais tūrisms ES iekšienē, lai spētu labāk reaģēt uz jaunām tendencēm patērētāju uzvedībā un pārvarētu iesīkstējušas tradīcijas nozarē.

Tādēļ mēs vēlamies uzsvērt: ir jāvairo inovācijas, lai pielāgotu gan pašu nozari, gan tās uzņēmumus tirgus prasībām un noti-

kumu attīstībai. EK atbalsta ideju par kopēju informācijas un komunikācijas tehnoloģiju tūrisma platformu starp ceļojumu aģentūrām, viesnīcām u.c. lielākajiem nozares spēlētājiem.

Praktisks piemērs: lai gan Spānija vienmēr ir bijusi iecienīts galamērķis vasaras un saules mīļotājiem, *Costa del Sol* (Sauls krasts) pārveidoja savu zīmolu par ziemas mēnešu atpūtas vietu. Tas ir tikai viens piemērs, kas parāda, ka ir vērts veicināt tūrisma sezonas pagarināšanu. Eiropas mērogā funkcionējošs brīvprātīgs informācijas apmaiņas mehānisms, manuprāt, palīdzētu veiksmīgāk koordinēt skolu brīvdienas starp dalībvalstīm. Mēs esam veikuši dažus izmēģinājumus ar projektu CALYPSO, kas ir iniciatīva vairākiem tirgus segmentiem – jauniešiem, senioriem, ģimeņiem finansālās grūtībās un invalīdiem –, kura veicina un atvieglo šo iedzīvotāju ceļošanu nesezonas laikā. CALYPSO ļauj attīstīt tūrisma arī ārpus tradicionālās tūrisma sezonas, īpaši tādos reģionos, kur tūrisms ir labi nostādīts, bet tikai sezonas laikā. Šis projekts ir labs pamats turpmākai rīcībai.

Izredzes ir daudzsološas

Būtu nepieciešams uzlabot sociāli ekonomiskās zināšanas par tūrisma, lai labāk izprastu nozari un panāktu Eiropas tūrisma izpētes rezultātu labāku koordināciju. Virtuāla “Eiropas tūrisma observatorija” varētu vidējā termiņā nodrošināt tūrisma izpētes koordināciju un analīzi Eiropas līmenī, kā arī kalpot par ES līmeņa informācijas apmaiņas centru par jaunumiem tūrisma nozarē.

Tāpat mēs vēlamies veicināt ilgtspējīgu, atbildīgu un kvalitatīvu tūrisma attīstību, piemēram, ar Eiropas zīmolu reklamēt tūrisma galamērķus, balstoties uz ilgtspējīgas pārvaldības rādītājiem.

Visbeidzot, nedrīkst aizmirst, ka tūrisms ir cieši saistīts ar citām Eiropas politikas jomām un notikumiem. Tādēļ EK uzlabos to politikas jomu integrāciju un koordināciju, kuras ietekmē tūrisma, runa ir par transportu un pasažieru tiesībām, patērētāju aizsardzību, vides aizsardzību un daudzām citām jomām.

2010. gada tūrisma sezonas izredzes ES atkal ir daudzsološas. Tomēr nav laika tīksmināties par sasniegto. Eiropas tūrisma industrijai vienmēr jābūt modernai, tad tā spēs radīt vairāk darbavietu un nodrošināt labklājību Eiropas iedzīvotājiem. Mums jāspēj piedāvāt tādus Eiropas tūrisma produktus, kas ir daudzveidīgi un ilgtspējīgi. Tas nebūs viegli, bet mūsu nolūks ir saglabāt to, lai arī nākotnē Eiropa būtu pasaules iecienītākais tūrisma galamērķis. ■

Apmierināti ar “Baltic Connecting”

No 11. līdz 15. septembrim Rīgā notika starptautiskā tūrisma profesionāļu kontaktbirža, seminārs “Baltic Connecting”, kurā piedalījās 180 dalībnieki no 26 valstīm. Apmierināti ar pasākumu ir gan tā organizētāji, gan dalībnieki, kuri gandarīti gan par jauniem klientiem, gan kontaktos ar ārvalstu aģentūrām iegūto pieredzi.

Baiba Lulle

Šogad salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem lielāks uzsvars likts tieši uz tūrisma piedāvājumu pircējiem, kuru šogad bija proporcionāli vairāk – 117. Neskatot Latviju, no kuras pasākumā piedalījās 46 tūrisma profesionāļi, visplašāk pārstāvēta bija Krievija, daudz dalībnieku bija arī no Baltkrievijas, Zviedrijas, Ukrainas, daudz bija nelielo tūrisma aģentūru pārstāvju, kurus īpaši interesē nišas produkti, uz ko orientējas arī Latvija.

Viedokļi

Par “Baltic Connecting” jauno konceptu

Jānis Vanags,

“airBaltic” viceprezidents

“airBaltic” kā lielākais tūrisma nozares uzņēmums Baltijas valstīs un lielākais pakalpojumu eksportētājs Latvijā ir ieinteresēts veicināt ienākošo tūrisma – tas palielina mūsu pasažieru skaitu, attīsta biznesu. Ieguvējs ir arī tūrisma nozare un valsts. Tāpat “airBaltic” ir ieinteresēts veicināt tūristu (aviopasažieru) plūsmu uz un no Lietuvas un Igaunijas, un šis projekts šādu iespēju sniedz. “airBaltic” primārā interese ārējos tirgos ir pozicionēt Baltiju kā galamērķi, bet Rīga arvien vairāk nostiprina savas tranzīta lidostas pozīcijas – apmēram 60 % “airBaltic” pasažieru caur Rīgu lido tranzītā.

Kitija Gitendorfa,

ALTA prezidente

Lēmums par pasākuma pārcelšanu no februāra uz rudenī pieņemts, TAVA konsultējoties ar nozari un atzīstot, ka Latvijas tūrisma piedāvājumu varam labāk parādīt rudenī nekā ziemā. Ļoti bieži ārvalstu tūristi, kas ierodas Latvijā, vēlas apskatīt arī Lietuvu un Igauniju, kā arī tuvākās Skandināvijas valstis, vai arī, piemēram, braucot uz Pēterburgu, iepazīt Baltiju. Līdzšinējo saukli “Buy Latvia. Buy the Baltics” padarot starptautiskāku, varam piesaistīt plašāku publiku un vairo mūsu iespējas. Atbalstāma ir arī nopietnāka vienotas Baltijas pārdošana, jo jau tagad ir reģioni, kur startējam visas trīs Baltijas valstis kopā. Protams, tas neizslēdz arī atsevišķu Latvijas pārdošanu tuvākajiem mērķtirgiem. Tas ir solis nišas virzienā – būt vidus punktam starp divām Eiropas daļām, gan tranzītam, gan galamērķim.

Latvijas tūrisma profesionāļi vēlas, ka “Baltic Connecting” turpinātos kā ikgadējs pasākums. TAVA direktors Armands Slokenbergs atklāj, ka ir piedāvājums pasākumu pārmaiņus rīkot arī Lietuvā un Igaunijā visām trim Baltijas valstīm kopā. “Tas būtu izdevīgāk gan pircējiem, kas ieinteresēti piedāvāt lielāku teritoriju un plašākā tūrisma klāstā, gan visām trim valstīm – sadarbojoties taču var dabūt vairāk pircēju, nekā savstarpēji asi konkurējot. Lietuvā līdzīgs pasākums notiks oktobrī, savukārt Igaunija strādā ar tūropertoriem lielākoties individuāli. Arī pircējiem būtu izdevīgāk apmeklēt vienu kopīgu pasākumu nevis trīs atsevišķus,” skaidro A. Slokenbergs. Ja Lietuva un Igaunija šo ideju neatbalstīs, Latvija turpinās pasākumu organizēt pati, mēģinot aktīvāk iesaistīt Lietuvas un Igaunijas uzņēmējus, kas šogad gan līdzdarbojās, bet sadarbības apjomam ir iespējas augt.

Latvija – gan galamērķis, gan savienošais posms

“Baltic Connecting” mērķis bija informēt ārvalstu tūrisma operatorus par tūrisma iespējām Latvijā un Baltijā, iepazīstināt tos klātienē ar mūsu piedāvājumu, kā arī radīt iespēju ārvalstu tūrisma profesionāļiem tikties ar potenciālajiem vairāku valstu sadarbības partneriem, nodibināt kontaktus, pārdot savus pakalpojumus.

Līdz šim šāda veida pasākums bija pazīstams ar nosaukumu “Buy Latvia. Buy the Baltics”, bet to nācās mainīt, jo tika izvēsta pasākuma koncepcija. Norises laiks mainīts, jo uzskatām, ka septembrī Latvija ir tūristiem vizuāli pievilcīgāka nekā februārī, turklāt ziemas sezonā tāpat jau notiek daudz tūrisma izstāžu.

“Līdz šim ārvalstu tūrisma kompānijām pārsvarā tika pārdoti Latvijas un nedaudz arī Lietuvas un Igaunijas tūrisma produkti, turpretī tagad pārdevām arī citus galamērķus citām valstīm, piemēram, Gruziju – skandināviem, kuri, braucot uz galamērķi caur Rīgu, pie viena var apskatīt arī pašu pilsētu, pārejo Latviju, Lietuvu un Igauniju, tikties te,” stāsta TAVA Baltijas tūrisma tirgus speciāliste Maija Poča.

Tā kā oficiālais pasākuma partneris bija “airBaltic”, dalībnieki bija tūrisma kompānijas no tiem galamērķiem, uz kuriem lido “airBaltic”, bet Rīga tika pozicionēta kā centrs, kur daudzu valstu pārstāvji var satikties. Vienlaikus

visiem dalībniekiem tika prezentēts arī Latvijas piedāvājums.

“airBaltic” lido uz apmēram 80 galamērķiem, 60 % pasažieru caur Rīgu lido tranzītā. “airBaltic” viceprezidents Jānis Vanags “Baltic Connecting” novērtē kā iespēju pozicionēt Rīgu un arī Lietuvas un Igaunijas pilsētas, no kurām lido aviokompānija, gan kā ceļojuma galamērķus, gan kā tranzīta punktus. Tam piekrit arī ALTA prezidente Kitija Gitendorfa. Par šādas koncepcijas realizēšanu liecina “Baltic Travel Group” vadītāja Vlada Korjagina teiktais par pasākuma laika iegūtajiem rietumvalstu pasūtījumiem apkalpot tūristu grupas austrumos un otrādi.

Organizēšanā piesaista “FTB Latvia”

Jaunums ir arī tas, ka pirmo gadu pasākumu pilnībā neorganizēja TAVA, bet to uzticēja profesionālai kompānijai. Konkursā par tiesībām organizēt “Baltic Connecting” uzvarēja tūrisma aģentūra “FTB Latvia”, kam ir līdzīga pasākuma “Buy Lithuania” organizēšanas pieredze pērn Lietuvā. TAVA izstrādāja pasākuma koncepciju, koordinēja sadarbību, pieņēma gala lēmumus, bet organizatorisko darbu veica “FTB Latvia”. A. Slokenbergs teic, ka tādējādi TAVA darbinieki, kuru skaits pēdējā gada laikā sarucis, netiek nevajadzīgi pārslogoti ar tehniskiem darbiem, riskējot zaudēt darba kvalitāti. Atbrīvotie resursi TAVA ļauj koncentrēties uz vadības un stratēģiskās plānošanas funkciju.

Arī “FTB Latvia” vadītāja Anta Jokste uzteic šādu abpusēji izdevīgu stratēģiju un piebilst, ka profesionālai kompānijai ir lielāka pieredze un kontakti, kas nodrošina pasākuma kvalitāti. Vienlaikus veicināta tiek nozares un valsts sadarbība, stimulēts bizness. Atbilstoši Latvijas tūrisma attīstības programmai un pasākuma vadlīnijām svarīgāk ir piesaistīt dalībniekus no Latvijai prioritārajiem mērķtirgiem: Baltijas valstīm, Vācijas, Krievijas, Skandināvijas.

Ne tikai Baltija

A. Jokste stāsta, ka salīdzinājumā ar Lietuvas kontaktbiržu Latvijas pasākums ir plašāka mēroga, bet arī tam ir analogs, no kura var mācīties. Ļoti sekmīgi šāda veida profesionāļu ikgadēja tikšanās “Mid-Atlantic” jau 17 gadus notiek Īslandes galvaspilsētā Reikjavīkā, kur tiekas Amerikas un Eiropas kontinentu tūrisma profesionāļi un kur vienlaikus kā galamēr-

Latvijas tūrisma profesionāļi vēlas, ka "Baltic Connecting" turpinātos kā ikgadējs pasākums. TAVA direktors Armands Slokenbergs atklāj, ka ir piedāvājums pasākumu pārmaiņus rīkot arī Lietuvā un Igaunijā visām trim Baltijas valstīm kopā

ķis tiek pārdota gan Īslande, gan citas valstis, kuras savieno aviokompānija "Air Iceland" (<http://midatlantic.icelandair.com>).

Atlasot dalībniekus, uzmanība pievērsta tam, lai pasākumā piedalītos lēmumu pieņēmēji – kompāniju, produktu attīstības vai citu nodaļu vadītāji, lai kompānijai būtu zināma pieredze tūrisma tirgū, lai būtu pārstāvēti Latvijai prioritārie tūrisma tirgi. Dalībnieku atlasīvi veica "FTB Latvia" kopā ar TAVA un konsultējošiem arī ar ALTA.

Kā allaž, paralēli darba semināram, individuālām sarunām notika arī galamērķu prezentācijas, tūrisma produktu iepazīšanas braucieni dažādos maršrutos pa Rīgu, Latviju, Baltiju.

M. Poča uzsver, ka tūres veidotas sadarbībā ar reģionālajām tūrisma asociācijām, ņemot vērā jaunā tūrisma tēla koncepciju "Nesteidzīga atpūta Latvijā" ("Best enjoyed slowly") un trīs galvenās ceļojumu tēmas: "Enjoy" ("Izbaudi"), "Relax" ("Atpūties") un "Experience" ("Piedzīvo"). ■

TAVA veido apkārtrakstu "Greetings from Latvia"

Apkārtraksts "Greetings from Latvia" ir izsūtīts jau deviņas reizes, tātad deviņus mēnešus. Šajā laikā publicēti 118 raksti, vidēji mēnesī 13 raksti. Vairākos mēnešos veidoti atbilstoši raksti vienas valodas auditorijai, kas tulkoti un publicēti tikai konkrētās valodas versijā [biežāk krievu vai vācu valodā].

Apkārtraksta interneta versijā katru mēnesi publicēti viens vai divi videosīžeti. Katra mēneša apkārtrakstā publicēti vidēji astoņi foto, kopā deviņu mēnešu laikā – 74 foto un 15 videosīžeti trīs valodās.

Laikposmā no janvāra līdz augustam raksti publicēti 11 dažādās kategorijās. Visbiežāk raksti publicēti Kultūras tūrisma kategorijā, Aktīvā un sporta tūrisma kategorijā, kā arī Tūrisma industrijas ziņās. Šajā laikposmā publicēta rakstu sērija par Latvijas pludmalēm, Latvijas gadskārtu svētkiem un ar septembri aizsāka Latvijas reģionu rakstu sērija.

Katru mēnesi sadaļā "Noderīga informācija" publicēta *Tourist Hotline 1188*.

Šajā laikposmā atsevišķā sadaļā publicēti TOP notikumi, kuri atlasīti atbilstoši aktualitātei un pieejamai konkrētā pasākuma mājaslapai visās valodās [angļu, vācu, krievu].

Apkārtrakstu šobrīd saņem 394 mediji, 4263 tūroperatori un tūrisma profesionāļi, 1693 organizācijas un institūcijas (valstiskas un privātas).

Produkta bagātināšanas nolūkā paralēli pamatproduktam izveidots:

- ne tikai pats apkārtraksts, bet arī interneta lapa <http://www.greetingsfromlatvia.lv/>, kurā saturs ir ērtāk lietojams;
- satura ievades un izsūtīšanas sistēma, caur kuru LETA ir izsūtījusi arī citus TAVA materiālus;
- RSS iespēja un PDF versija, "Facebook" un "Twitter" pogas. ■

Viedokļi

Par "Baltic Connecting" norisi

Vlads Karjagins,

"Baltic Travel group" vadītājs

Ar "Baltic Connecting" rezultātiem esam apmierināti, kopumā ļoti labs pasākums. Bija ļoti daudz sarunu, interese bija liela, tagad jāveido konkrēti piedāvājumi. Tikāmies gan ar jau esošajiem mūsu klientiem, gan jauniem – kā no rietumiem, tā no austrumiem. Vairāk tomēr bija klienti no Ukrainas, Krievijas, Baltkrievijas, un tas mums ir ļoti svarīgi. Rietumvalstu kompānijas mums pasūta viņu grupu apkalpošanu austrumu valstīs un otrādi, piemēram, saņēmām no baltkrieviem pasūtījumu apkalpot tūristu grupu Norvēģijā. Tādējādi praksē reāli izpaužas šā pasākuma būtība un Latvijas priekšrocība – būt par tiltu starp rietumiem un austrumiem. Mēs ne tikai piedāvājam apkalpošanu Rīgā un Baltijā, bet arī citu valstu tūristiem citās zemēs, esam kā starpnieki starp Skandināviju, Vāciju un bijušajām padomju republikām, varam gan ar vieniem, gan otriem brīvi runāt viņu valodā, mums ir labi kontakti abās pusēs, tāpēc Rīga šajā ziņā var būt nozīmīgs tranzitpunkts. Nākotnē šim pasākumam noteikti jāklūst par tradīciju.

Santa Graikste,

LVRA izpilddirektore

Tāpat kā "Buy Latvia. Buy the Baltics", arī "Baltic Connecting" izrādījies ļoti vērtīgs pasākums gan Latvijas uzņēmējiem, gan ārvalstu tūroperatoru, aģentūru, pašvaldību parstāvjiem. Bez pakalpojumu pārdošanas mums bija interesanti arī uzzināt viņu praksi, tostarp par to, kā nelieļas tūrisma aģentūras darbojas mārketingā, lai pārdotu specifiskus nišu produktus, kas varētu būt ļoti saistoši mūsu reģionam. Pastiprinātu interesi par nišas produktiem varētu iezīmēt kā jaunu tendenci.

Ieradās gan mūsu ilgstošie sadarbības partneri, gan līdz ar jauno pasākuma koncepciju jauni spēlētāji no Latvijai nozīmīgiem lielajiem tirgiem – Krievijas, Vācijas, Ukrainas. "Baltic Connecting" noteikti vajag izvērst par ikgadēju pasākumu, jo tas sekmē Latvijas tūrisma produktu pārdošanu.

Armands Slokenbergs,

TAVA direktors

Sākotnējie mērķi – piesaistīt jaunus apmeklētājus un radīt lielāku interesi par tūrisma piedāvājumu arī ārpus Rīgas – ir īstenoti. Esam saņēmuši pozitīvas atsauksmes par piedāvājumu reģionos, arī par pasākuma norises laika maiņu no februāra uz rudenī, kad labāk parādāms mūsu produkts un tūrisma aģentūrām ērtāk plānot nākamās sezonas piedāvājumu. Stratēģiski ļoti veiksmīga bija tieši vidējo un mazo tūrisma aģentūru piesaistīšana. Tās ir daudz elastīgākas, ieinteresētākas jaunus produktus, gatavas strādāt ar nišas produktiem, ko akcentējam arī mūsu tūrisma mārketinga stratēģijā.

Neiztika jau arī bez dažām nelielām tehniska, organizatoriska rakstura kļūmītēm, taču esam ieguvuši labu mācību turpmākiem pasākumiem.

Tūrisma nozares attīstības tendences 2010. gadā

Armands Slokenbergs,
TAVA vadītājs

Lai gan 2010. gads tūrisma nozarē iesākās pesimistiski, pēdējās tūrisma ekspertu prognozes liecina, ka kopumā šis gads iezīmējas ar nelielu, bet tomēr augšupeju un nozares atveseļošanās pazīmēm. Pieejamie dati un viedokļi par šo sezonu saskan ar dokumentā “Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2010.–2015. gadam” prognozētajām tendencēm ienākošajā tūrismā no ārvalstu tirgiem, kā arī tūrisma produktu attīstības perspektīvām, orientāciju uz tūrisma produktiem, kas balstīti uz dabiskajiem Latvijas tūrisma resursiem.

Sliktāk nekā Igaunijā, labāk nekā Lietuvā

Līdzās ekonomiskās krīzes sekām Latvijas un Latvijas tūrisma nozari 2010. gada sākumā būtiski ietekmēja paaugstinātā PVN likme naktsmītņu pakalpojumiem, kas jau tā zemā pieprasījuma apstākļos neļāva konkurēt ar citiem galamērķiem, tostarp Igauniju.

Lai arī pirmajā pusgadā apkalpoto tūristu skaits naktsmītņēs palielinājās visās Baltijas valstīs, labākie rezultāti tomēr ir Igaunijai, kur apkalpots par 13 % vairāk ārvalstu viesu nekā 2009. gada 1. pusgadā. Latvijā un Lietuvā šis pieaugums ir attiecīgi 5 % un 2 %. Igaunijā augstie ārvalstu nakšņotāju skaita rādītāji skaidrojami galvenokārt ar rekordlielo Somijas un Krievijas tūristu skaitu. Visās trīs valstīs pirmajā pusgadā nedaudz palielinājies arī vietējo tūristu skaits, Latvijā – par 6 %. Tomēr jāņem vērā, ka, par spīti pieaugumam attiecībā pret pagājušo gadu, Latvijai tāds rādītājs kā naktsmītņēs apkalpoto vietējo tūristu skaits (170 314) joprojām ir vismazākais Baltijas valstu vidū. Igaunijas naktsmītņēs apkalpots divreiz vairāk vietējo iedzīvotāju nekā Latvijā.

Straujākais kāpums no Krievijas

Vasaras sezonā apmeklētāju plūsmas palielināšanos pozitīvi ietekmēja arī laika apstākļi, kas, visticamāk, arī atspoguļosies 3. ceturkšņa tūrisma statistikas rādītājos. Straujāk nekā no citām valstīm Baltijā pieauga tūristu skaits no Krievijas un Skandināvijas. Jāatzīmē, ka arī 2009. gadā, kad Baltijas valstīs samazinājās tūristu skaits gandrīz no visām valstīm, Krievija bija vienīgais tirgus, kas uzrādīja augšupejošus rādītājus. Tas skaidrojams gan ar valstu (kā publiskā, tā privātā sektora) veiktajām mārketinga aktivitātēm Krievijas tirgū, gan tūrisma piedāvājumu, cenu politiku, transporta savienojumiem,

karstuma vilni, ugunsgrēkiem Krievijā u.c. apstākļiem. Latvijā naktsmītņēs apkalpoto tūristu skaits no Krievijas palielinājās par 47 %. Igaunijā tiek uzsvērtā Krievijas tūristu lielā interese par Jaungada un Ziemassvētku pasākumiem Tallinā, kas uzlaboja viesnīcu rādītājus janvārī, kad tradicionāli naktsmītņēm ir grūtības piepildīt numurus. Arī Lietuvā Krievijas tūristi aktīvi izmantoja kūrortu piedāvājumu, palielinājās arī Lietuvas kaimiņu tirgus – Polijas – aktivitāte.

Nozares pārstāvji atzīmē, ka pamazām pieaug to tūristu skaits, kas Latvijā vēlas uzturēties ilgāk un lēnām izbaudīt Latvijas tūrisma piedāvājumu. Ilgāka uzturēšanās dažos gadījumos kompensē tūristu skaita kritumu atsevišķos tirgos.

Aktivitāšu kopums nes augļus

Pašlaik vēl nav pieejami oficiālie tūrisma attīstības rādītāji par 3. ceturksni, bet TAVA aptaujāto ekspertu izteikumi vedina domāt, ka aizvadītā sezona bijusi salīdzinoši diezgan veiksmīga.

Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācijas prognozes liecina, ka 2010. gadā viesnīcu noslogojums varētu pieaugt par 10 %. Pēdējā laikā vērojama situācijas uzlabošanās arī reģionu viesnīcās. Vissmagāk šobrīd klājas 1–3 zvaigžņu viesnīcām, jo 4 un 5 zvaigžņu viesnīcās būtiski samazina cenu, un klienti labprātāk izvēlas tās. Nenovērtējama nozīme bijusi samazinātajai PVN likmei, ko viesnīcu pakalpojumiem atkal sāka piemērot ar 2010. gada maiju. Par šo faktu tika informēti arī sadarbības partneri ārvalstīs, un pozitīvā ietekme bija jūtama jau šīs vasaras pieaugošajā pieprasījumā. Pozitīvi rezultāti sasniegti, pateicoties privātā sektora, pašvaldību, TAVA, Rīgas tūrisma attīstības biroja, transporta uzņēmumu (“airBaltic”, “Latvijas dzelzceļš”, “Tallink” u.c.) kopīgi īstenotajām aktivitātēm.

Latvijas tūrisma aģentu asociācija secina, ka šogad atjaunojusies Skandināvijas, Krievijas un Baltijas valstu interese par Rīgu kā biznesa un korporatīvo pasākumu norises vietu. To veicinājuši “airBaltic” tieši maršruti, īpaši no Skandināvijas. Vienlaikus jāplāno arī mūsdienīgu konferenču centru attīstība, jāpalielina to skaits un kapacitāte. Pēc Latvijas ienākošo tūroperatoru datiem, būtiski palielinājies apkalpoto tūristu skaits no Krievijas un Somijas. Pieaugusi arī interese no Ķīnas un Latīņamerikas valstu tūristiem. Tas liecina, ka ilgtermiņā ir jādomā arī par tālajiem tirgiem un tiem piemērotu produktu attīstību.

Arī pēc Lauku tūrisma asociācijas “Lauku ceļotājs” datiem un prognozēm, aizvadītā tū-

risma sezona bija veiksmīga, par to jāpateicas galvenokārt labajiem laika apstākļiem. Ļoti pieprasītas bija mājas pie ūdeņiem, īpaši pie jūras. Lauku tūrismā šā gada vasarā prognozēts 15 % pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo vasaru, taču gada rezultāti netiek lēsti labāki nekā 2009. gadā. Tas skaidrojams galvenokārt ar ļoti sliktu gada sākumu un pagaidām grūti prognozējamo ziemas sezonu. Lauku tūrisma mītnēs par aptuveni 20 % pieauga tūristu skaits no Vācijas, salīdzinājumā ar pagājušo gadu apkalpots četras reizes vairāk Krievijas tūristu.

Pēc reģionālo tūrisma asociāciju un tūrisma informācijas centru sniegtajiem datiem, reģionus aktīvi apmeklējuši individuālie tūristi gan no Latvijas, gan ārvalstīm. Vietējie ceļotāji ļoti ekonomē līdzekļus, tas ietekmē arī viesnīcu un viesu māju izmantošanas rādītājus reģionos. Reģionus aktīvi apceļojuši tuvākie kaimiņi lietuvieši un igauņi, visos reģionos pieaudzis tūristu skaits no Krievijas, īpaši jūlijā un augustā, kad Krievijā plosījās karstuma izraisītie ugunsgrēki. Novērota tūristu skaita palielināšanās no Polijas, Šveices.

Reģionos pieaug tūristu interese par nišu produktiem – dabas tūrisma, aktīvā tūrisma ceļojumiem pa Baltiju un Latviju (velotūres, laivošana, pārgājieni), specifiskiem nišu produktiem (putnu vērošana, botānika, sēņošana). Tomēr tūroperatoru vēl samērā kūtri piedāvā šādus produktus, pagaidām vairāk koncentrējoties uz tiem Latvijas objektiem un pakalpojumiem, kas tradicionāli bijuši paši populārākie.

Ir izdevies konsolidēt nozari

Izvērtējot nozares sadarbību ar TAVA un paša padarīto gada laikā, var rezumēt, ka veiksmē ir nozares konsolidēšanās un aktivizēšanās kopīgu mērķu sasniegšanai. Liels nopelns šajā procesā ir bijis TAVA konsultatīvās padomes izveidei un darbam. Ir radīti jauni tūrisma zīmoli “Best enjoyed slowly” un “Live Riga”. Nozare tos akceptē, lieto un ar tiem tiek strādāts. Arī “Baltic Connecting” faktiski ir reāls apliecinājums šādai sadarbībai, un rezultāti ir pozitīvi.

Ir divi jauni tūrisma portāli – www.liveriga.com un www.latvia.travel, kas neapšaubāmi nesīs augļus jau tuvākajā laikā. Ir izstrādāta TAVA mārketinga stratēģija, kā virzīt tūrisma pakalpojumu, un tas ļauj labāk definēt mērķus un strādāt ikdienā.

Protams, straujāku virzību nosprausto mērķu sasniegšanā traucē ierobežotais finansējums un cilvēkresursu trūkums. Ļoti ceru, ka jau tuvākajā laikā tiks gūta skaidrība arī par finansējumu, lai kopīgi ar nozari varētu plānot turpmāko attīstību. ■

Latvijas tūrismam jauns portāls

Līdzšinējā Latvijas valsts oficiālā tūrisma portāla www.latviatourism.lv vietā Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) izveidojusi konceptuāli un tehniski jaunu portālu www.latvia.travel, kas šobrīd lasāms gan latviešu, gan angļu, gan krievu valodā.

“Veidojot jauno portālu, balstījāmies uz atziņu, ka nākotne ir saturam, kas tiks atlasīts ar meklēšanas instrumentu palīdzību, tāpat spējai radīt emocijas un pasniegt informāciju ērtā formā,” stāsta TAVA direktors Armands Slokenbergs. “Tādēļ portāls balstās uz tehniskā ziņā ērti administrējamiem un elastīgiem risinājumiem, savukārt saturs un vizuālais noformējums atbilst valsts tūrisma tēlam un stratēģijai. Saskaņā ar to akcentēts dabas un kultūras tūrisms, detalizēti stāstot un ar emocijas rosinošām bildēm mudinot ilgāk uzturēties ārpus Rīgas. Šāda darbība ir saskaņota ar Rīgas mārketinga aktivitātēm, novēršot resursu dublēšanos,” skaidro TAVA direktors.

Jaunais portāls ļauj akcentēt kvalitatīvākos pakalpojumu sniedzējus, kas investējuši produktu attīstībā, kvalitātē, mārketingā, kā arī komunikācijā ar klientu, un tas nav mazsvarīgi, jo arvien vairāk tūrisma, tāpat kā citās jomās, pieaug patērētāja vērtējuma nozīme. Tas arī ļauj daudz plašāk sadarboties ar tūrisma uzņēmējiem.

“Lai arī mārketinga teorija interneta vidē iesaka ļaut iegādāties pakalpojumus turpat, kur

tiek radīta interese par tiem, www.latvia.travel prioritāte ir intereses radīšana un informācijas sniegšana tūristiem par Latvijas iespējām. Valsts uzdevums nav pārdot pašus tūrisma produktus,” skaidro A. Slokenbergs.

TAVA interneta projektu vadītājs Didzis Sprūds atzīst, ka “www.latviatourism.lv ir novecojis vizuāli, tehniski, arī tā uzbūves stratēģija nebija īsti pārdomāta. Jaunais portāls www.latvia.travel ir mūsdienīgāks, vizuāli pārdomātāks, saturiski pilnīgāks”.

D. Sprūds uzsver, ka jauninājums ir arī do-

mēns, kas beidzas nevis ar “lv” vai “com”, bet gan “travel”, ko izmanto vairākas pasaules un Eiropas valstis. Arī tūristi, meklējot internetā informāciju par kādu valsti, arvien vairāk lieto tieši “travel” savienojumā ar valsts nosaukumu, paļaujoties, ka te būs valsts tūrisma attīstītāju uzticama informācija. Domēns “latvia.travel” rezervēts Latvijas valstij.

Saskaņā ar jauno valsts tūrisma stratēģiju un tēlu “Nesteidzīga atpūta Latvijā” portāla sākumlapā tūrisma objekti vai pasākumi sagrupēti sadaļās “Izbaudi”, “Piedzīvo”, “Atpūties”. Sākumlapā ir arī tematiskie piedāvājumi, TOP tūrisma objekti vai galamērķi, kas regulāri tiks mainīti. Regulāri atjaunināti tiks arī ieteiktie pasākumi, atrast meklēto palīdzēs galvenās sadaļas “Par Latviju”, “Kurp doties un ko apskatīt”, “Brīvdienų galamērķi”, “Nakšņošanas vietas”, “Kā nokļūt”.

“Jaunā portāla tehniskās iespējas ļaus variēt, piemēram, ar bildēm un to skaitu, saturiski atšķirīgiem akcentiem informācijai dažādās valodās. Tūristiem ļoti noderīgs jauninājums ir karte, kurā atzīmēti tūrisma objekti, naktsmītnes un notikumi,” stāsta D. Sprūds.

Portāla izstrāde un uzturēšana tiek finansēta no TAVA budžeta, kas šim gadam atvēlējusi 60 000 latu. Pirmās kārtas izstrāde ir izmaksājusi aptuveni 20 000 latu. ■

Prioritātes – tūrisma izstādes Berlīnē un Maskavā

Ludmila Glazunova

Izvērtējot prioritātes pieejamā finansējuma ietvaros, 2011. gadā TAVA organizēs Latvijas dalību trīs augsti prioritāro tūrisma tirgu izstādēs – “ITB” Vācijā (9.–13.III.2011), “MITT” Krievijā (16.–19.III.2011) un “MATKA” Somijā (20.–23.I.2011). Tas nozīmē, ka Latvijai nebūs sava stenda prestižajā izstādē “World Travel Market”, kas katru gadu novembrī risinās Londonā un tiek uzskatīta par vienu no svarīgākajām tūrisma izstādēm pasaulē.

Dalība “ITB” un “MITT” izvēlēta un saskaņota TAVA konsultatīvajā padomē, jo tās ir nozīmīgākās un lielākās tūrisma izstādes augsti prioritārajos Krievijas un Vācijas tirgos (apmeklētāju skaits 2010. g.: “ITB” – 179 000 un “MITT” – 80 000). “Plānota arī jauna koncepcija darbam standā – individuālajam uzņēmējam būs iespēja veikt pārrunas pie darba galdiem, bet pie letītēm Latvijas tūrisma produkts tiks prezentēts apkopotā veidā – asociāciju vai pašvaldību līmenī,”

informē TAVA tūrisma mārketinga speciāliste Linda Penka.

Savukārt “MATKA” Somijā ir lielākā un apmeklētākā Ziemeļvalstu tūrisma izstāde (apmeklētāju skaits 2010. g. – 81 500), kur norisinās gan aktīvs darbs tūrisma profesionāļu starpā, gan arī tūrisma produktu prezentēšana galapatērētājam – izstādes apmeklētājam. Dalība izstādē “MATKA” plānota pēc līdzšinējās pieredzes, kur ikviens interesents var pieteikties darbam pie letītēm atbilstoši TAVA cenrādī.

Uzklausot tūrisma profesionāļu viedokļus, jāsecina, ka nepiedalīšanās Londonas izstādē ir būtisks trūkums, taču, ja jāizvērtē finansiālās iespējas un no trim lielākajām tūrisma izstādēm jāizvēlas divas, tad dalība Berlīnes un Maskavas pasākumos ir vērtīgāka.

TAVA aktīvi strādā pie papildu līdzekļu (ERAF) piesaistes, un, iespējams, sākot jau ar 2011. gada otro pusi, TAVA dalība nozīmīgākajās tūrisma izstādēs kļūs intensīvāka,” piebilst L. Penka. ■

Top jauni informatīvie materiāli

Līdz 2010. gada beigām Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) plāno klajā laist vairākus informatīvos materiālus dažādās valodās.

Sagatavošanā:

Latvijas tūrisma TOP 10 objekti

(angļu, vācu, krievu, somu, zviedru, norvēģu, franču un spāņu valodā)

Vidzemes reģiona tūrisma karte

(latviešu, angļu, vācu, krievu, lietuviešu un igauņu valodā)

Kurzemes karte

(latviešu, angļu, vācu, krievu, lietuviešu, igauņu un holandiešu valodā)

Latgales reģiona tūrisma karte

(latviešu, angļu, vācu, krievu, lietuviešu un igauņu valodā)

Zemgales reģiona tūrisma karte

(latviešu, angļu, vācu, krievu, lietuviešu un igauņu valodā)

Baltijas kempingu karte

(angļu un vācu valodā)

TAVA gatavo četrus pilnīgi jaunus produktus:

- Latvijas tūrisma karti
- Latvijas tūrisma produktu brošūru
- Veselības tūrisma brošūru
- brošūru “Rīga plus” ar vienas dienas maršrutiem

“Redzi, Latvija runā!” – ieguldījums arī ilgtermiņā

TAVA projekts “Redzi, Latvija runā!”, kura galvenais mērķis bija veicināt vietējo tūrismu, radījis virkni pozitīvu blakus efektu. Turklāt, pateicoties vairāku pušu ieinteresētībai, projektā izveidotā tūrisma uzņēmēju un klientu komunikācijas platforma portālā “draugiem.lv” saglabāta arī pēc akcijas beigām.

Pērnā gada rudenī, kad noskaņojums tūrisma uzņēmējos bija visai drūms, TAVA nolēma uzsākt kampaņu. Projektā “Redzi, Latvija runā!” ideja bija vienkārša: ir jāpalīdz ne tikai populārākajiem tūrisma objektiem, kas jau tāpat tiek daudz reklamēti, bet jārada iespēja ikvienam tūrisma pakalpojumu sniedzējam pastāstīt par sevi. Viņi varēja izvietot informāciju speciāli izstrādātā vietnē “www.redziruna.lv” un portālā “draugiem.lv”, kas uzvarēja TAVA iepirkuma konkursā.

TAVA lēmumu par kampaņas uzsākšanu pieņēma, lai veicinātu uzņēmējus rast jaunus risinājumus, izmantojot dažādas iespējas piedāvāt savu produktu un pakalpojumu. Pēc TAVAs domām, šis projekts bija laba skola gan uzņēmējiem, lai mācītos aktīvi darboties interneta vidē ar saviem potenciāliem klientiem, gan arī pašai TAVA – komunicēt gan ar tiešo tūristu, mēģinot uzrunāt un saprast viņa intereses, gan arī ar uzņēmējiem – piedāvājot vieglāko veidu, neapgrūtinot ar papildu ierobežojumiem vai maksājumiem, bet sniedzot reālu iespēju pašu spēkiem veicināt savu atpazīstamību.

Izdevumu un ieguvumu bilance

Projektam atsaucās un “draugiem.lv” tika izveidoti profili 1332 aktīvajiem tūrisma objektiem un 57 tūrisma maršrutiem, 1374 profiliem reģistrēti “draugi”, bet līdz maija vidum kā sekotāji viņiem bija pieteikušies 13 700 cilvēki, kas devuši 14 159 vērtējumu objektiem un izteikuši 2270 komentārus. Izvēles pogu “Esmu bijis” vai “Vēlos apmeklēt” spieduši 13 700 lietotāji. Populārā bija spēle “Latvijas albums”, kurā piedalījās 25 026 unikālie lietotāji. Mājaslapā kopumā reģistrēti 154 567 skatījumi, no tiem 81 478 – unikālie, 88 % no tiem, kas portālā reiz bija iegājuši, to apmeklēja atkārtoti. Līdz projekta beigām pēdas portālā bija atstājis 16 461 lietotājs.

No 23. marta līdz 7. maijam veiktā socioloģiskā aptauja liecina, ka mājaslapu “www.redziruna.lv” tieši vai caur “draugiem.lv” apmeklējuši 47 % aptaujāto. 23 % mājaslapas apmeklētāju to izmantojuši tūrisma maršrutu plānošanai, 22 % – informācijai par naktsmājām, 21 % – izvēlējušies kādu no tūrisma piedāvājumiem. 19 % svarīgi bija piedalīties konkursos, 6 % pievienoja savus stāstus par ceļojumiem, 4 % pievienoja tūrisma objektu. Kopumā 61 % izmantoja mājaslapā iegūto informāciju ceļojuma plānošanā.

“Ja mēs izmantotu tradicionālo reklāmu medijos, tik lielas auditorijas sasniegšanai būtu vajadzīgi ievērojami lielāki līdzekļi, turklāt reklāma un tās ietekme būtu daudz īslaicīgāka. Izmantojot jau esošu mediju un tā interaktīvo platformu, spējam tikai ar 28 400 latu budžetu panākt daudz lielāku efektu,” vērtē TAVA direktors Armands Slokenbergs. Norvēģijā, kur līdzīga projekta ietvaros pērn tika izmantots nevis jau esošs sociālais tīkls, bet veidots jauns interaktīvs portāls ceļotājiem un tūrisma uzņēmējiem (www.reisetips.visitnorway.com), 2009. gada beigās bija tikai 436 reģistrēti lietotāji, 339 ceļojumu stāsti, 121 168 lapas skatījumi. Toties izmaksas – vairāk nekā uz pusi lielākas – 67,5 tūkstoši eiro.

Arī “draugiem.lv” radošais direktors Gunars Meluškāns uzteic taupīgu apiešanos ar valsts līdzekļiem un bilst, ka “draugiem.lv” projektu izstrādāja par īpaši draudzīgu cenu,

jo arī paši bija ieinteresēti biznesa sociālās vides radīšanā.

Aktīvākie plūc augļus

Iesaistīto uzņēmēju vidokļi par projekta atdevi ir dažādi. 7 % uzņēmēju teic, ka viesi atsaukušies uz “Redzi, Latvija runā!”, tikpat liels uzņēmēju īpatsvars saņēma papildu informācijas pieprasījumu, vēl 7 procentiem pieteicās viesi, 29 % novērtēja, ka piedāvājums ir vieglāk atrodamams internetā, vēl tikpat sagaida atdevi vasarā. 31 % respondentu pavasarī uzskatīja, ka projektam nav atdeves. A. Slokenbergs teic: kuri bija aktīvāki un atraktīvāki komunikācijā, tiem arī atdevi bija lielāka. Sūdzības saņemtas no tiem lietotājiem, kas nebija kaut ko izdarījuši līdz galam, piemēram, nebija norādījuši pietiekamu kontaktinformāciju, tiešo uzņēmuma mājaslapu, darba laiku, atrašanās vietu un pakalpojuma aprakstu vai arī aktīvi neinformēja par notikumiem.

Padziļinātā uzņēmēju aptauja rāda, ka tie uzņēmumi, kuri sazinājušies ar saviem sekotājiem, biežāk saņēmuši gan papildu informācijas pieprasījumus, gan viesus. 65 % uzņēmumu, kuri neizmantoja papildu iespējas, viņuprāt, arī neguva atdevi. 19 % uzņēmēju, kas iesaistījās projektā, nekādas papildu iespējas bez pamatinformācijas ieviešanas neizmantoja.

Kā aktīvākie komunicētāji minami Valmiermuižas alus darītava, Valmieras “Multiklubs”, Ventspils Teātra nams “Jūras vērti”. Savukārt iecienītākie aktīvās atpūtas objekti lietotāju vērtējumā bija Kuldīgas vecpilsēta, Vienkoču parks, Ventas rumba, Rundāles pils muzejs, kā arī Turaidas muzejrezervāts, Tērvetes dabas parks, Rundāles pils, Liepājas Ziemeļu mols un citi.

Datu bāze, komunikācijas un mārketinga prasmes

Kā paliekošu projekta ieguvumu TAVA, reklāmas nozares speciālisti, tūrisma uzņēmēji un klienti min izveidoto aktuālo tūrisma pakalpojumu sniedzēju datu bāzi ar vērtējumiem un komentāriem, kas būtiski atšķiras no līdz šim pieejamajām. No tās kopā ar reģionālajām tūrisma asociācijām arī atlasīti objekti “Dižajai Baltijas apceļošanai”, to varēs izmantot arī citos mārketinga projektos, atzīst TAVA Baltijas tūrisma tirgus speciāliste Maija Poča.

“Aktuālā datu bāze un klientu vērtējumi par objektiem ir nozīmīgs uzņēmēja kapitāls vasaras sezonai,” vērtē A. Slokenbergs, kurš kā nozīmīgu ieguvumu uzsver arī tūrisma uzņēmēju

Uzziņa

“Redzi, Latvija runā!”

Vietējo tūrismu veicinoša kampaņa, izmantojot “draugiem.lv”, lai mudinātu iedzīvotājus apceļot Latviju, jo īpaši gada neaktīvajā periodā. Tā kā informācija par Latvijas tūrisma vietām potenciālajiem ceļotājiem bija pieejama statistiku datu bāzu formātā, radās iecere padarīt šo procesu modernāku, interaktīvāku, dot iespēju uzņēmējiem pašiem nepastarpināti uzrunāt patērētāju, aktīvi virzīt savus produktus. Šāda nepieciešamība atspoguļota arī TAVA mārketinga stratēģijā. Tika izveidoti īpaši profili gan tūrisma objektiem, gan to apmeklētājiem; tūrisma objekti varēja “pastāstīt par sevi”, informējot ar foto un video materiālu palīdzību, operatīvi paziņojot par piedāvājumiem, nodrošinot saziņu ar klientu. Piedāvājumi tika arī tematiski sistematizēti, periodiski tika izziņota jauna aktuālā tēma un tūrisma objektu īpašie piedāvājumi, rīkoti konkursi. Savukārt lietotāji dalījās pieredzē par tūrisma objektiem, komentēja, diskutēja, ievietoja stāstus, saņēma jaunākos piedāvājumus, sastādīja ceļojumu maršrutus, iesaistījās spēlē “Latvijas albums”, kurā bija jāsameklē konkrētas tūrisma objektu fotogrāfijas. Kampaņu TAVA sākā 2009. gada novembra beigās, tā noslēdzās 2010. gada maija vidū. Šobrīd projekts turpinās “draugiem.lv” sadaļā “Lapas/Tūrisms Latvijā”.

Redzi, Latvija runā!

Projekta izmantošana

Kuras no projekta „Redzi, Latvija runā!” mājas lapā piedāvātajām iespējām Jūs izmantojāt?

Bāze: visi respondenti, kuri ir apmeklējuši projekta mājas lapu, n= 342

Līdzīgs skaits respondentu (21 – 23 %) projekta mājas lapā ir izmantojuši iespēju plānot maršrūtus, iegūt informāciju par nakstnājmām un izvēlēties kādu no piedāvātajiem tūrisma maršrūtiem. Visbiežāk (42%) respondenti ir tikai apskatījuši mājas lapu.

Viedokļi

Maksimālais efekts minimāliem līdzekļiem

Guntars Meluškāns,

“draugiem.lv” radošais direktors

Projekts valstij izmaksāja daudz mazāk nekā parasta reklāmas kampaņa. “draugiem.lv” bija vēlme radīt sociālo vidi arī uzņēmējiem, tāpēc esam gatavi projektu turpināt. Pievilcīga šķīta arī ideja atbalstīt vietējo tūrisma, projekta iniciatora atbildība par nozari un vēlme panākt maksimālu efektu ar minimāliem līdzekļiem, taupīt tos pretēji Latvijā pastāvošajai praksei valsts pasūtījumus atdot draugu, radu kompānijām, kas iztērē lielas summas, radot otršķirīgu produktu. Projektu izstrādājām un reklamējām par vairākkārt zemāku cenu nekā izmaksātu līdzīga apjoma komercprojekti.

Uzrunātas divas auditorijas vienlaikus

Ģirts Ozols,

“MMS Communications Latvia” direktors, Latvijas Reklāmas asociācijas prezidents

Tā kā “draugiem.lv” ir aptverošākais sociālais tīkls Latvijā, kurā katru dienu iegriežas vairāki desmiti tūkstoši apmeklētāju, spējam uzrunāt gan tūrisma objektu īpašniekus, gan potenciālos ceļotājus. Konkrētā platforma deva iespēju informāciju apkopot, papildināt, atjaunot un lietot maksimāli ērti, ātri, visiem pieejami. Projekta gaitā brīžiem gan radās sarežģījumi ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, jo atšķirīgas bija to gaidas un zināšanas, bet komanda ar to rēķinājās. Gribētu uzteikt TAVA komandu – reti kad valsts struktūru darbinieki ir gatavi strādāt virsstundas.

Svarīgi komunicēt ar klientiem internetā

Elīna Kuzmina,

Valmiermūižas alus darītavas sabiedrisko attiecību speciāliste

Mūsdienu cilvēks daudz laika pavada internetā, tādēļ uzņēmējiem ir svarīgi tur būt un komunicēt ar klientiem. Atsauksmes “draugiem.lv” liecina, ka cilvēkiem brūža apmeklējums patīcis, viņi labprāt dalās savos iespaidos ar citiem ceļotājiem, tādēļ iesaistīšanos projektā vērtējam ļoti pozitīvi. Precīzu atdevi grūti izmērīt, katrā ziņā ciemiņi atsauca uz šā projekta risieniem internetā. Pozitīvi, ka projekts turpinās.

Ziemā – klusums, vasarā – daudz atsauksmju profilā

Ilona Lūduma,

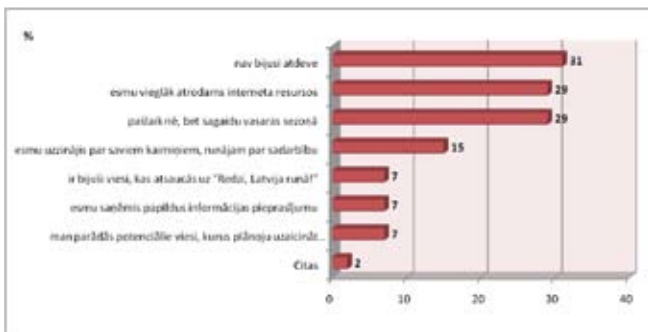
Tērvetes TIC darbiniece

Iesaistījāmie “Redzi, Latvija runā!”, jo cenšamies iesaistīties jebkurā projektā, kas veicina tūrisma objekta atpazīstamību. Manuprāt, nesezonā projekts nenesa gaidītos rezultātus, iespējams, tādēļ, ka tas sākās ziemā, kad cilvēkiem nebija intereses par atpūtu pie dabas. Bet aktīvās sezonas laikā Tērvetes dabas parka profilu “draugiem.lv” apmeklēja daudz vairāk interesentu, un mums ir prieks par labajām atsauksmēm.

Uzņēmēju aptauja

Atdeve

Vai esat jau saņēmuši kādu atdevi, atsaucību no iesaistīšanās šajā kampaņā?

Bāze: visi respondenti, n= 123

Būtiskākais ieguvums, kuru uzņēmumi saņūti šobrīd ir informācijas vieglāka atrašana internetā resursos. Aptuveni tikpat daudz uzņēmumu uzskata, ka dalība kampaņā veicinās viesu pieplūdumu vasaras sezonā, bet trešdaļa uzņēmēju nesaskata atdevi no dalības šajā kampaņā.

gūto pieredzi interaktīvā mārketinga izmantošanā un vides radīšanu kvalitatīva mārketinga realizēšanai.

To, ka informāciju, idejas ceļojumiem, atpūtai meklē internetā, projekta ietvaros veiktajā aptaujā atzina 66 % Latvijas iedzīvotāju. Atšķirībā no vienkāršas informācijas par objektu šai bija augsta pievienotā vērtība, jo katram objektam varēja pievienot atsauksmes, stāstus, komunicēt ar ceļotājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Pēdējie varēja iegūt skatu no malas un uzzināt gan par saviem trūkumiem, gan priekšrocībām, savukārt ceļotāji – iegūt nepastarpinātu informāciju, izcelt labākos, izteikt savu prieku un arī sašutumu.

A. Slokenbergs par īpaši vērtīgu uzskata to, ka projekts iekustinājis līdz šim buksējošo tūrisma pakalpojumu sniedzēju sadarbību, kas ļautu izveidot plašāku piedāvājumu paketi, maršrūtus un pamudinātu ceļotājus vienā vietā pavadīt vairāk laika vai dažkārt vispār uz kādu vietu doties. 15 % uzņēmēju atzina, ka projekts

viņiem sniedzis informāciju par kaimiņiem, ar kuriem sāktas sarunas par sadarbību.

Projekts gāja līdzī laikā, bet arī izmantotās komunikācijas veida ziņā, bet arī respektējot pieprasījuma izmaiņas. Šodien ceļotāju interesē ne tikai jumts virs galvas, bet aktivitāšu iespējas, tādēļ arī “Redzi, Latvija runā!” ietvaros, izmantojot esošo datu bāzi, tika veidoti un reklamēti tematiskie aktivitāšu piedāvājumi, stāsta M. Poča.

Par to, ka tieši šāda veida apkopojuma līdz šim trūcis, liecina patērētāju vairākuma atziņa, ka projektu vajadzētu turpināt. 78 % no tiem, kas apmeklējuši mājaslapu, atzīst, ka vienuviet apkopota informācija par tūrisma maršrūtiem, nakstmitnēm, atsauksmēm, vērtējumiem, stāstiem un pasākumiem ir ļoti noderīga, bet 75 % vēlas, lai projekts turpinātos. Tādēļ īpaši gandarīta TAVA ir par “draugiem.lv” apņemšanos saglabāt šo datu bāzi, objektu un ceļotāju profilus, komunikāciju platformu. Tā turpmāk būs atrodama gan caur “draugiem.lv”, gan ārējo saiti www.redziruna.lv. ■

Veiksmīgais velotūrisma gads

Ludmila Glazunova

Šogad Latvijā velotūrisms ir attīstījies milzu soļiem – ieviesti jauni maršruti, organizēti daudzi pasākumi, lai attīstītu šo tūrisma nozari. Tas, protams, ir veicinājis velobraucēju skaita būtisku pieaugumu. Šogad kā nevienu citu gadu bija vērojams arī iespaidīgs ārvalstu velotūristu skaits.

Jauni veloceļi un velomaršruti

“Šis gads ir bijis viens no veiksmīgākajiem velotūrisma attīstības jomā,” uzskata biedrības “Latvijas Velo informācijas centrs” vadītājs Oļegs Stoļarovs. Vairākās pašvaldībās ir izveidoti jauni veloceļi – kā piemērus var minēt jauno veloceļu Rīga – Bergi. Celiņi ierīkoti arī Dobelē, Tukumā, Liepājā, Siguldā, Garkalnē, Valmierā. Tas, ka tiek sakārtota infrastruktūra, neapšaubāmi veicina velobraucēšanas popularitāti.

Atzinīgus vārdus velotūrisma attīstības sakarā O. Stoļarovs velta Kuldīgai, kur pirmo reizi pilsētas vēsturē notika velodiena – demokrātisks pasākums bez dalības maksas. Atsaucība bijusi liela, tiek plānots, ka nākamgad labā ierosme gūs turpinājumu.

Bijušais riteņbraucējs, tagad studijas “AVE” režisors un operators Ivars Zviedris, kurš filmējot ir izbraukājis ne tikai Latviju, bet arī citas valstis, pozitīvi vērtē velotūrisma attīstību, it īpaši pašvaldību centienus panākt nozares uzplaukumu. Tomēr dažkārt provincē esot sastopami kuriozi: itin kā iezīmēti velomaršruti, kas patiesībā ir teju necaurbraucami brikšņi.

I. Zviedris novērojis, ka Latvija velotūrisma attīstībā tomēr nedaudz atpaliek no kaimiņzemes Igaunijas. Proti, Igaunijā ir vairāk velomaršrutu, arī norādes ir uzskatāmākas.

Savieno Latviju un Igauniju

Daudzās pašvaldībās izveidoti jauni velomaršruti. Lielisks piemērs ir “LatEst” – 1296 km garais maršruts, kas Latvijā ved caur Siguldu, Cēsīm, Valmieru, Valku, Alūksni, Gulbeni, Madonu, Ērgļiem un Lielvārdi, bet Dienvidigaunijā – caur Valgu, Vīlandi, Elvu, Tartu, Otepē. Minētā projekta vadītājs Raitis Sijāts norāda, ka šis velomaršruts, kas tika popularizēts gan žurnālistiem, gan arī jūlijā organizēts īpašs velomaraton “Tour de LatEst”, ir veicinājis velotūrisma attīstību. Šis pārrobežu velomaršruts ir kā labs paraugs – izstrādāti jauni standarti, marķējumi. Un vai ir vēl Latvijā kāds velomaršruts, kur uz katru kilometru būtu izlikts pa zīmei? “Pa šiem maršrutiem jau tūristi brauc paši, neatkarīgi no mūsu organizētājiem pasākumiem. Liels prieks, ka redzējam arī holandiešu velotūristus izmantojam mūsu jauno velomaršrutu,” par paveikto priecājas R. Sijāts.

Protams, “LatEst” velomaršruta izveide ir viens no lielākajiem notikumiem Latvijas velotūrisma attīstībā, taču nedrīkst aizmirst arī mazāka mēroga aktivitātes, kas tiek veiktas ļoti daudzās Latvijas pašvaldībās, pateicoties Eiropas Savienības līdzfinansējumam.

Nozare sarosās

Būtisks notikums nozares attīstībā ir arī velonomas “BalticBike” darbības uzsākšana. Projekts ļauj par demokrātiskām cenām izīrēt velosipēdus Rīgā un Jūrmalā, tādējādi veicinot šo pilsētu apeļošanu. Šobrīd, sadarbojoties “BalticBike” un “Live Riga”, Rīgā top pieci jauni velomaršruti.

Nozares attīstība ir likusi sarosīties arī mazajam biznesam – pērn velotūrisma pakalpojumu piedāvāja labi ja viens uzņēmums. Šobrīd šo pakalpojumu sniedz vismaz četri uzņēmumi, norāda O. Stoļarovs.

Visu minēto jaunievedumu ietekmē šobrīd

vērojama pozitīva tendence – velobraucēju skaits arvien palielinās. Pēc O. Stoļarova aplēsēm, pieaugums lēšams 10–20 % robežās. Attīstības nākamais posms – velobraucēji ar laiku var kļūt par aktīviem velotūristiem, nebaudoties no simtiem kilometru garām distancēm. “Velobraucēju skaits strauji pieaug, un šī tendence vairs nav apturama,” uzskata biedrības “Latvijas Velo informācijas centrs” vadītājs un norāda, ka cilvēki vēlas piekopt aktīvāku dzīvesveidu.

Velotūrisma attīstību buksējošie faktori

Velotūrisms strauji attīstās ne tikai Baltijas valstīs, bet arī citviet pasaulē. Vispopulārākais šis virziens ir Rietumeiropā, kur tradīcijas iesakņojušās jau krietni sen. O. Stoļarovs gan prognozē, ka, piemēram, Vācijas un Nīderlandi mums neizdosies panākt, jo arī šajās valstīs velotūrisma attīstība joprojām turpinās.

Lai veicinātu velobraucēšanu un velotūrisma, būtu ne tikai jāsakārto infrastruktūra, bet arī jāievieš virkne jauninājumu un jāveic izmaiņas likumdošanā. “Viena no vajākamajām vietām ir veloizglītības trūkums skolās,” uzsver O. Stoļarovs. Viņaprāt, svarīgi ir ne tikai tikt pie velotiesībām, nokārtojot teorētisko eksāmenu, bet būtu arī jānodrošina praktiskās nodarbības, kuru laikā bērni gan iemācītos braukt, bet arī justos droši, pārzinātu velosipēdu, mācētu pārslēgt ātrumus utt. Taču šobrīd skolēni iziet riteņbraucēšanas skolu pašmācības ceļā, mācoties no pašu gūtajiem zilumiem.

Otra, ne mazāk svarīga nianse – ceļu satiksmes noteikumi. Daudzviet Eiropā ceļu satiksmē priekšroka ir velobraucējiem, nevis automašīnām. Velotūristi, ieradušies Latvijā, brauc pēc savas valsts noteikumiem. Taču, ņemot vērā, ka Latvija ir ES sastāvdaļa, varbūt ir jēga mainīt noteikumus, piemērojoties Eiropas standartiem, šādi nodrošinot drošību uz ceļa arī velosipēdistiem. ■

Jūrmala aicina izbraucienos ar velosipēdu

Gunta Ušpele,

Tūrisma un ārējo sakaru nodaļas vadītāja

Aizvien biežāk Jūrmalas viesi izvēlas apskatīt un iepazīt kūrortu, dodoties izbraucienos ar velosipēdu. Lielākā daļa pilsētas ir aprīkota ar speciāliem veloceļiem, kas vienlaikus ļauj viesiem aktīvi atpūsties un baudīt kūrortpilsētas piejūras dabas ainavas.

Velomaršruti Jūrmalā

Papildinot piedāvāto tūrisma produktu klāstu, SIA “Ķemeru takas” 2010. gada aktīvā un izglītojošā tūrisma sezonas atklāšanu atzīmēja, dāvinot ikvienam aktīvās atpūtas cienītājam vēl vienu velomaršrutu – 21 kilometru garu loku “Ķemeri – Antiņciems – Lapmežciems –

Bigauņciems – Jaunķemeri – Ķemeri”. Savukārt Jūrmalas pilsēta piedāvā vēl četrus vienas dienas velomaršrutus:

- Majori – Dzintari – Bulduri – Lielupe – Buļļuciems;
- Majori – Dubulti – Melluži – Vaivari – Kauguri;
- Vaivari – Jaunķemeri – Ķemeri;
- Ķemeri un apkārtnē.

Interesenti ar divriteni var arī izbraukt cauri visai Jūrmalai. Jāatzīmē, ka šis posms ir iekļauts Eiropas veloceļos EV10 un EV11, kuru kopējais garums ir 1200 km.

Jauni velonomas punkti

Šovasar tika atvērti trīs jauni velosipēdu nomas punkti “Baltic Bike”, kas darbojas “airBaltic” paspārnē. Ikvienam ir iespēja iz-

nomāt velosipēdu jebkurā no punktiem, izmantojot tikai savu telefonu un bankas kartes datus, savukārt, braucamrīku nododot, nav jāatgriežas sākuma punktā, bet to droši var atstāt kādā citā punktā Jūrmalā vai Rīgā. Arī cenas ir lietotājam ļoti draudzīgas – 1 LVL/h vai 8 LVL/dienā.

Šis pakalpojums ir guvis lielu popularitāti – no 21. jūnija līdz septembrim velosipēdus izmantoja 1391 klients, lietojot velosipēdu vidēji trīs stundas. Nākotnē velonomas punktu skaits Jūrmalā tiks palielināts, jau 2011. gadā plānots atvērt jaunus velopunktus. Detalizētāku informāciju par “Baltic Bike” velopunktiem var meklēt mājaslapā www.balticbike.lv.

Jūrmalā darbojas arī vēl septiņi citi velosipēdu nomas punkti. ■

Ekspozīcijā aplūkojams arī "Ozolnieks – Grand Prix" (1935. g.). Tas izgatavots pirmajā neatkarīgās Latvijas velosipēdu fabrikā "P. Ozolnieks". Velosipēda rāmis ir niķelēts, tas ir aprīkots ar F&S "torpedo" sistēmas brivrumbu un "Union" firmas rullīšu 1/2 ķēdi. Smagnējs, bet ļoti labs un izturīgs velosipēds!

Velosipēdu ekspozīcija Rīgas Motormuzejā

Rīgas Motormuzejā var apskatīt ne tikai visdažādāko laiku automašīnas un motociklus, bet arī retro velosipēdus. Interesanti, ka šobrīd vecākais muzejā apskatāmais transportlīdzeklis ir tieši velosipēds – 1893. gadā tepat Rīgā Aleksandra Leitnera fabrikā ražotais velosipēds.

Viens no Rīgas Motormuzeja galvenajiem mērķiem ir atspoguļot tieši Latvijas nacionālās transportlīdzekļu ražošanas vēsturi, un tieši velosipēdiem nav konkurentu – to ražošana Latvijā uzsākta jau 1886. gadā, bet pagājušā gadsimta 20.–30. gados velobūves nozare atfīstījās īpaši intensīvi. Latvijā darbojās vairāki desmiti velosipēdu rūpnīcu, kurās ražoja braucamos gan pašu vajadzībām, gan eksportam. Piemēram, 20. gadu beigās pāris gadu laikā Latvija eksportējusi ap 40 000 velosipēdus. Lielāko uzņēmumu – Ērenpreisa, Ozolnieka,

Latvello – braucamrīki apskatāmi arī Rīgas Motormuzejā.

Kopumā eksponāti ir ļoti daudzveidīgi. Šobrīd ekspozīcijas zālē ir aplūkojami 12 velosipēdi, pamatā Latvijā ražotie. Visvecākie ir no Latvijas Antīko automobiļu kluba biedriem deponētie divi Aleksandra Leitnera velosipēdu fabrikā "Rossija" ražotie modeļi (1893. un 1914. g.). Savukārt, ieraugot Harkovas rūpnīcas HVZ sacīkšu modeli "Start Sosse", vecākā paaudze, iespējams, atcerēsies jaunību un citus šīs firmas riteņus, kas bija visai populāri Latvijas PSR ceļos.

Tieši uzzinot par velosipēdu ražošanas visai garo un interesanto vēsturi Latvijā, muzeja apmeklētāji jūtas pārsteigti un jau daudz uzmanīgāk pievēršas veloeksponātiem, ilgāk pie tiem uzkavējas. Padomju gados mūsu vēsturi centās iznīcināt tik mērķtiecīgi, ka tagad tikai retais apmeklētājs zina, ka rūpnīcas "Sarkanā zvaigzne" mopēdi "Rīga" pēc kara tika ražoti bijušajā Ērenpreisa rūpnīcā. Ar smaidu, draiskām atmiņām par bērnību un arī nevilnotu interesi daudzi apskata citus padomju laika ražojumus – "antīkos" bērnu velosipēdus un kājminamās automašīnītes. Muzejā aplūkojams arī Latvijā 20. gadsimta 80. gados konstruētais velomobilis.

Tie, kuri pēc iepazīšanās ar velosipēdu ekspozīciju Rīgas Motormuzejā gribēs uzzināt daudz vairāk par šo ērto un demokrātisko braucamo un tā ražošanu Latvijā, var meklēt E. Liepiņa un J. Sereģina grāmatu "No Leitnera līdz Ērenpreisam" (Rīga, 2008). ■

Rīgas Motormuzeja apmeklētāji ar smaidu, draiskām atmiņām par bērnību un nevilnotu interesi apskata arī padomju laika ražojumus – "antīkos" bērnu velosipēdus un kājminamās automašīnītes

www.motormuzejs.lv

Īsumā

Jauna Baltijas velokarte

Septembra beigās plānots izdot jauno Baltijas velokarti. Tajā iekļauti 14 maršruti, kuru kopgarums pārsniedz 3700 km. Kartē atrodama informācija arī par ūdenstūrisma maršrutiem (pa upēm un jūru), kas ir lieliska alternatīva un velobrauciena papildinājums ar citu pārvietošanās veidu un redzējumu, tāpat iekļauta informācija arī par iespējamām naktsmītnēm velobraucienā laikā.

Kartēs idejas brīvdienā maršruti varēs smelties arī ārvalstu velotūristi, jo maršruti nav lokāli un ir pietiekami gari, lai iepazītu dažādas valstis un reģionu kultūru. Karte izdota angļu un latviešu valodā, atsevišķs izdevums plānots vācu valodā.

Jaunā karte bez maksas pieejama "Lauku ceļotājs" birojā un arī kā bezmaksas pielikums katalogam "Atpūta laukos 2009–2010" lielākajās Latvijas grāmatnīcās.

Ar velo uz Igauniju

Igaunijas–Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekta "Ar velo pa Vidzemi un Dienvidigauniju" ietvaros š. g. 22. oktobrī Valgas Kultūras namā (Igaunija) notiks projekta noslēguma konference. Tajā uzstāsies gan projekta pārstāvji, kas informēs par projekta aktualitātēm, gan Eiropas Riteņbraukšanas federācijas eksperti, kā arī velotūrisma un velosatiksmes eksperti no Nīderlandes, Vācijas, Somijas, Igaunijas, kas informēs par jaunākajām tendencēm velotūrisma attīstības jomā savās valstīs. Informāciju par konferences programmu un reģistrāciju drīzumā skatīt Vidzemes tūrisma asociācijas mājaslapā www.vidzeme.com.

Krāslāva piedāvā dabas skatus

Inga Pudnika no Krāslavas tūrisma informācijas centra informē, ka Krāslavas novadā velotūrisma cienītājiem ir izstrādāti vairāki maršruti, no kuriem tūristi var izvēlēties sev tikamāko un pievilcīgāko.

Izbraucot šos maršrutus, velobraucēji varēs izbaudīt skaistākās dabas parka "Daugavas loki" ainavas, viesoties eksotiskajā putnu minizoodārzā "Viesturi", kā arī aplūkot Daugavu un Krāslavu no stāvkrasta, redzēt ainavisko Šilovkas ezeru, patūt aizsargājamā ainavu apvidus "Augšdaugava" teritorijā.

Maršruti vietām ir grūti izbraucami, taču tie velobraucēji, kuriem patīk vērot dabā un mežsaimniecībā notiekošos procesus un patverties vienreizējā meža burvības pasaulē, nejutīsies vīlušies.

www.liepajavelo.lv

Liepājas reģiona tūrisma informācijas biroja (LRTIB) speciālisti Agita Vucena un Rihards Bērziņš ir izveidojuši velotūristiem domātu atsevišķu interneta lapu par maršrutiem Liepājā un Liepājas apkārtnē

Mājaslapā ir ievietoti velomaršrutu apraksti drukāšanai piemērotā formātā, kā arī atvēlēta vieta velotūristu stāstiem par saviem piedzīvojumiem.

2009. gadā LRTIB izdeva velotūrisma ceļvedi drukātā formātā, bet biroja apmeklētāju interese par šo izdevumu bija tik liela, ka ceļveža krājumi ātri izsīka. Līdz brīdim, kad tiks nodrukāts šī bukleta atkārtotais izdevums, jaunā mājaslapa būs labs palīgs ikvienam velosipēdistam sava velopārgājiena plānošanā.

Velotūrista profils šķērsgrīzumā

Elza Ozoliņa,

SIA "NK konsultāciju birojs"

Sadarbībā ar veloentuziastiem un
velojomas speciālistiem F. Wurft (LT),
T. Leelov (EE), A. Petkēvicu (LV)

Velotūrisms iekaro aizvien lielāku popularitāti, un sava loma te ir arī stereotipu maiņai – mūsdienās velosipēdisti vairs netiek uztverti kā mazāk turīgi, kuriem nav naudas, lai pārvietotos ar automašīnu vai vismaz ar sabiedrisko transportu. Cilvēks uz velosipēda pilsētā vai laukos – tas ir ērti, stilīgi un dabai draudzīgi. Tas ir jauns dzīvesveids, un katram cilvēkam ir sava motivācija – viens brauc, lai uzlabotu figūru, cits tāpēc, lai sev tīkamā veidā pavadītu laiku kopā ar draugiem vai ģimeni, vēl kādam nepatīk dirnēt sastrēgumos.

Velobraucēji ir tā tūristu grupa, kas lielāko naudas daļu atstāj tieši vietējā ekonomikā, jo atšķirībā no autotūristiem, kas ir daudz mobilāki un spēj vienā reizē gan paņemt vairāk mantu, gan vairāk apskatīt, velotūristi tērē par nakšņošanu, pārtiku (veikali, ēdināšanas vietas, vietējās zemieku saimniecības) un apskates objektiem pakalpojuma sniegšanas vietā.

"Velo" ir šīs sezonas neapstrīdama aktualitāte, to pierādīja arī reģionu piedāvājums tūrisma izstādē "Balttour" un citos tūrisma gadatirgos, kā arī publiskajā telpā, t. i., nacionālajos ziņu un speciālajos tūrisma portālos, sociālajos tīklos u.tml. arvien vairāk ieplūdinātā informācija par velosatiksmes nozīmību, velotūrisma un velobraucēšanas aktivitātēm.

Tomēr velobraucējam jāreķinās arī ar dažiem "nedraudzīgiem" aspektiem – tā kā velobraucēji bieži vien labprātāk izvēlas braukt pa maziem, nomaļiem, bet ainaviskiem ceļiem, nereti nākas šķērsot teritorijas vai braukt pa ceļiem, pa kuriem nav īsti noprotams, vai tā ir privāta teritorija, vai nav, vai pa tiem drīkst braukt vai nē, turklāt var nākties sastapties ar nikniem savā vaļā palaistiem suņiem. Sarežģījumus var sagādāt arī t.s. baltie grants ceļi, kuros sausā laikā tiek iebraukta "trepe" un autobraucējs aiz sevis atstāj varenu putekļu mākonī.

Šādā situācijā dabiska ir interese par pašiem velobraucējiem – kas un no kurienes viņi ir, ko ir gatavi pirkt un cik par to maksāt.

Kas viņi ir?

- Visu vecumu vietējie un ārvalstu tūristi. Latvijas velotūristi / velobraucēji galvenokārt ir jauni cilvēki vecumā līdz 35 gadiem, turpretī ārvalstnieki galvenokārt ir vecumā virs 40.

- Joprojām uz ceļiem sastapsiet lielākoties draugu kopas vai ģimenes, tomēr aktuāla tendence ir doties izbraucienos pa vienam, lai pilnībā atslēgtos no ikdienas steigas, biroja lietām un cilvēku burzmas.

No kurienes viņi ir?

- Latvija, Igaunija, Lietuva – vietējie un Baltijas valstu tūristi.
- Ziemeļvalstis (Somija, Zviedrija, Norvēģija, Dānija).
- Vācija.
- Lielbritānija.
- Nīderlande u.c.

Kādi produkti / pakalpojumi tos interesē?

- Tematiskie maršruti (daba, vietējā kultūra un tradīcijas, padomju mantojums, vietējā virtuve, piejūras dzīve, veselības un sporta maršruti u.c.), vidēji nobraucot līdz 80 km dienā.

- Pašu izvēlēti maršruti – paši izvēlas apskates objektus un ar izdrukātām kartēm dodas orientēties vairāk vai mazāk pazīstamā vidē.

- Speciāli izveidoti maršruti pēc pasūtījuma – orientēšanās ziņā viegli izbraucams maršruts (ir marķieri, norādes, precīzas kartes), lai neapmaldītos.

- Īsi izbraucieni (līdz 2 stundām) pa pilsētu, kurus izvēlas papildus citiem tūrisma pakalpojumiem.

- Daudzdienu garās distancēs jeb velopārgājieni vairāku simtu kilometru garumā (atsevišķu posmu pārvarēšanai izmantojot gan prāmjus, gan vilcienus u.c. sabiedrisko transportu).

- Sportiski velobraucieni (maratons, piedziņojumu mači u.tml.).

- "Komandas veidošanas" un tamlīdzīgi korporatīvie pasākumi.

Kas nepieciešams velobraucējam nakšņošanas vietā?

- Droša velosipēdu novietošana;
- Detalizētas kartes (velobraucējiem ērts mērogs ir M 1: 100 000).

- Ļoti noderīgi, ja pirms brauciena vai mītnes vietā ir iespēja lejuplādēt maršrutus navigācijas iekārtās (no interneta mājaslapām).

- Telpas apgērba un / vai aprīkojuma žāvēšanai.

- Autobusu, dzelzceļa, prāmjū kustības saraksti.

- Nepieciešamākie darba instrumenti velosipēda apkopei / vienkāršam remontam.

- Ēdināšanas pakalpojumi (brokastis; vēlams arī pārtikas komplekts līdzņemšanai, vēlams vakariņas).

- Karstais ūdens – personīgajai higiēnai (iespēja ieiet dušā vai pirtī).

Kā viņi ierodas?

- Ar velosipēdu.

- Ar automašīnu (nokļūšanai līdz starta punktam, no kura tiek veikts izvēlētais maršruts loka veidā).

- Ar prāmi (piemēram, kruīza tūristi, kas pēc tam izvēlas īsus izbraucienus pa pilsētu / tuvējo apkārtni).

Kur viņi nakšņo?

- Viesu nami, lauku mājas.

- Kempingi.

- Viesnīcas (līdz 3*).

- Telšu vietas.

Cik un par ko viņi ir gatavi maksāt?

- Tēriņi: 10–20 eiro dienā (~70 % tiek tērēts par ēdināšanu, ~13 % par ieejas biļetēm objektos).

- Par nakšņošanu: līdz pat 50 eiro dienā (ārvalstu ceļotājs); velobraucējs no Baltijas – vidēji par nakšņošanu gatavs maksāt līdz 10 latiem par 1 personu / par nakti (maksimāli 15 latus). ■

Ukrainā nav atļautas autobusu piekabes

Latvijas velotūristu grupai nācies pārcelt ieplānoto atpūtas braucienu Krimā un turpināt atpūtu Bulgārijā, jo Ukrainas robežsargi neļauj valstī iebraukt autobusam ar piekabi, kas citās valstīs ir atļauts.

"Domubiedru grupā augusta beigās "Mercedes" busā devāmies uz Krimu. Taču, piebraukuši pie robežas, uzzinājām, ka Ukrainas ceļu satiksmes noteikumi liedz braukt autobusiem ar piekabēm," stāsta velotūrists Jānis Aizpors,

kurš, būdams arī CSDD sabiedrisko attiecību daļas vadītājs, zināja teikt, ka citās valstīs šādu ierobežojumu neesot. Piekabes bieži tiek piekabinātas autobusiem, lai tur saliktu riteņus, slēpes, mūzikas instrumentus, laivas u.tml.

"Kad pārrados Rīgā, noskaidroju, ka par šādiem ierobežojumiem nebija informētas arī mūsu apzinātās tūrisma firmas," stāsta J. Aizpors.

"Kā jau velotūristiem pieklājas, mums nebija iepriekš rezervētas un apmaksātas naktsmītnes, jo bijām ieplānojuši nakšņot līdzpaņemtajās telstīs kempingos. Ātri pieņēmām lēmumu un devāmies uz Bulgāriju, kur ar riteņiem nobraucām visu piekrasti no Rumānijas līdz Turcijai." ■

Velotūrists – drošs, izturīgs un komunikabls

Naudas daudzums, kas tiek iztērēts ceļojot, ir apgriezti proporcionāls ceļojumā pavadītajam laikam, – jo mazāk naudas, jo vairāk vajag laika, lai ceļotu. Velotūristam laiku vajag salīdzino-

ši vairāk, un uz velotūristu daudz nopelnīt neizdosies, pie šāda secinājuma nonācis velotūrists un grāmatvedības uzņēmuma “Glāzera grāmatvedības kantoris” īpašnieks Jānis Glāzers, ar savu velosipēdu apeļojot

Latviju un citas valstis. Viņaprāt, visi ieguldījumi velotūrisma attīstībai ir ieguldījums tautas veselībā un moža gara saglabāšanā. Lūk, dažas svarīgas atziņas par veloceļošanu – vārdos un bildēs! ■

Foto: Jānis Glāzers

Ir dažādas velotūristu kategorijas. Piemēram, svētdienas braucēji – tie, kuri reizi vai pāris reizes gadā dienu vai divas mēģina kaut kur izkustēties. Bet, ja ir vēlēšanās paceļot vairāk, tad tomēr bez labas fiziskās kondīcijas un bez trenēta dibena būs grūti. Jo pirmais, kas piesaka sevi, šādā veidā ceļojot, ir tieši dibens. Jo nosēdēt 6–8 stundas dienā uz velosipēda nav joka lieta.

Velotūristam ir jābūt komunikablam. Līdzīgi, kā to dara tālbraucēju autobusu šoferi, arī īsts velotūrists vienmēr pasveicinās citu velotūristu vai vienkārši riteņbraucēju, jo tā ir zināma veida brālība – preti brauc savējais! Īstu velotūristu īsts velotūrists pazīst jau pa gabalu.

Vakarēšana pie ugunsкура vai tūristu plītiņas un sarunas ar naktsmītnes saimnieku vai citiem tādiem pašiem velodīvaiņiem ir kā neatņemama ceļojuma sastāvdaļa. Braucot ārpus Latvijas un sezonas laikā Igaunijā, Lietuvā, par pārējo Eiropu nemaz nerunājot, faktiski katrā nakšņošanas vietā ir nācies sastapt velotūristus, daudz sarunāties, uzzināt un izziņāt daudz interesantu lietu.

Īsts velotūrists vienmēr domās par savu drošību un būs pamanāms – viņš būs atstarojošajā vestē vai spilgtā apģērbā, ar ķiveri, nereti ar karodziņiem. Kaut gan velotūristu ir grūti nepamanīt – galvenokārt jau lielo somu dēļ, kurās parasti līdzī paņemta visa iedzīve – kādi 25–30 kg!

Velotūrisms ir ilglaičs pasākums. Tādēļ jo īpaši svarīgi ir izvēlēties īstos ceļabiedrus. Tas ir iemesls, kādēļ velotūristi nereti brauc pa vienam vai nelielās grupiņās, kurās pulcējas jau iepriekšējos ceļojumos pārbaudīti ceļabiedri.

Velotūrists ir zaļš. Citādāk nemaz nav iespējams – braucot ar velosipēdu var dzirdēt putnus dziedam, ievas smaržojam... Un ir grūti būt tādām nebūt, ja ceļmalās redzi, cik daudz visādu dražu tiek izmests pa mašīnu logiem.

Uzziņa

Vietnes virtuālajā pasaulē, kurās “tusējas” velotūristi:

- <http://forum.mtb.lv/>
- <http://www.xc.lv/mtb/forums/>
- <http://www.piedzivo.lv/f/>
- <http://velopiter.spb.ru/forum/>
- <http://www.trentobike.org/>

Kas nepieciešams velotūristam? Informācija – kartes, ceļveži, norādes uz krustojumiem, jau sastādīti maršruti ar norādēm. Ceļvežiem jābūt pēc iespējas vieglākiem, kartēm – tādām, lai tās jau pie trešās locīšanas vai pēc pirmā lietusa neizjūk. Un vēl – Latvijā joprojām trūkst norāžu par velotūrisma maršrutiem.

Vīzu problēma Krievijā joprojām aktuāla

Neraugoties uz vienkāršoto vīzu izsniegšanas procedūru Krievijas pilsoņiem, vīzu problēmas joprojām ir aktuālas – šoreiz vairāk cilvēkresursu trūkuma dēļ, jo pērn tie samazināti līdz ar budžeta griezieniem.

Baiba Lulle

Ekonomiskās krīzes dēļ arī Krievijas ceļotgribētāji izvēlas tuvākas atpūtas vietas, un starp šādiem tūrisma galamērķiem Latvija ir īpaši pievilcīga. Krievija ir arī definēta kā viens no prioritārajiem ienākošā tūrisma mērķtirgiem. Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) kopā ar Ārlietu ministriju (ĀM) līdz ar Latvijas pievienošanos Šengenas līgumam veica lielu darbu, skaidrojot jauno ceļošanas nosacījumu priekšrocības, kā arī vienkāršojot vīzu saņemšanas procedūras, par ko iepriekš ilgstoši sūdzējās tūrisma nozares pārstāvji gan Latvijā, gan Krievijā. Arī “Live Riga” kampaņas lielā mērā vērstas tieši uz to, lai pievilinātu Krievijas tūristus, kas arī izdodas. Tūristu atsauceība iesprūst pudeles šaurajā kaklā – Latvijas pārstāvniecībās Krievijā, jo īpaši Maskavā, kas nespēj apkalpot visus vīzu pieprasītājus.

Neiegūtā peļņa

Statistika ir valsts budžeta cirpšanas politikas pārstāvju apsūdzība. Kopš maija vidus vēstniecība diennaktī nav spējusi apkalpot vismaz 180–200 cilvēkus, kas gribējuši doties uz Latviju, – informē Latvijas vēstniecības Krievijā konsulārās nodaļas vadītāja Vija Buša.

Šā gada pirmajā pusē kopumā ar vīzu izsniegšanu ĀM nopelnījusi 1,365 miljonus latu, apmēram pusi – Krievijā, turklāt neiekasējot visu, ko varētu. Latvijas neiegūtajos ieņēmumos varētu ieskaitīt ne tikai maksu par vīzu, kas saskaņā ar atvieglotajiem vīzu nosacījumiem attiecībā pret Krievijas pilsoņiem ir 35 eiro parastajā kārtībā un 70 eiro – steidzamajā kārtībā, bet arī naudu, ko tūristi tērētu Latvijas viesnīcās, veikalos, kafējnīcās, transporta kompānijās, kopā tas veidotu vairākkārt lielāku summu nekā papildu konsulāro darbinieku algošanai nepieciešamie līdzekļi, kas tiek lēsti 304 000 latu apmērā.

To saprotot, Jūrmala, kas ir Krievijas tūristu iecienītākā atpūtas vietā, piedāvāja nosūtīt tās apmaksātus cilvēkus uz Maskavu palīdzēt mazināt vīzu “sastrēgumus”. Vēstniecība no šī piedāvājuma bija spiesta atteikties. “Nevar procesā iesaistīt nesagatavotus cilvēkus, ir jābūt noteiktai kvalifikācijai, lai strādātu, piemēram, ar datu bāzēm, konsulāro reģistru,” skaidro V. Buša.

Pateicīgi starpniekiem

Apgalvot, ka mūsu zaudējumi ir 180–200 cilvēki ik dienas tūrisma karstajā sezonā, nevar – šie cipari var būt gan mazāki, gan lielāki.

Daļa cilvēku, kas nespēj izturēt ilgo gaidīšanu vai arī jau pāris reizi ir nesekmīgi mēģinājuši izstāvēt rindu, atmet ar roku, saprazdami, ka nevar vairs paspēt uz konkrētajiem nolūkotajiem pasākumiem, bet daļa meklē iespējas nokļūt Latvijā caur citām valstīm un vēstniecībām. V. Buša ir dzirdējusi, ka daudzi griežas Lietuvas vēstniecībā, interesējoties par to, kā varētu apvienot braucienus uz abām valstīm. Vienlaikus var tikai minēt, cik cilvēki, redzot nenormālo situāciju ar Latvijas vīzām, jau iepriekš izslēdz Latviju no apmeklējamo valstu saraksta. Daudzi izmanto kurjerkopmānijas “Ponny Express” pakalpojumus – šīs kompānijas biroji turpat netālu no vēstniecības par 25 eiro (reģionos – 30 eiro) var iesniegt dokumentus bez lielas gaidīšanas.

Kompānija sākotnēji tika veidota, lai palīdzētu nogādāt vīzu pieteikumus no attālākiem Krievijas reģioniem, bet tagad tā pamatā nodarbojas ar Latvijas vēstniecības funkcijām. Cilvēki tai maksā par rindas apiešanu. Latvijas vēstniecība kompānijai gan ir pateicīga, jo tādējādi kaut nedaudz tiek atvieglots tās darbs un vairāk ir to cilvēku, kuriem rodas iespēja nokļūt Latvijā. Tomēr Latvijas valsts šādi zaudē konkurētspēju. Jūlijā vien caur “Ponny Express” iesniegti 3635 vīzu pieprasījumi, no tiem laivas tiesa – 3219 – Maskavā! “Ponny Express” biroji ir 42 dažādās pilsētās. Uzņēmums ir oficiālais vēstniecības sadarbības partneris Maskavā, tas sadarbojas arī ar ģenerālkonsulātiem Murmanskā, Arhangeļskā, Pēterburgā. “Būtbūt viņi veic lietveža, tehniskā personāla darbu – ārpakalpojumu, dokumentu, anketu pārbaudi, sākotnējo datu apstrādi, pārveidojot tos svītkodā, aiztaupot laiku vēstnie-

Uzziņa			
Krievijas tūristu skaits Latvijā			
	1. cet.	2. cet.	1. + 2. cet.
2010. g.	21 247	20 998	42 245
2009. g.	14 357	14 472	28 829
	(3. cet. 25 554)		
2008. g.	12 631	16 658	29 289

cībai, kas gan dokumentus pārbauda un pieņem lēmumu par vīzas izsniegšanu.

Gada beigās būšot papildspēki

Uz izmisīgajiem palīgā saucieniem valsts reāģēja, vasarā uz Maskavu papildus nosūtīt četrus cilvēkus, kopumā nodarbinot 20 darbiniekus, kas, protams, nav daudz. Cilvēki strādājuši pastāvīgā pārslodzes režīmā, divi pat nokļuvuši slimnīcā. Turklāt pērn konsulārās daļas cilvēku skaits tika samazināts par pieciem, bet vīzu pieteikumu skaits šogad ievērojami pieaudzis. 2009. gada jūnijā Maskavā tika saņemti 6383 vīzu pieteikumi, bet šā gada jūnijā – 8948, t.i., par 40,18 % vairāk! Pārņemti pat “treknā” 2008. gada cipari (7944 vīzu pieprasījumi jūnijā). Arī Latviju apmeklējušo Krievijas tūristu skaits šā gada pirmajā pusē bijis par trešdaļu lielāks nekā pērn un arī 2008. gadā. Vēl nav datu par šā gada trešo ceturksni, kas parasti ir tūristiem bagātākais.

Pērn gadu mijā Latvijas viesnīcās no finanšsīklas katastrofas lielā mērā glāba tieši tūristi no Krievijas. Tūrisma nozares pārstāvji vasarā pauda bažas, vai līdzīgas problēmas ar vīzām neatkārtosies arī pirms gada nogales. Arī V. Buša bilst, ka pērn uz gadu miju bija par 29 % vairāk vīzu pieprasījumu nekā 2008. gada decembrī, un tiek prognozēts, ka šogad, neraugoties uz sliktu slavu sakarā ar vīzu saņemšanas problēmām, interese par Latviju nemazināsies.

ĀM sola no decembra Latvijas pārstāvniecībās Krievijā atjaunot vairākas likvidētās štata vietas: Maskavā – trīs, Pēterburgā – divas, Pleskavā un Kaļiņingradā – pa vienai, sola arī rindu gadījumā no ministrijas centrālā aparāta nosūtīt papildu darbiniekus uz pārstāvniecībām. ■

Pirmais digitālais fotorāmis,

kurš ar interneta palīdzību ir pilnībā kontrolējams no jebkuras pasaules vietas.

Viegli nosūtīt fotogrāfijas uz jebkuru digitālo fotorāmi ar e-pasta palīdzību!

Kontrolē fotorāmi no jebkuras vietas ar interneta palīdzību!

Ideāls rīks dažādu reklāmas fotogrāfiju prezentācijai!

“Kodak” distributors Baltijas valstīs:
SIA “Poligrāfijas apgāds”, Ropažu 19a, Rīga
tel. 67551831, kodak@polap.lv

Kodak

Pāvels Dementjvs,
rūpnīcas direktors Jekaterinburgā

Ar sievu – Latvijas pilsones meitu – un bērniem vasarā gribēju doties uz Latviju. Jekaterinburgā Šengenas vīzas iecelšanai Latvijā izsniedz Ungārijas vēstniecībā, kas prasīja dokumentus tulkot ungāru valodā. Tā kā no Jekaterinburgas nav tiešo reisu uz Rīgu un tik un tā būtu jālido no Maskavas, devos turp kārtot vīzas. 7. jūnijā pie konsulāta ieradās ap plkst. 9 un saņēmām 122. rindas numuru. Visi gaidīja lietū, rinda virzījās ļoti lēnām, jo vienlaikus ar dokumentu pieņemšanu notiek arī to izsniegšana, pie ieejas radās liels haoss. Dokumentus pirms iesniegšanas pārbaudīja tikai viens cilvēks. Kad plkst. 13 konsulāts beidza darbu, līdzīgi kā daudzi citi, dokumentus nepaspēja iesniegt. Daži palika nakšņot mašīnās vēstniecības tuvumā. Nākamajā rītā ieradās ar pirmo metro, un plkst. 6.45 tiku pie 62. numura. Pēc laika rindā iestājās sajukums, jo otru pusē ielā sākās protesta akcija Vasilija Kononova aizstāvēšanai un konsulāta darbība tika apturēta, tomēr pēc apmēram stundas vīzu izsniegšana, pretēji iepriekš teiktajam, tika atjaunota. Rinda bija pajukusi, atkal haoss, bet man palaimējās beidzot dokumentus iesniegt. Vairāk nekā nedēļu, kamēr gaidīju vīzas piešķiršanu, dzīvoju Maskavā.

Nesaprotu, kā tā! Viena valsts institūcija krietni nopūlas, lai reklamētu Latvijas tūrisma piedāvājumu un dabūtu cilvēkus uz Latviju, bet cita šo procesu bremzē, nosviež zemē naudu, ko Krievijas tūristi gatavi dot, citiem vārdiem, Latvija zāgē zaru, uz kura pati sēž.

Vija Buša,

Latvijas vēstniecības Krievijā konsulārās nodaļas vadītāja

Problēma šovasar bija ļoti nopietna, un vēstniecības ierobežotie resursi nespēja nodrošināt vīzu izsniegšanu visiem gribētājiem plānotajos termiņos. Daudzi Krievijas pilsoņi vēlas vasarā apciemot radniekus, paceļot, apmeklēt Jūrmalas pasākumus, pludmali, liela interese bija par mūzikas festivāliem, tostarp "Positivus". Lielākais vīzu pieprasījumu īpatsvars ir tieši privātām vizītēm.

Rindas cilvēki veido paši ārā. Ir bijuši arī mēģinājumi iedzīvoties uz šīs situācijas rēķina, pārdot rindu, ienest ne tikai savus, bet arī citu cilvēku dokumentus ar notariāli apstiprinātu pilnvaru, bet tas parasti tika ātri atklāts un nevar teikt, ka tā kļuva par sistēmu. Apspriedām nepieciešamību palīdzēt organizēt vīzu pieprasījumus, un rezultātā rinda būs vēl garāka un neapmierināto – vēl vairāk. Redzot to āprātu un izmisumu, kad iesniegt vīzu pieprasījumus dienā nespēja pat 300 cilvēki, noteicām kārtību par prioritāri apkalpojamiem cilvēkiem, izveidojām standu ar informāciju par to, vēstniecības apsardze iespēju robežās sekoja līdzī. Pārējiem ieteicām vērsties "Ponny Express", kas vasarā mums ir būtisks atspaidis, lai nodrošinātu iespējas Latvijā nokļūt laikā un kaut daļēji kompensē mūsu resursu trūkumu. Ilgstoši bijām spiesti strādāt avārijas režīmā, kavēta bija ne tikai vīzu izsniegšana, bet arī konsulāro pakalpojumu sniegšana Latvijas pilsoņiem, kas nozaudē pasus vai citu iemeslu dēļ nevar atgriezties Latvijā.

Sarūgtinājums ir dubultliels, jo daudz darījām kopā ar TAVA, ĀM, skaidrojot Šengenas vīzu priekšrocības, lai piesaistītu tūristus Latvijai, diemžēl līdzekļu trūkums liedz pilnībā baudīt šā darba augļus. Cilvēku skaits pārstāvēniecībā, jo īpaši Krievijā, nebija jāsamazina.

Ārlietu ministrijas preses dienests

Ievērojot darbinieku būtisko skaita samazinājumu Latvijas pārstāvēniecībā ārvalstīs un gatavojoties aktīvajai tūrisma sezonai, 2010. gada vasaras sākumā ĀM esošo resursu ietvaros uz problemātiskajām pārstāvēniecībām, tostarp Maskavu, no ministrijas nosūtīja papildus 23 darbiniekus. Tomēr darba normalizēšanai šis skaits nebija pietiekams, un pie atsevišķām pārstāvēniecībām veidojās apmeklētāju rindas.

Pateicoties Ministru kabineta 27. jūlija lēmumam par papildu finansējuma piešķiršanu ĀM, šā gada 2. augustā uz pārstāvēniecībām Maskavā, Minskā, Pēterburgā, Kaļiņingradā un Londonā tika komandēti vēl 17 darbinieki, lai likvidētu rindas. Rezultātā pēc dažām dienām situācija normalizējās.

Stiprinot konsulāro dienestu ilgtermiņā, ar 2010. gada 1. decembri Latvijas pārstāvēniecībā Maskavā tiks atjaunotas trīs likvidētās štata vietas, Pēterburgā – divas, Pleskavā un Kaļiņingradā – pa vienai.

Līdzīgi kā pērn, arī šogad, gatavojoties ziemas aktīvajai ceļošanas sezonai, ĀM decembrī plāno no ministrijas centrālā aparāta komandēt papildu darbiniekus uz atsevišķām Latvijas pārstāvēniecībām ārvalstīs, lai nepieciešamības gadījumā novērstu apmeklētāju rindu veidošanos un apkalpotu visus, kas vēlas doties uz Latviju.

inbox **travel**

- Plašākais ceļojumu klāsts internetā
- Vieglākā ceļojumu meklēšana
- Jau 10 tūkstoši ceļotgribētāju nedēļā

Vieta Jūsu reklāmai!!!

Matrožu iela 15, Rīga, LV-1048
Tālr. 67359508, fakss: 67359504
e-pasts: sales@co.inbox.lv
travel.inbox.lv

Lidojumi uz Krieviju

Ludmila Glazunova

Krievijas Federālā valsts dienesta statistikas dati liecina, ka Latvija un Lietuva ir iekļuvušas Krievijas tūristu apmeklētāko valstu piecniekā, kāpinot apmeklējumu attiecīgi par 59,8 % un 92,3 %. Iespējams, nākamā pusgada statistika būs vēl labāka, ņemot vērā, ka tagad Latvija kļuvusi pieejamāka kā galamērķis daudz lielākam skaitam Krievijas pilsētu iedzīvotājiem.

Būtisks pieaugums no Krievijas

Aviokompānijas "airBaltic" dati liecina, ka pasažieru skaits Krievijas maršrutos 2010. gada pirmajā pusgadā pieaudzis par 70 % salīdzinājumā ar to pašu periodu pērn.

"airBaltic" Krievijā apkalpo Maskavu, Sanktpēterburgu, Arhangeļsku un Kaļiņingradu. Lidojumus uz Maskavu nodrošina arī "Aeroflot".

Pateicoties "airBaltic", Latvija Krievijas tūristiem kļūst arvien pievilcīgāks galamērķis. Rīga ir populārs tranzītpunkts Krievijas tūristiem ceļā uz citām Eiropas pilsētām.

Labi savienojumi ar Krievijas provincēm

Krievijas ceļotāju interese par Latviju varētu kļūt vēl lielāka, jo nu Rīga ir kļuvusi pieejama arī vēl citu Krievijas pilsētu iedzīvotājiem. Kopš 17. augusta lidostā "Rīga" darbību uzsāka vēl viena aviokompānija – "UTair", kas reizi dienā nodrošina reisu uz Maskavas lidostu Vnukovo.

Tūrisma nozarē lielākais ieguvums ar šīs aviokompānijas ienākšanu tirgū ir ērtie savienotie reisi. Proti, Vnukovo lidosta ir "UTair" bāzes lidosta, no kuras lidsabiedrība katru dienu veic vairāk nekā 100 lidojumu uz 60 Krievijas un citu valstu pilsētām. Līdz ar to pārvietošanās Krievijas robežās ir kļuvusi daudz ērtāka. Līdz šim, piemēram, lai nokļūtu no Rīgas uz ceturto lielāko Krievijas pilsētu Nižņijnovgorodu, vienīgo saistīto reisu nodrošināja aviokompānija "Lufthansa", lidojot caur Frankfurti, savukārt ar "airBaltic" un "Aeroflot" šādi savienojumi nebija iespējami, ņemot vērā, ka abu pēdējo lidaparāti nosēžas Maskavā Šeremetjevas lidostā, savukārt Krievijas iekšējie reisi pārsvarā notiek no Vnukovo un Domodedovo lidostas. ■

Tūroperatoru tradicionālā masu tūrisma piedāvājumu paketē kā garšīga odziņa savu vietu iekarojusi Horvātija, par spīti tam, ka krīzes laiks nav pateicīgākais šā pievilcīgā, daudzu tīkotā, bet salīdzinoši ne tik lētā piedāvājuma attīstīšanai.

Baiba Lulle

“**R**edzējām, ka Horvātija ir pieprasīts galamērķis “Novatours” klientiem Lietuvā, tādēļ 2007. gadā nolēmām to izmēģināt arī Latvijā. Līdz šim uz Horvātijas sezonas laikā vasarā nokomplektējam vienu reisu nedēļā, un šādu apjomu plānojam arī turpmāk,” stāsta “Novatours” pārdošanas direktors Enriko Ružickis. Horvātijas virziens ļauj tūroperatoram dažādot piedāvājumu un apmierināt ceļotāju individuālās prasības un intereses.

Var jau arī Horvātijā visu laiku pavadīt pie jūras, sauloties, peldēties Adrijas apbrīnojami dzidrajā un tīrajā jūrā, bet zeme ir tā vērtā, lai pa to paceļotu vairāk, iepazīstot gan dabas grūti aprakstāmo skaistumu, gan pilsētu šarmu ar neskaitāmo arhitektonisko stilu ietekmi, labi saglabājušos vēsturisko liecību pārbagātību. E. Ružickis uzsver arī to, ka izdevīgais lidostas Rijekas izvietojums ļauj vienlaikus ar Horvātijas apskatīt arī Melnkalni un slavenākās Itālijas pilsētas, kā arī vienas dienas ekskursijā ar prāmi apciemot Itālijas pērli Venēciju, ko arī “Novatours” un vairākas tūrisma aģentūras piedāvā speciālās ceļojumu tūrēs.

Dabas pasaka

No sērijas “Nedrīkst neredzēt” Horvātijā ir Plitvices ezeri. Plitvices nacionālais dabas parks iekļauts UNESCO pasaules dabas mantojuma sarakstā. Kilometriem garas takas ar dažāda augstuma un platuma ūdenskritumiem, dažādās nokrāsās zaigojoši ezeri ar tik tīru ūdeni, kas šķiet tikko no krāna saliets. Skaidri saskatāmās zivis, augi kopā ar ūdeņiem, klinģiem un sauli veido sirreālu sajūtu.

Dabas baudītājiem jāredz arī Limas līcis Istras pussalā – 350 metru plats kanāls, kas no Adrijas jūras 11 km garumā iestiepjas sauszemē. Tā apkārtnē ir dabas rezervāts, kur ainavas vietumis atgādina fjordus, te ir bagātīgas zivju un gliemežu zvejvietas un audzētavas. Netāla jās zemnieku saimniecībās dažkārt ir arī lauku restorāniņi, tajos var iegādāties mājas vīnus, ko gatavo bez konservantiem – pudelēs vīns tiek lietots tikai pilnmēnesī, jo, citā laikā pildīts, tas sabojājas. Horvātijā izgatavo 700 dažādu šķirņu vīnu, no kurām 76 tiek vērtētas kā elitāras, piemēram, *Vrhunsko, Cuveno*.

Istras pussalā labi aug olīvkoki, citrusaugi, vīnogulāji, mandeļu koki, lauru koki, valrieksti, vīģes, aromātiskās lavandas, magnolijas.

Pludmales lielākoties ir klinšainas, akmeņainas, pilsētās – betonētas. Pie baltajām smiltiņām radušajiem *pludmalniekiem* tās sākotnēji šķiet nepievilcīgas, bet šo trūkumu kompensē skaistās kalnu ainavas un tīrais,

HORVĀTIJA izzinātājiem un dabas baudītājiem

Kalnu un Adrijas jūras dabas ainavas ir Horvātijas pievienotā vērtība

dzidrais ūdens, kurā redzamība sasniedzot 56 metrus. 95 % Horvātijas pludmaļu ir pieejamas publiskai lietošanai.

Pati pārblīvētāka ir Krkas salas pludmale Baškā, kas pieviline ar Horvātijā reti sastopamo smalko oļu pludmali, ko īpaši iecienījušas ģimenes ar bērniem. Šis ir viens no dārgākajiem Horvātijas kūrortiem, bet ar īpaši skaistu dabu un izteiktu jūras velšu piedāvājumu ēdienkartē.

Caurmērā Horvātijā ēdienu cenas ir aptuveni tādas pašas kā Rīgā, ēdiens visur ir garšīgs, daudzveidīgs, mūsu vēderiem ļoti saprotams, netrūkst dārzenus, gaļas un jūras velšu.

Vēstures šarms pilsētās

Pilsētnieciskākas atpūtas cienītājiem ieteicams doties uz Rijeku, kas ar savu aktīvo naktsdzīvi pievilcīgāka ir gados jauniem cilvēkiem, vai Opatiju, kur pludmale ir burtiski pilsētas centrā, pāris metru attālumā no viesnīcām un centrālās ielas.

Nedaudz mierīgākas atpūtas cienītāji var doties, piemēram, uz netālo Lovranas kūrortu, Rominu vai arī uz zaļajiem Rovinjas (*Rovinja*) kempingiem. Vakarā noteikti jāizstaigā romantiskā Rovinjas vecpilsēta. Te var bezmērķīgi klīst pa marmora bruģa klātajām, reljefajām, šaurajām ieliņām, brīnīties, ko tik cilvēki tajās pamanījušies iespiest, baudīt mākslinieku piedāvājumu.

Viena no skaistākajām pilsētām ir UNESCO pasaules kultūras pieminekļu sarakstā iekļautā Poreča. Te var baudīt ik soli! Seno romiešu, venēciešu, bizantiešu ietekme arhitektūrā, seni nocietinājumi, nelielas bruģētas ieliņas ar gau-

mīgu suvenīru un juvelierizstrādājumu veikaliņiem, saldējuma tīrotavas, jūras promenāde...

Netālu no Porečas iekšzemes virzienā apskatāmas Baredinas stalaktītu un stalagmītu alas, tālu nav arī Huma – Ginesa rekordu grāmatā minētā mazākā pilsēta pasaulē.

Pulas simbols ir seno romiešu laika amfiteātris, kas celts no īpaši izturīgā Istras akmens, tāpēc ļoti labi saglabājies. Bez romiešiem pilsētas vaibstus veidojuši arī bizantieši un venēcieši. Liela daļa pilsētas vēstures dārgumu gan atrodas zem tagadējās pilsētas, un tikai vietumis redzams, kas slēpjas zem kvartāliem, kas tika uzcelti laikā, kad pilsēta piederēja Austroungārijai. Pulā ir arī jahtu piestātne un osta, no kurienes 3–4 stundās (atkarībā no prāmja tipa) ir sasniedzama Venēcija.

Un tā ir tikai neliela daļa no Horvātijas – tās ziemeļrietumi... ■

Pulas simbols – romiešu amfiteātris ir viens no labāk saglabātajiem pasaulē

Plitvices ezeru dzidrums, zaigojošās krāsas, neskaitāmie dažādas konfigurācijas ūdenskritumi pievilina miljonu tūristu gadā

Tikai 3,5-4 stundu attālumā no Horvātijas ar kuteri sasniedzama Venēcija

Horvātijas tūrisma attīstības receptes

Baiba Lulle

Pēc atdalīšanās no Dienvidslāvijas un neatkarības atgūšanas 1990. gadā un postošā pilsoņu kara ar serbiem, kas ilga no 1991. līdz 1995. gadam, Horvātijai salīdzinoši neilgā laikā izdevies radīt konkurētspējīgu tūrisma nozari. Tās pamatā ir ne tikai dabas dotās priekšrocības, bet arī mērķtiecīga infrastruktūras attīstīšana, sakārtota tūrisma pārvaldības struktūra, mārketingas. Tūrisms gadā nodrošina apmēram 7 miljardus eiro, ierindojojot Horvātiju 8. vietā Eiropā, rēķinot viena tūrista vidējos tēriņus.

Nebūs masu tūrisma valsts

Horvātija meklē savu ceļu tūristu piesaistē. Iespējams, tiek pieļautas arī kādas kļūdas, tomēr no tās var daudz ko mācīties arī citi, piemēram, pārdomu vērtā ir tūrisma institūciju finansēšanas sistēma. Nozarē strādājošie, kā jau visur, kritizē valsts augstāko politisko vadību par nepietiekamu tūrisma novērtēšanu valsts līmenī, augsto PVN nodokli – 23 % apmērā. Taču reģionos, kas bija iesaistīti karā, tika noteikti zemāki nodokļi, lai tādējādi veicinātu to attīstību. Daudzas kompānijas gan šo labvēlību izmantoja savtīgi, lai te reģistrētu uzņēmējdarbību.

Horvātija skaidri definējusi, ka tā nav masu tūrisma valsts, tādēļ arī tā necenšas konkurēt ar zemāko cenu un arī krīzes laikā nesteidza krasi samazināt tūrisma pakalpojumu cenas. Protams, krīzes laikā arī Horvātijā samazinājās tūristu

skaitis, taču salīdzinoši nedomā – 2009. gadā tikai par 3 % salīdzinājumā ar 2008. gadu. Straujāk kritās vietējais tūrisms – par 13 %, bet tūristu skaits no Vācijas, Itālijas, Austrijas, Polijas pat palielinājās. Ārvalstnieki nodrošinājuši apmēram 90 % nakšņojumu, bet vidēji nakšņošanas ilgums nedomā mazinājies – līdz 5,4 diennaktīm. 2010. gada sākumā ārvalstu tūristu skaits turpinājās pieaugt, bet vietējais tūrisms saruka.

Atšķirībā no Latvijas Horvātijai joprojām ir daudz valsts tūrisma biroju ārvalstīs, piemēram, Spānijā, Itālijā, Vācijā, Francijā, Krievijā, Slovēnijā un citviet Eiropā. Horvātijas tūrisma vadība ir sadalīta pa reģioniem: Kvarnera reģions, Istras pussala, Dalmācija, Ziemeļdalmācijas piekraste, Centrālā Dalmācija, Dienvidu Dalmācija pie Dubrovņikiem, Horvātijas centrālā daļa. Katrā reģionā ir savs tūrisma birojs, valsts līmenī darbojas Nacionālais tūrisma birojs, ir arī atsevišķa Tūrisma ministrija.

Kempingi un jahtas – augoša niša

Kvarnera tūrisma gidu asociācijas pārstāve Romina Kuhariča “Tūrisms” teic, ka pēdējos gados ļoti labi attīstās kempingu niša, kas krīzes laika uzrādīja nakšņojumu pieaugumu, turpretī viesnīcās tas par pāris procentiem saruka. Pēdējos gados tiek veiktas vērienīgas investīcijas, lai atjaunotu vecās viesnīcas, samērā labā stāvoklī ir arī ceļi, lai arī šī nozare nav saņēmusi Eiropas Savienības fondu investīcijas – Horvātija nav ES dalībvalsts, bet

drīzumā par tādu varētu kļūt, noslēdzot iestāšanās sarunas.

Horvātija allaž iecienīta bijusi burātājiem un jahtu īpašniekiem, ostas ir gandrīz vai ikvienā pilsētā pie jūras. Netālu no Krievijas miljardiera Romana Abramoviča un virknes Holivudas slavenību iecienītajiem Dubrovņikiem tiek būvētas vēl trīs piestātnes. Burāšanas tūrisms te ir populārs jau kopš pagājušā gadsimta 70. gadiem, bet pēdējos desmit gados specializējās un cita veida tūrisma izstādēs tas tiek aktīvi māketēts kā īpašs tūrisma produkts. Rijekā reizi gadā notiek jahtu gatatirgus, atsevišķi tūroperatori specializējas šajā nišā. Ar savām apmēram 1400 salām, no kurām 55–60 ir apdzīvotas un aprīkotas ar piestātnēm, kādu restorānu, naktsmītnes Horvātija ir īsta paradīze burātājiem. Lielākās ostas pieder valstij, bet ir arī virkne mazāku, un tās ir privātas. Aktīvākie burātāji Horvātijā ir itāļi, vācieši, holandieši, dāņi, krievi, netrūkst arī franču, ungāru, čehu, angļu.

Lai arī burātāji ļoti iecienījuši arī blakus esošo Melnkalni, jo īpaši Budvu, ne Horvātijai, ne Melnkalnei nav kopējas šās nišas attīstīšanas politikas. “Pēc kara starp Balkānu valstīm joprojām ir spriedze, tāpēc kopēja tūrisma politika netiek veidota. Drīzumā gan varētu tikt izdoti daži kopīgi Horvātijas un Slovēnijas katalogi, bet tos veidojam nevis mēs, bet ārvalstu tūroperatori. Un jēdzienu “bijusī Dienvidslāvija” labāk nepieņemt,” teic R. Kuhariča. Pamazām tomēr tiek atjaunota tūristu plūsma no šo valstu bloka. ■

Horvātijas tūrisma prioritāte – līdz 500 km attālie tirgi

Neliela valsts ir kļuvusi par būtisku tūristu galamērķi. Kā Horvātijā tiek nodrošināta tūrisma vadība? Piedāvājam interviju ar Opatijas tūrisma biroja direktori Jasnu Doričiču Stankoviču (*Jasna Doričič Stanković*).

Kādi ir tūrisma raksturojošie rādītāji Opatijā?

Kvarnera reģions, kurā atrodas Opatija, ir otrais nozīmīgākais tūrisma reģions pēc kaimiņos esošās Istras un nodrošina 20 % tūristu nakšņojumu valstī. Opatija ir Horvātijas tūrisma dzimtene – tūrisma aizsākumi datējami ar villas “Andžolina” uzbūvēšanu 1844. gadā. Pēc 40 gadiem Austroungārija to sāka attīstīt arī kā ziemas kūrortu. Lielākā daļa viesnīcu, kas Opatijā ir arī šobrīd, celtas laikā no 19. gs. beigām līdz 20. gs. sākumam. Opatija bija viena no populārākajām tūrisma vietām arī Dienvidslāvijas laikā. Mūsdienās Opatija kā kūrorts darbojas visu gadu, zemākas aktivitātes sezonā tas balstās pamatā uz rekreācijas un kongresu tūrisma, arī pasākumu tūrisma. Diemžēl sezonālitate joprojām ir izteikta, un vairums viesu ierodas jūlijā un augustā.

Cik liela ir atšķirība starp sezonu un nesezonu?

Augustā, kas ir augstākās aktivitātes mēnesis, ir vairāk nekā 150 000 nakšņojumu, bet janvārī, februārī – 30–40 tūkstoši mēnesī. Kopumā gada laikā Opatijā ierodas ap 300 000 tūristu, mums ir ap miljons nakšņojumu, vidējais uzturēšanās ilgums – 3,1 diena. Pilsētā ar 13 tūkstošiem iedzīvotāju tas nav maz. Visā Opatijas *rivjēra* kopumā ir ap 30 tūkstošiem iedzīvotāju.

Kā izjutāt ekonomisko krīzi? Vai īpaši tajā necieta jūsu pieminētais kongresu tūrisms, kas saruka daudzviet pasaulē un ir ļoti jūtīgs attiecībā pret cenu, kas Horvātijā netika īpaši samazināta?

Dažās situācijās cenas tika pazeminātas, bija atsevišķas akcijas noteiktos laika periodos, bet ne visu gadu. Kopumā Opatijā tā nebija izteikta tendence. Nedomāju, ka mums ir pārāk augstas cenas, turklāt tās pazemināt ir ļoti viegli, bet pēc tam atgriezies normālā līmenī – grūti, jo cilvēki to uztver kā cenas paaugstināšanu.

Krīzes dēļ pērn nakšņojumu skaits saruka par 9 % salīdzinājumā ar 2008. gadu, kritums bija jo īpaši manāms darījumu tūrisma jomā – mazāk pasākumu un mazāk dalībnieku. Šogad pirmajā pusgadā rādītāji ir labāki nekā pērn, tagad tie līdzinās 2007. gada līmenim.

Galvenais mūsu mērķtirgus ir Horvātijā, bet no ārvalstu tirgiem prioritārie ir Austrija, Vācija, Itālija. No Vācijas tūristu kļuvis nedaudz mazāk, no Austrijas – apmēram tikpat, savukārt no Itālijas – vairāk. Opatijā ir 6500 gultasvietu, no kurām 5000 atrodas viesnīcās, bet 1500 – villās, privātos apartamentos. Opatijā praktiski nav kempingu. No citiem kūrortiem

atšķiramies ar to, ka izmitinām galvenokārt viesnīcās, un puse no tām ir 4 vai 5 zvaigžņu, pārējās – 3 un 2 zvaigžņu viesnīcas.

Kaut ko radikāli mainījāt krīzes laikā, piemēram, sākt meklēt jaunus tirgus, vai lietojāt citas mārketinga metodes?

Mēs koncentrējamies uz tradicionālajiem tirgiem 500 km attālumā, no kuriem esam viegli sasniedzami ar auto vai autobusu, no kurienes cilvēki var ērti atbraukt nedēļas nogalē un īsākās brīvdienās. Ņemām vērā tendenci samazināties viesu uzturēšanās ilgumam. Centāties sevi prezentēt arī kā aviogalamērķi, bet Opatijai tuvākā, 40 km attālā Krkas salas lidosta nav tik labi attīstīta. Aktīvāk iespiedāmies arī Serbijas tirgū, no kurienes pēc kara rētu sadziedēšanas atkal uz Horvātiju sākuši braukt atpūtnieki. Koncentrējamies arī uz Slovēniju, kas ir izdevīgs tirgus īsiem apmeklējumiem. Starp *top-10* valstīm ir arī Krievija, kuras tūristu skaits kopš pērnā gada ievērojami aug, jo īpaši šogad. Viesojas arī japāņi, kuriem izteikta

tendence te palikt tikai nakti vai divas un doties tālāk, lai paspētu apskatīt pēc iespējas vairāk.

Vai Krievijas pilsoņiem nepieciešamas vīzas?

Kopš pērnā gada vairs ne, un tas ir ļoti labi. Ne tikai tāpēc, ka Krievijas tūristu kļūst vairāk, bet arī ērtāk, tādēļ ka no Horvātijas daudzi ceļš aizbraukt uz Venēciju, no kurienes bija problemātiski atgriezties Horvātijā.

Kā veidojas jūsu tūrisma biroja finansējums?

Mūsu budžets veidojas no nodokļa, ko maksā tūristi. Ikvienam viesim, kas vecāks par 18 gadiem, par viesnīcā pavadītu nakti maksā nodokli – 7 kunas (70 santīmu), vecumā no 12 līdz 18 gadiem – 3,50 kunas. Noteiktu summu maksā visi citi tūrisma pakalpojumi sniedzēji – viesnīcas, aģentūras, restorāni, frizieri, SPA... No šīs summas noteikta daļa iet Horvātijas Nacionālajam tūrisma birojam (NTB), daļa – reģionālajam tūrisma birojam, bet 65 % paliek mums.

NTB saņem finansējumu arī no valsts budžeta?

Jā. Bet mēs no pilsētas budžeta naudu saņemam tikai tad, ja ar mūsu palīdzību tiek organizēts kāds pilsētai ļoti nozīmīgs pasākums. Finansējuma dalīšana var notikt arī mārketinga ietvaros. Piemēram, ja esam izlēmuši reklamēties Itālijā, kas izmaksātu, piemēram, 100 kunas, tad varam lūgt NTB atbalstu. To saņēmuši, 50 kunas maksājam mēs, 50 – NTB. Ja mēs sadarbojamies ar viesnīcām, tad 50% maksā viesnīcas, mēs – 20 %, NTB – 25 %, un reģionālais tūrisma birojs – 25%. Par atbalstu lemj speciāla NTB komisija atkarībā no Horvātijas tūrisma stratēģijas, piedāvātā tūrisma produkta un visu tūrisma biroju un reģionu iesniegto projektu skaita.

Šo 500 km rādiusā reklamējaties kā Opatija, Kvarnera reģions, vai arī kopā ar Istru?

Kā Opatija. Savas reklāmas aktivitātes cenšamies saskaņot arī ar viesnīcu mārketinga aktivitātēm. Reiz gan tūrisma gadatirgū Somijā prezentējām sevi kopā ar Istru, bet pamatā tomēr katrs reģions ir pats par sevi. Savukārt Berlīnē, Vīnē reklamējam Opatiju kopā ar viesnīcām.

Bet tālākos tirgos?

Opatijā ir aģentūras, kas uzskata, ka vajag aktīvi apgūt Japānas tirgu. To darām arī mēs, tomēr uzskatām, ka efektīvāk ir koncentrēt resursus uz tuvākajiem tirgiem. Aktivitātes Ķīnā notiek reģionālajā līmenī. Opatijā pieaug arī, piemēram, viesu skaits no ASV, bet prezentēt mūs tur ir daudz dārgāk nekā to darīt vairākās valstīs Eiropā kopā.

Fakti

Tūrisms Opatijā

Gads	Kopā	Vietējie	Ārvalstu
Tūristu skaits			
2008	337 468	85 774	251 694
2009	323 545	71 939	251 606
Nakšņojumi			
2008	1 094 353	208 832	885 521
2009	991 055	172 221	818 834

Ārvalstu tūristu un nakšņojumu skaits Opatijā (*top-10* valstis)

Valsts	Tūristi		Nakšņojumi	
	2008	2009	2008	2009
Austrija	37 381	36 496	143 970	139 690
Itālija	35 983	41 237	106 668	113 040
Vācija	30 451	28 059	135 983	125 012
Slovēnija	13 650	12 970	34 914	31 482
Spānija	13 456	14 516	21 178	22 753
Francija	12 185	10 972	30 506	27 362
ASV	9317	5575	25 821	13 976
Japāna	9959	17 524	12 193	18 785
Ungārija	9092	8318	35 150	29 060
Nīderlande	8930	9842	46 634	45 976
Lietuva	2880	2129	11 724	8625
Igaunija	1096	678	3151	2111
Latvija	911	498	4387	2591

Opatijas piekraste ir blīvi nosēta ar viesnīcām, bet netrūkst arī zaļu parku un baroka dārzu

Atsevišķi kā Opatija neesam reklamējušies arī Krievijā, esam tur pārstāvēti reģionālā līmenī, un tūristu no Krievijas mums ir daudz.

Cenšaties attīstīt kādus nišas produktus?

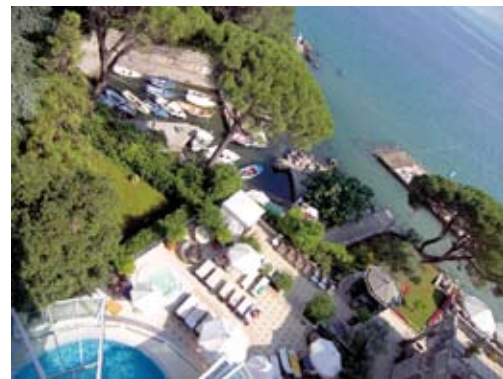
Mūsu galvenais produkts, uz ko koncentrējamies, ir "saule un jūra", arī rekreācijas un darījumu tūrisms. Opatijas tuvumā ir arī Ičiki osta, kur var nodoties burāšanai, braukšanai ar jahtām, kuras te var turēt arī ziemā. Šī joma tiek attīsta. Ja kāda vēlas baudīt dabu, var doties uz tuvākajiem reģioniem vai uz Učkas dabas parku pusstundas braucienā no

Opatijas, tur var nodarboties ar speleoloģiju, kalnos kāpšanu, bet Opatiju izmantot kā naktsmītnes vietu.

Golfa laukumu mums nav, tuvākais ir Istrā. Pēdējā laikā Tūrisma ministrija cenšas atbalstīt golfa laukumu būvi.

Kā varat ietekmēt lēmumu pieņemšanu valsts līmenī?

Mums ir pārstāvji Horvātijas NTB padomē, kur ir 12 cilvēki. Priekšlikumi valsts līmenī nonāk nevis tieši, bet caur reģioniem, arī parlamentā ir reģiona pārstāvji.

Pieczvaigžņu viesnīcas SPA zona, pludmale – brīvi pieejama visiem

Vai nacionālajā līmenī tūrisms tiek pietiekami novērtēts un atbalstīts?

Nē, nekad nav bijis pietiekami. Bet pēdējos pāris gados esošais tūrisma ministrs darījis daudz, lai tūrismam tiktu piešķirts vairāk līdzekļu no valsts budžeta.

Cik ilgi Horvātijā jau ir Tūrisma ministrija?

Tā bija pirms vairākiem gadiem, tad nozare nonāca Ekonomikas ministrijas, un tad – Saiksmes ministrijas paspārnē, tagad atkal atsevišķi – jau trīs gadus.

Jūtat, ka kaut kur ārvalstīs cilvēki joprojām nezina, ka Horvātijā ir atsevišķa, neatkarīga valsts, un jums joprojām jācinās ar to, ka neesat Dienvidslāvija?

Tagad tādu gadījumu kļūst arvien mazāk, bet pirms desmit piecpadsmit gadiem bija grūti ieskaidrot, ka nesam vairs Dienvidslāvija. Joprojām atsevišķi gadījumi jau ir, tomēr pēdējos gados pieliktas lielas pūles, lai mūs starptautiski atpazītu. ■

PRESES RELĪZES

Preses reližu iniciēšana

(100 €/h)

Jums noteikti ir ko pavēstīt. Nekautrējieties! Ziņu telpā dažkārt ir mazāki, nezināmāki, nekvalitatīvāki pakalpojumi un to sniedzēji...

Preses reližu rakstīšana

(70 €/h)

Uzticiet to mums! Lai katrs dara to, ko prot labāk! Mums ir jau 20 gadu pieredze preses reližu rakstīšanā Latvijā.

Preses reližu rediģēšana

(70 €/h)

Jūs gribat rakstīt pašī, bet tomēr māc šaubas par to, ko esat sarakstījuši? Neesat pārliecināti, ka tas kādu interesē? Mēs pielabosim un aktualizēsīm!

Preses reližu nosūtīšana

(35 €/h)

To taču prot ikviens! Ne tā? Vai jūsu datu bāzē ir vairāk nekā 1000 žurnālistu e-pasta adreses? Vai jums ir īpaša e-pastu izsūtīšanas programma? Kā jūs plānojat nosūtīt žurnālistiem bildes oriģinālā izmērā? Uzticiet to mums! Tas nemaksā tik dārgi un noteikti atmaksājas.

Preses reližu arhivēšana

(35 €/h)

Ja jums nav pašiem savas interneta lapas vai arī jūsu interneta lapā nav sadaļas <Jaunumi>, uzticiet savas preses reližu arhivēšanu mums, un tā mājās blakus citām preses relizēm, un, iespējams, kāds vēl vairāk interesēsies arī par jūsējo.

publicity@publicity.lv

tāl. 26624466

Hotel Segevoid

**** Biznesa klases viesnīca

Hotel Segevoid, Siguldā, viesiem piedāvā:

- ④ 43 modernus un mājīgus numuriņus
- ④ Izsmalcinātu restorānu
- ④ 3 semināru/apspriežu zāles (pilns tehniskais aprīkojums)
- ④ Plašu atpūtas kompleksu
- ④ Telpu sporta inventāra uzglabāšanai
- ④ Autostāvvietu (bezmaksas)
- ④ Bezvadu Wi-Fi interneta pieslēgumu (bezmaksas)

Uzrādot šo kuponu, saņemiet
35% atlaidi nakšņošanai*
(*atlaide tiek piemērota no standarta cenas)

Sigulda, Mālpils iela 4b, LV-2150
Tāl. +371 67974848;
e pasts: hotel@hotelsegevoid.lv
www.hotelsegevoid.lv

Laipni lūgti!

Latvijas pavāre uzvar starptautiskajā konkursā

Foto: Māris Zengaiļevičs

Dana Gritāne, Pavāru klubs

Ir noslēdzies Pavāru kluba rīkoto un atbalstīto sacensību maratons.

10. septembrī risinājās konkurss "Latvijas 2010. gada pavārs". Finālsacensībās septiņu pretendentu konkurencē šo godpilno titulu izcīnīja Viesturs Lasmanis no restorāna "Kaļķu vārti". Otrā vieta pēc starptautiskās žūrijas atzīnuma tika piešķirta Vasilijam Strelkovam (viesnīca "Tallink Hotel Riga"), bet trešā vieta – Jevgeņijam Ponomarjovam (restorāns "Paleta").

Pavāru kluba rīkotajā trešajā starptautiskajā pavāru konkursā "Riga Open Culinary Cup 2010" galvenās balvas izcīņa noritēja 9. septembrī izstādes "Riga Food 2010" laikā. Čempionātā piedalījās pavāri no piecām valstīm – Igaunijas, Latvijas, Krievijas, Zviedrijas un ASV. Starptautiska žūrija, izvērtējot konkurstantu darbus pēc trim kritērijiem (ēdiena noformējums, garša un produktu saderība, kā arī tehniskā meistarība un darba organizācija), par uzvarētāju atzina mūsu valsts pārstāves Terēzes Kondrates sniegumu. Tādējādi konkursa galvenā balva – Pavāru kluba sarūpētais čeks par 1000 eiro – šogad paliek Latvijā. Konkursta ģenerālsponsors kompānija "Reaton Ltd." uzvarētājam pasniedza arī speciālbalvu – īpaši šim konkursam gatavotu "Zelta pavārnīcu". ■

ĀTRI APGŪSTAMA METODE KĀ VIEGLI UN EFEKTĪVI SAMAZINĀT LIEKO SVARU

Grāmata "Diēta. Ātri, viegli, efektīvi"

Jau pirmajā nedēļā bija vispārdotākā grāmata Latvijas lielākā grāmatu mazumtirdzniecības tīkla "Apgāds Zvaigzne ABC" grāmatnīcās

iesaka Sabiedrības Veselības Institutūts

Nopērkama visās latvijas grāmatnīcās

JAUNUMS!

Jasmīnu rīsi ir gargraudu rīsu paveids

Gatavošanas procesā Jasmīnu rīsi izdala ļoti patīkamu aromātu, kas asociējās ar Taizemes smaržu

Jasmīnu rīsus lieto eksotisku zivju un putnu ēdienu gatavošanai

Taizemes desertos Jasmīnu rīsi rīsi tiek sautēti kokospienā

"Valdo" firmas pārtikas veikals
Skaistkalnes iela 1, Rīga. Tel. 67621881
ofiss@valdo.lv; order@valdo.lv www.valdo.lv

www.taxi.lv

AR ATLAIŽU KARTI - ZEMĀKAS CENAS!

Nolīgšana - 1.50 LVL

Maksa par 1 km - 0.50 LVL

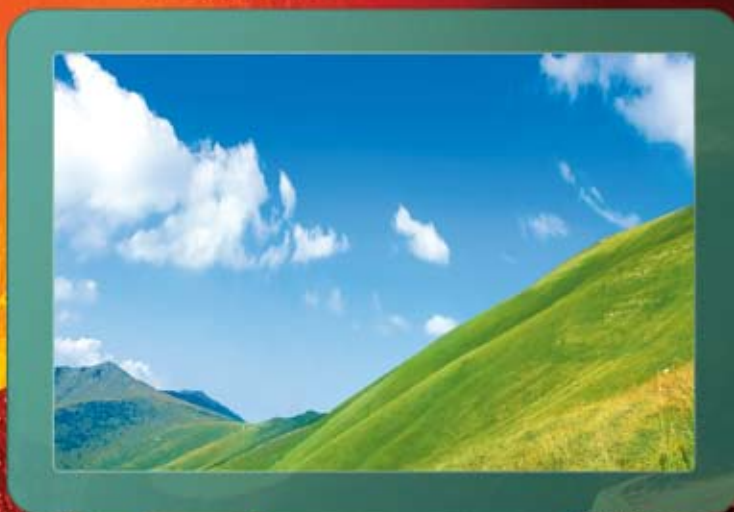
Gaidīšanas stunda - 6.- LVL

0.60
0.40
5.-

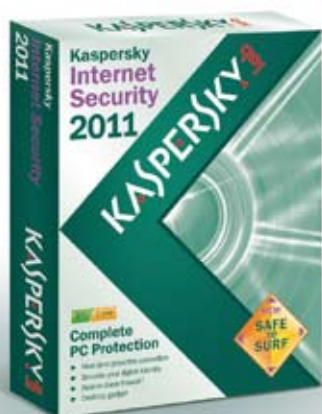
pasūti savu taxi karti pa tālruni : 67001010

Drošā teritorija: Reloaded

▶ ar Kaspersky Internet Security 2011

35.95 Ls/21.95 Ls *

Ikvienu datora lietotāju arvien vairāk apdraud kaitīgās programmas un kibernetoziedznieki, tāpēc Jūsu un Jūsu tuvinieku datoriem ir nepieciešama vismodernākā aizsardzība – turklāt tāda, kas regulāri tiek atjaunināta. Kaspersky Internet Security 2011 būs Jūsu drošā teritorija internetā.

- ▶ Proaktīva aizsardzība reāllaikā pret kaitīgajām programmām
- ▶ Vispusīga Jūsu interneta identitātes aizsardzība
- ▶ Pilnvērtīga un efektīva vecāku kontroles sistēma
- ▶ Unikāls režīms "Droša vide", kas ļauj bez bažām atvērt aizdomīgus failus un interneta vietnes
- ▶ Windows darbvirsma sīkrīks
- ▶ Bezmaksas konsultatīvais un tehniskais atbalsts Latvijā

Pieprasiet interneta un datortehnikas veikalos!
Informācija www.antivirus.lv/version2011

* licences (2 datori/1 gads) atjauninājuma cena pastāvīgiem lietotājiem

KASPERSKY lab

EXIT

www.berlin-airport.de

Hotel Adlon

Kempinski

Berlin. There's nothing missing but you.

Discover a city rich in history and culture. With its museums, theatres and exciting nightlife, the day never ends. The trip here is only half the journey. Welcome to the heart of Europe. Welcome to Berlin.

Berlin starts here.

Berlin
Airports